

РЪКОВОДСТВО

Регламентът относно мониторинга и докладването — Общи насоки за регулираните субекти по СТЕ2

Ръководство за РМД за СТЕ2,
26 март 2024 г.

Настоящият документ е част от поредица от документи, предоставени от службите на Комисията в подкрепа на прилагането на Регламента за мониторинг и докладване („MRR“) — Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията от 19 декември 2018 г.¹ в настоящия му вариант, последно изменен Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2122 на Комисията от 17 октомври 2023 г.².

Насоките представят становищата на службите на Комисията към момента на публикуването им. Тя не е правно обвързваща.

Настоящият документ с насоки взема предвид обсъжданията в рамките на заседанията на експертната група на Комисията по политиката в областта на изменението на климата (CCEG) ETS2 и неформалната техническа работна група по MRVA (Мониторинг, докладване, проверка и акредитация) в рамките на работна група III (WGIII) на Комитета по изменението на климата, както и писмени коментари, получени от заинтересовани страни и експерти от държавите членки³.

Всички документи с насоки и образци за СТЕ2 могат да бъдат изтеглени от раздела „Документация“ на уебсайта на Комисията на следния адрес:

https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/ets-2-српаци-пътен транспорт-и-допълнителни сектори_en

¹Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията от 19 декември 2018 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията.

²Актуализиран с Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2122 на Комисията от 17 октомври 2023 г. за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 по отношение на актуализирането на мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета. Консолидираният РМД е достъпен на следния адрес:
https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/2022-08-28

³„Държави членки“ в настоящия документ означава всички държави, които прилагат СТЕ на ЕС, т.е. 27-те държави — членки на ЕС, плюс държавите от ЕАСТ Норвегия, Исландия и Лихтенщайн.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ	2
История на версиите	4
1 ВЪВЕДЕНИЕ	5
1.1 За този документ	5
1.2 Как да използвате този документ	5
1.3 Къде да намерите допълнителна информация	7
2 СИСТЕМАТА „НАГОРЕ ПО ВЕРИГАТА“ И ОБХВАТЪТ НА..	11
ПРИЛОЖЕНИЕ III	11
2.1 Общи аспекти	11
CD S>. m g. > o'	Error! Bookmark not defined.
2.2 Видове горива, обхванати от СТЕ2	14
3 ЦИКЪЛЪТ НА СПАЗВАНЕ НА СТЕ2	14
3.1 Значение на МДП в СТЕ на ЕС	14
3.2 Преглед на цикъла на съответствие	15
3.3 Значението на плана за мониторинг	18
3.4 Етапни цели и крайни срокове	20
3.4.1 Годишен цикъл на съответствие	20
3.4.2 Подготовка за СТЕ2	22
3.5 Роли и отговорности	23
4 КОНЦЕПЦИИ И ПОДХОДИ	23
4.1 Основни принципи	24
4.2 Горивни потоци	26
5 МЕТОДОЛОГИЯ ЗА МОНИТОРИНГ	27
5.1 Подходът, основан на изчисленията	27
5.2 Система от нива	28
5.3 Мониторинг на освободените количества гориво	29
5.3.1 Определения на подреждането	29
5.3.2 Съответни елементи на мониторинговия план	30
5.4 Факторът на обхвата	36
• 5.4.1 крайни потребители, попадащи в обхвата на СТЕ2	36
5.4.2 Методи за определяне на крайните потребители	40
5.4.3 Избягване на двойно отчитане между ETS1 и ETS2	48
5.5 Коефициенти за изчисляване — Принципи	50
5.5.1 Стойности по подразбиране	52
5.5.2 Лабораторни анализи	54
5.6 Коефициенти на изчисляване — специфични изисквания	57
5.6.1 Коефициент на преобразуване на единицата (UCF)	57
5.6.2 Емисионен фактор	59
5.6.3 Фракция на биомасата	61

5.6.4	Приложимост на критериите по RED II	61
5.6.5	Специални правила за биогаз	62
6	ПЛАНЪТ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ	64
6.1	Разработване на план за мониторинг	64
6.2	Избор на правилното ниво	68
6.3	Категоризация на регулираните субекти и потоците от горива 70	
6.3.1	Категории регулирани образувания.....	70
6.3.2	Регулирано образование с ниски емисии	71
6.3.3	Идентификация и категоризация на горивните потоци..	71
6.4	Причини за дерогация	74
6.4.1	Неразумни разходи.....	75
6.4.2	Опростена оценка на неопределеността за фактора обхват 79	
6.5	Оценка на неопределеността	80
6.5.1	Общи принципи	80
6.5.2	Общи изисквания.....	83
6.6	Процедури и мониторингов план.....	84
6.7	Система за поток от данни и контрол.....	87
6.8	Поддържане на мониторинговия план в актуален вид	89
6.8.1	Значителни изменения	90
6.8.2	Незначителни изменения на мониторинговия план.....	91
6.9	Принцип на подобрене.....	92
7	РЕГУЛИРАНИ ОБРАЗУВАНИЯ С НИСКИ ЕМИСИИ.....	94
8	ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РЕГУЛИРАНИТЕ СУБЕКТИ ПО СТЕ2	94
8.1	Общ подход	94
8.2	Специален случай на биомаса	98
9	ПРИЛОЖЕНИЕ	99
9.1	Акроними.....	99
9.2	Законодателни текстове	100

1.1

История на версиите

Дата	Статус на версиите	Забележки
26 март 2024 г.	публикувано	

1 ВЪВЕДЕНИЕ

1.1 За този документ

Настоящият документ е изготвен в подкрепа на РМД (Регламента относно мониторинга и докладването), като неговите изисквания се обясняват на незаконодателен език. **Този документ е написан като самостоятелен документ за регулираните субекти по СТЕ2 и обикновено другите документи с насоки не следва да са от значение. За някои по-конкретни технически въпроси** обаче⁴ са налице допълнителни документи с насоки, въпреки че са написани главно за стационарни инсталации или оператори на въздухоплавателни средства в СТЕ на ЕС за стационарни инсталации, въздухоплаване и морски транспорт (наричани по-нататък СТЕ1). Когато това е така, в съответните раздели в настоящия документ с насоки се прави конкретно позоваване на такива допълнителни подробности, които биха могли да представляват интерес за регулираните субекти по СТЕ2. Наборът от документи с насоки се допълва от електронни образци⁵ за информация, които регулираните субекти трябва да представят на компетентния орган. Винаги следва да се помни, че само регламентът е правно обвързващ.

Настоящият документ тълкува Регламента относно мониторинга и докладването по отношение на изискванията за регулираните субекти по СТЕ2. Тя се основава на сходни насоки за стационарни инсталации и оператори на въздухоплавателни средства и взема предвид ценния принос на експертната група по изменението на климата (ССЕГ) относно прилагането на СТЕ2, неформалната техническа работна група по мониторинг, докладване, проверка и акредитация (ТРГ относно МДПА) на експерти от държавите членки, създадена в рамките на работна група 3 (РГ III) на Комитета по изменението на климата (ССС).

1.2 Как да използвате този документ

Когато номерата на статиите са дадени в настоящия документ без допълнителни уточнения, те винаги се позовават на РМД в настоящата му версия⁶. За съкращения, препратки към законодателни текстове и връзки към други важни документи вж. приложението.

Този символ показва важни намеци за регулираните субекти, проверяващите органи и компетентните органи.

Този показател се използва, когато се насърчават значителни опростявания на общите изисквания на РМД.

Simplified!

Символът на крушката се използва там, където са представени най-добрите

⁴Вж. раздел 1.3.

⁵Имайте предвид, че държавите членки могат да определят свои собствени образци, които трябва да съдържат най-малко същата информация като образците на Комисията.

⁶Регламент 6 за изпълнение (ЕС) 2018/2066; Консолидираният РМД може да бъде намерен на следния адрес:

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/2066>

практики.

Символът на инструментите казва на читателя, че документи, шаблони или електронни инструменти са достъпни от други източници.

Символът на книгата сочи примери, дадени за темите, обсъждани в обкръжаващия текст.

1.3 Къде да намерите допълнителна информация

Всички документи с насоки и образци, предоставени от Комисията въз основа на Регламента за мониторинг и докладване (MRR) и Регламента за акредитацията и проверката (AVR),⁷ могат да бъдат изтеглени от уебсайта на Комисията на следния адрес:

https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/мониторинг-докладване и проверка-eu-ets-emissions_en

Представени са следните **документи** 8 (документите, които не са от значение за регулираните субекти, са маркирани в светлосиво, документите, които могат да съдържат елементи, които също са от значение за регулираните субекти, са отбелязани в зелено):

- „Бързи ръководства“ като въведение в документите с насоки по-долу. Отделни документи са на разположение за всяка аудитория:
 - Оператори на стационарни инсталации;
 - Оператори на въздухоплавателни средства;
 - Регулирани субекти по СТЕ2 (планирани);
 - Компетентните органи;
 - Верификатори;
 - Национални органи по акредитация.
- Общи насоки (настоящия документ): „Регламентът относно мониторинга и докладването — общи насоки за регулираните субекти по СТЕ2“
- Ръководство № 1: „Регламентът относно мониторинга и докладването — общи насоки за инсталациите“.
 - Примерен опростен мониторингов план в съответствие с член 13 от РМД.
- Ръководство № 2: „Регламентът относно мониторинга и докладването — общи насоки за операторите на въздухоплавателни средства“. В настоящия документ са очертани принципите и подходите за мониторинг на РМД, които са от значение за сектора на въздухоплаването. Той също така включва насоки относно третирането на биомасата в сектора на въздухоплаването, което го превръща в самостоятелен документ с насоки за операторите на въздухоплавателни средства.
- Ръководство № 3: „Въпроси на биомасата в СТЕ на ЕС“: В настоящия документ се разглежда прилагането на критериите за устойчивост на биомасата, както и изискванията на членове 38 и 39 от РМД. Настоящият

Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067 на Комисията от 19 декември 2018 г. относно проверката на данните и относно акредитацията на проверяващите органи съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

⁸Този списък отразява състоянието към момента на изготвяне на настоящите актуализирани насоки. Допълнителни документи могат да бъдат добавени по-късно.

документ е от значение за операторите на инсталации и е полезен като основна информация за операторите на въздухоплавателни средства.

- Ръководство № 4: „Насоки за оценка на неопределеността“. Настоящият документ за инсталациите дава информация за оценката на неопределеността, свързана с използваното измервателно оборудване, и по този начин помага на оператора да определи дали може да спазва специфични изисквания за подреждане.
 - Ръководство № 4а: „Примерна оценка на неопределеността“. Настоящият документ съдържа допълнителни насоки и дава примери за извършване на оценки на неопределеността и за демонстриране на съответствие с изискванията на подреждането.
- Ръководство № 5: „Насоки за вземане на проби и анализ“. Настоящият документ разглежда критериите за използване на неакредитирани лаборатории, разработването на план за вземане на проби и различни други свързани въпроси, свързани с мониторинга на емисиите в СТЕ на ЕС.
 - Ръководство № 5а: Примерен план за вземане на проби. Настоящият документ предоставя примерен план за вземане на проби за стационарна инсталация.
- Ръководство № 6: „Дейности по движението на данни и система за контрол“. В настоящия документ се разглеждат възможностите за описание на дейностите по движението на данни за мониторинг в СТЕ на ЕС, оценката на риска като част от системата за контрол и примери за контролни дейности.
 - Ръководство № 6а: „Дейности по оценка на риска и контрол — примери“. Настоящият документ дава допълнителни насоки и пример за оценка на риска.
- Ръководство № 7: „Системи за непрекъснато наблюдение на емисиите (CEMS)“. Настоящият документ дава информация за прилагането на измервателни подходи, при които емисиите на парникови газове се измерват директно в комина, и по този начин помага на оператора да определи кой тип оборудване трябва да се използва и дали може да отговаря на специфичните изисквания за подреждане.
- Ръководство № 8: „Инспекция по СТЕ на ЕС“: Насочен към компетентните органи, настоящият документ очертава ролята на инспекциите на КО за укрепване на системата за МДВА на СТЕ на ЕС.

Комисията също така предоставя следните **електронни образци**:

- Образец № 1: План за мониторинг на емисиите от стационарни инсталации
- Образец № 2: План за мониторинг на емисиите на операторите на въздухоплавателни средства
- Образец № 3: План за мониторинг на данните за тонкилометрите на операторите на въздухоплавателни средства
- ОбразецНе, не. 4: Годишен доклад за емисиите на стационарни инсталации
- ОбразецНе, не. 5: Годишен доклад за емисиите на операторите на въздухоплавателни средства
- Образец № 6: Доклад с данни за тонкилометрите на операторите на въздухоплавателни средства
- ОбразецНе, не. 7: Доклад за подобрения на стационарни инсталации

- Образец 8: Доклад за подобренията на операторите на въздухоплавателни средства
- Образец на плана за мониторинг на СТЕ2
- Образец на годишен доклад за емисиите по СТЕ2 (планиран)

В допълнение, на разположение са следните **инструменти**:

- **Инструмент за определяне на неразумни разходи;**

- Инструмент за оценка на несигурността;
- Честота на инструмента за анализ;
- Инструмент за оценка на риска на оператора.

На разположение са следните **материали за обучение** във връзка с РМД:

- Пътна карта чрез насоки за M & R
- Оценка на неопределеността
- Неразумни разходи
- Планове за вземане на проби
- Пропуски в данните
- Кръгов тест на Робин

Освен тези документи, посветени на РМД, на същия интернет адрес **е на разположение отделен набор от документи с насоки** относно РАП.

Цялото законодателство на ЕС се намира в EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu/>

Най-важното относимо законодателство е посочено в приложението към настоящия документ.

Също така компетентните органи в **държавите членки** могат да предоставят полезни насоки на собствените си уебсайтове. Регулираните субекти следва да следят дали компетентният орган предоставя семинари, често задавани въпроси, информационни бюра и т.н.

2 СИСТЕМАТА „НАГОРЕ ПО ВЕРИГАТА“ И ОБХВАТЪТ НА ПРИЛОЖЕНИЕ III

2.1 Общи аспекти

СТЕ на ЕС започна през 2005 г., като постави цена на въглеродните емисии на стационарни инсталации (електроцентрали, стомана, цимент и т.н.) за техните годишни преки емисии (т.е. субектите, които изгарят горивото, наричани отсега нататък регламент „надолу по веригата,, т.е. „СТЕ1“). С течение на времето обхватът беше разширен, така че да обхване горивата, изгаряни във въздухоплаването, а в последно време и морския транспорт. Когато се обмисля разширяване на СТЕ на ЕС, така че да обхване и други големи сектори, консумиращи гориво, по-специално транспорта и сградите, субектите, отговорни за мониторинга и докладването в рамките на СТЕ на ЕС „надолу по веригата,, ще бъдат отделни собственици на автомобили, собственици на сгради и т.н. С цел да се избегне голямата административна тежест, която би възникнала с налагането на задължението за докладване на тези лица, новата и отделна СТЕ за автомобилния транспорт, сградите и допълнителните сектори (наричана по-нататък „СТЕ2“) поставя точката на регулиране „нагоре“ относно субектите, освобождаващи горивото за потребление (т.е. пускането на горивата на пазара).

За да се извлече полза от съществуващата инфраструктура за докладване на видовете и количествата на разглежданите горива, СТЕ2 има за цел да се приведе в съответствие със съществуващата инфраструктура в рамките на режима за енергийно данъчно облагане/акцизи за същия вид горива. Това се установява чрез транспонирането на национално равнище на Директивата за енергийното данъчно облагане (Директива 2003/96/ЕО, отсега нататък „ДЕДО,“) ⁹ и Директива (ЕС) 2020/262 ¹⁰ (наричана по-нататък „Директивата за акцизите,, или „ДА“). Връзките между тези три директиви (вж. илюстрацията на фигура 1) се отнасят до следните елементи:

- Определяне на **регулираните субекти** по СТЕ2, за да се гарантира, че няма пропуски или двойно отчитане: този аспект е от значение за държавите членки (не регулираните субекти) и е описан в глава 8.
- Определяне на **видовете горива**, попадащи в обхвата на СТЕ2: съответните видове горива са определени в член 3, буква ае) от Директива 2003/87/ЕО, а оттук нататък „Директива за СТЕ на ЕС“ ¹¹ (раздел 2.2).
- Определяне на **събитието, което задейства** задължението за докладване по СТЕ2: това се постига чрез определяне на „освобождаване за потребление“ в член 3, буква а) ¹² от Директивата за СТЕ на ЕС, като се позовават на съответните определения, посочени в член 6, параграф

Директива 2003/96/ЕО на 9 Съвета от 27 октомври 2003 година относно преструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията

Директива (ЕС) 2020/262 на 10 Съвета от 19 декември 2019 г. за определяне на общия режим на облагане с акциз.

¹¹ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета.

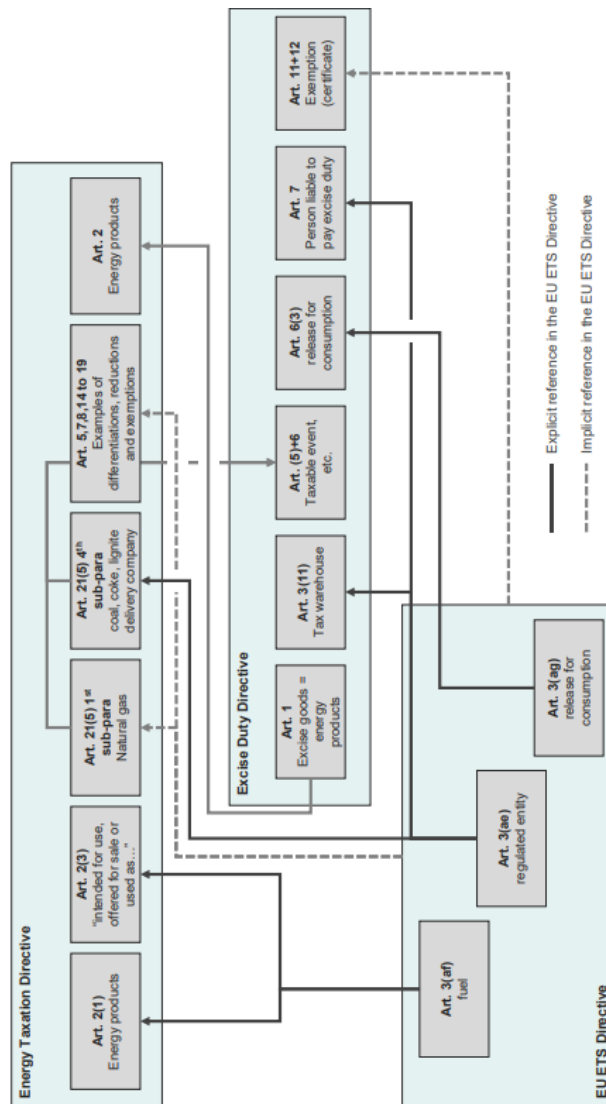
¹² Член 3, буква аг): „освобождаване за потребление“ за целите на глава IVa от настоящата директива означава освобождаване за потребление съгласно определението в член 6, параграф 3 от Директива (ЕС) 2020/262

3 от ДА.

Определянето на сумите, освободени за потребление и в крайна сметка изгорени в секторите, изброени в обхвата на приложение III към Директивата за СТЕ на ЕС, и разграничаването им от други сектори на крайно потребление включва следните два аспекта:

Как да **категоризираме крайните потребители**¹³ в съответните им категории, изброени в приложение III на Директивата за СТЕ на ЕС: използваният категориен формат за секторно разграничение е Общият формат за докладване (CRF), използван за съставяне на национални инвентаризации на парникови газове, следвайки Насоките на IPCC (раздел 5.4.1)

Какви **видове методи** могат да се използват, за да се докаже, че количествата гориво се доставят в сектор А, а не в сектор Б: това е основен елемент от методологията за мониторинг на ETS2 (раздел 5), определянето на така наречения „коэффициент на обхват“, което е описано подробно по-късно в раздел 5.4.2.

13 В настоящия документ с високи терминът „краен потребител“ следва да се разбира като краен потребител, както е посочено в член 3, буква е) от директивата.

2.2 Видове горива, обхванати от СТЕ2

В член 3, буква 14 еа) от Директивата за СТЕ на ЕС се определя обхватът на горивата, обхванати от СТЕ2, които са основно всички съответни търговски горива и други енергийни продукти, изброени в член 2, параграф 1 от ДЕДО като кодове по Комбинираната номенклатура (КН). По-точно, тя включва следното:

- **горива, изброени в таблици А и В** от ДЕДО: (UN)оловен бензин, газьол, керосин, ВНГ, природен газ, мазут, въглища и кокс;
- **всеки друг продукт**, предназначен за употреба, предлаган за продажба или използван като моторно гориво или гориво за отопление, както е посочено в член 2, параграф 3 от ДЕДО. Това включва всички добавки към горивата, използвани като моторно гориво, някои горива на биологична основа и всякакви други въглеводороди за отопление, с изключение на торф.

Това означава, че индикативно следните видове горива понастоящем са изключени от СТЕ2 (т.е. нито са изброени в таблици А и В, нито в списъка на включените кодове по КН):

- Торф;
- Отпадъци, използвани като горива (опасни или битови отпадъци, използвани като гориво, както изрично са изключени от обхвата на СТЕ2 в приложение III към директивата);
- Горива, получени от отпадъци (използвани предимно в инсталации по СТЕ1);
- Твърда биомаса (напр. дървесни горива);
- Дървени въглища от дърво.

3 ЦИКЪЛЪТ НА СПАЗВАНЕ НА СТЕ2

3.1 Значение на МДП в СТЕ на ЕС

Мониторингът, докладването и проверката на емисиите играят ключова роля за надеждността на всяка схема за търговия с емисии. Без МДП спазването на изискванията би било лишено от прозрачност и би било много по-трудно за проследяване, а правоприлагането би било компрометирано. Това важи и за схемата на Европейския съюз за търговия с емисии за сградите, автомобилния транспорт и други сектори (СТЕ2). Това е пълната, последователна, точна и прозрачна система за мониторинг, докладване и проверка, която създава доверие в търговията с емисии. Само по този начин може да се гарантира, че регулираните субекти изпълняват задължението си за връщане на достатъчно квоти.

Това наблюдение се основава на двойния характер на СТЕ2: От една страна, това е инструмент, основан на пазара. Тя позволи да се развие значителен пазар, на който участниците на пазара искат да знаят паричната стойност на квотите, които търгуват, и трябва да се върнат. От друга страна,

¹⁴Член 3, буква ае): „гориво“ за целите на глава IVa от настоящата директива означава всеки енергиен продукт, посочен в член 2, параграф 1 от Директива 2003/96/ЕО, включително горивата, изброени в таблица А и таблица В от приложение I към посочената директива, както и всеки друг продукт, предназначен за употреба, предлаган за продажба или използван като моторно гориво или гориво за отопление, както е посочено в член 2, параграф 3 от същата директива, включително за производство на електроенергия

той е инструмент за постигане на ползи за околната среда. Но за разлика от друго законодателство в областта на околната среда, целта не е да се постигне от отделни лица, а от цялата група участници в СТЕ2, които трябва да постигнат целта съвместно. Това изисква значителна степен на справедливост между участниците, гарантирана от солидна система за МДП. Надзорните дейности на компетентните органи допринасят значително, за да се гарантира постигането на целта, определена с горната граница, което означава, че очакваните намаления на емисиите се постигат на практика. Следователно компетентните органи заедно с органите по акредитация носят отговорност за защитата на целостта на СТЕ2, като упражняват надзор върху ефективното и стабилно функциониране на системата за МДП.

Както участниците на пазара на въглеродни емисии, така и компетентните органи искат да се уверят, че един тон отделен еквивалент на CO₂ намира своя еквивалент в един тон докладван (за целите на връщането на една квота). Този принцип е известен още от ранните дни на СТЕ на ЕС като пословична постулация: **„Тонът трябва да бъде тон!“**

За да се гарантира, че това се постига по надежден, прозрачен, проверим и същевременно икономически ефективен начин, Директивата за СТЕ на ЕС предоставя солидна основа за добра система за мониторинг, докладване и проверка. Това се постига чрез членове 14 и 15 във връзка с приложения IV и V към Директивата за СТЕ на ЕС.¹⁵ Въз основа на член 14 Комисията прие Регламента относно мониторинга и докладването“ (MRR), който беше изменен неколкократно.

Въпреки това винаги е било признавано от Комисията, както и от държавите членки, че сложното и техническо законодателство, като например РМД, трябва да бъде подкрепено с допълнителни насоки, за да се гарантира хармонизирано прилагане във всички държави членки и да се проправи пътят за гладкото спазване на изискванията чрез прагматични и съгласувани подходи, когато това е възможно.

Приет е и регламент за проверка и акредитация на проверяващите органи (Регламент за акредитация и проверка)¹⁶, за който Комисията е разработила отделна поредица от ръководства (по-късно ще бъдат публикувани специални насоки за проверяващите органи).

3.2 Преглед на цикъла на съответствие

Годишният процес на мониторинг, докладване, проверка на емисиите, връщане на квоти и процедурата на компетентния орган за приемане на доклади за емисии често се наричат „цикъл на съответствие“. На фигура 2 са показани основните елементи на този цикъл.

От дясната страна на картината е „основен цикъл“: Регулираният субект наблюдава своите емисии през цялата година. След края на календарната

¹⁵Член 30е от Директивата за СТЕ на ЕС обявява, че членове 14 и 15, както и приложения IV и V от директивата са еднакво приложими за СТЕ2.

¹⁶Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067 на Комисията от 19 декември 2018 г. относно проверката на данните и относно акредитацията на проверяващите органи съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

година (в рамките на четири месеца)¹⁷тя трябва да изготви своя годишен доклад за емисиите (AER), да поиска проверка¹⁸ и да представи проверения доклад на компетентния орган (КО). Проверените емисии трябва да съответстват на връщането на квоти в системата на регистъра,¹⁹ считано от 2028 г. (т.е. за емисиите през 2027 г.). Тук принципът „тон трябва да бъде тон“ означава „тонът трябва да бъде квота“, т.е. в този момент пазарната стойност на квотата е свързана с разходите за постигане на екологичната цел на СТЕ2. След това продължава наблюдението, както е показано на снимката. По-точно, мониторингът продължава без прекъсване в края на годината от един цикъл до следващия.

Процесът на мониторинг се нуждае от солидна основа. Получените данни трябва да бъдат достатъчно надеждни, за да се създаде доверие в надеждността на СТЕ2, включително в справедливостта на задължението за връщане, и трябва да бъдат последователни през годините. Следователно регулираният субект трябва да гарантира, че неговата методика за мониторинг е документирана в писмена форма и не може да бъде променяна произволно. В случая на СТЕ2 тази писмена методика се нарича план за мониторинг (ПМ) на регулирания субект (вж. фигура 2). То е част от разрешителното²⁰, което всеки регулиран субект в СТЕ2 трябва да притежава за емисиите на парникови газове.

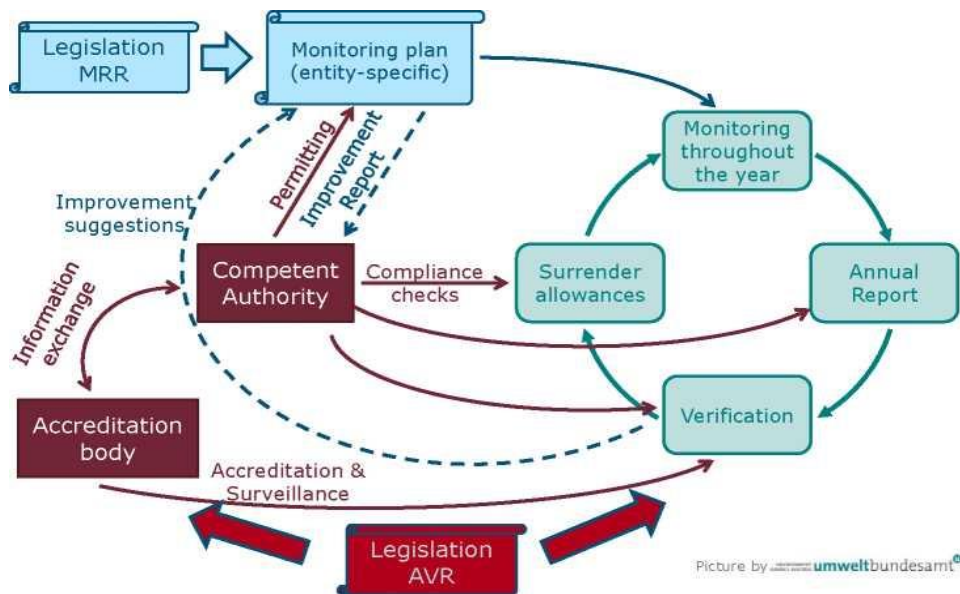
На фигура 2 е показано също, че ПМ, макар и да е специфичен за отделен регулиран субект, трябва да спазва изискванията на приложимото законодателство в целия ЕС, по-специално РМД. В резултат на това системата за МДП на СТЕ на ЕС е в състояние да пресече кръга между строги правила за целия ЕС, които осигуряват надеждност и предотвратяват произволни и неоправдани опростявания и дават възможност за достатъчна гъвкавост за обстоятелствата на отделните регулирани субекти.

¹⁷Съгласно националното законодателство този период може да бъде по-кратък, вж. бележка под линия 30.

¹⁸Проверката се изисква едва от отчетната 2025 година, т.е. ГЕР, представен през 2026 г.

¹⁹За целите на опростяването връщането на квоти не е включено в картината.

²⁰Това разрешително съгласно член 30б от Директивата за СТЕ на ЕС се нарича разрешително за емисии на парникови газове. Следва да се отбележи, че за опростяване на администрирането, в съответствие с член 30б, параграф 5, мониторинговият план може да се разглежда отделно от разрешителното, когато става въпрос за формални промени в мониторинговия план.

Фигура 2: Принцип на цикъла на спазване на

На фигура 2 са показани и някои основни отговорности на компетентния орган. Тя трябва да упражнява надзор върху съответствието на регулираните субекти. Като първа стъпка КО трябва да одобри всеки член на ПМ, преди да бъде приложен. Това означава, че ПМ, разработен от регулирания субект, се проверява за съответствие с изискванията на РМД. Когато регулирания субект използва някои опростени подходи, разрешени от РМД, това трябва да бъде обосновано от регулирания субект, например въз основа на съображения за техническа осъществимост или неразумни разходи, когато иначе не могат да бъдат постигнати по-високи нива на изисквания (вж. по-долу в раздел 5.2).

На последно място, отговорност на компетентния орган е да извършва проверки на годишните доклади за емисиите. Това включва проверки на място на вече проверените доклади, както и кръстосани проверки с данните, въведени в таблицата за проверените емисии на системата от ²¹регистри, и проверка дали са върнати достатъчно квоти.

Освен това цикълът на съответствие има по-широка перспектива. Както показва фигура 2, има втори цикъл. Това е редовният преглед на ПМ, за който докладът от проверката може да предостави ценен принос. Освен това от регулирания субект се изисква непрекъснато да се стреми към по-нататъшно подобряване на своята методология за мониторинг.

21 Регистърът на ЕС, създаден за СТЕ1, ще се използва и за СТЕ2. За повече информация относно Регистъра на ЕС вж. тук: [HTTPS://climat_e.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/union-registry_en](https://climat_e.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/union-registry_en)

В Делегиран регламент (ЕС) 2023/2904 на Комисията от 25 октомври 2023 г. за изменение на Делегиран регламент (ЕС) 2019/1122 за допълване на Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на функционирането на Регистъра на ЕС бяха определени специални правила за партидите за квоти и за връщане на квоти по отношение на регулираните субекти по СТЕ2.

3.3 Значението на плана за мониторинг

От предишния раздел става ясно, че одобреният план за мониторинг (ПМ) е най-важният документ за всеки регулиран субект, участващ в СТЕ2. Подобно на рецепта за готвач или наръчник за управление на сертифицирана система за управление на качеството, тя служи като наръчник за задачите на регулирания субект. Ето защо тя трябва да бъде написана по начин, който позволява на всички, особено на новите служители, незабавно да разберат процеса и да следват инструкциите. Тя трябва също така да позволи на КО бързо да разбере дейностите по наблюдение на регулирания субект. Накрая, ПМ е „критериите“ за проверяващия орган, спрямо които трябва да се преценява докладът за емисиите на регулирания субект.

Типичните елементи на ПМ включват следните дейности на регулирания субект (приложимостта зависи от конкретните обстоятелства на регулираното образование):

- Събиране на данни (данни за измерване, фактури и др.);
- Вземане на проби от материали и горива;
- Лабораторни анализи на горива и материали;
- Поддръжка и калибриране на измервателни уреди;
- Описание на изчисленията, формулите и софтуера, които ще се използват;
- Описание на методите за определяне на категориите CRF на крайните потребители;
- Контролни дейности за гарантиране на валидирането и качеството на обработваните и докладваните данни (напр. принцип на четирите очи за събиране на данни);
- Архивиране на данни (включително защита срещу манипулиране и унищожаване);
- Редовно идентифициране на възможностите за подобрене.

ПМ трябва да бъдат изготвени внимателно (глава 6), така че административната тежест да бъде сведена до минимум и въпреки това те да са достатъчно ясни за ситуации, при които опитният персонал на регулирания субект не е на разположение²². Тъй като ПМ трябва да бъде одобрен от КО, от само себе си се разбира, че промени в ПМ се допускат само със съгласието на КО. РМД намалява административните усилия тук, като допуска два подхода, които следва да се вземат предвид при изготвянето на ПМ:

- Само промените, които са „значителни“, се нуждаят от одобрение от КО, „незначителни“ промени трябва само да бъдат нотифицирани (член 75б, параграф 3 от РМД, вж. раздел 6.8);
- Дейностите по наблюдение, които не са от решаващо значение във всеки детайл и които поради естеството си често се изменят според нуждите, могат да бъдат включени в „писмени процедури“, които са споменати и описани накратко в ПМ, но подробностите за които не се считат за част от одобрения ПМ. Връзката между ПМ и писмените процедури е описана по-подробно в раздел 6.6.

Поради важността на ПМ Комисията ще предостави и образци за ПМ. Някои държави членки може да са предоставили персонализирани образци въз

²²Например те включват ясно позоваване на други системи, процеси и процедури, които могат да бъдат необходими за успешното прилагане на ПМ

основа на образците на Комисията, други държави членки използват специална (обикновено уеб-базирана) електронна система за докладване (която също трябва да отговаря на минималните посочени изисквания на Комисията). Следователно, преди да разработят ПМ, регулираните субекти се съветват да проверят уебсайта на своя КО или да установят пряк контакт с КО.

за да се установят специфичните изисквания за представяне на ПМ в тяхната държава членка. Националното законодателство може да съдържа и специфични изисквания.

3.4 Етапни цели и крайни срокове

3.4.1 Годишен цикъл на съответствие

Цикълът на спазване на СТЕ2 е изграден около изискването мониторингът винаги да е свързан с календарната година,²⁵ както е показано в таблица 1. Регулираните субекти разполагат с четири месеца след края на годината, за да финализират своите доклади за емисиите и да ги проверят от акредитиран верификатор в съответствие с РАП. След това регулираните субекти трябва да връщат съответното количество квоти до 31 май всяка година. При спазване на националното законодателство компетентният орган може или трябва да извърши (точкови) проверки на получените доклади и трябва да определи консервативна оценка на емисиите, ако регулирания субект не представи доклад за емисиите или когато е представен доклад, но той или не е в съответствие с РМД, или не е проверен като задоволителен в съответствие с РАП (член 75с, параграф 1 от РМД). Ако КО открие някакъв вид грешка в представените доклади, това може да доведе до корекции на стойността на проверените емисии, които трябва да бъдат направени от субекта по СТЕ2 (и подлежат на повторна проверка).²⁶ Имайте предвид, че за такива корекции не е определен краен срок в законодателството на ЕС. Възможно е обаче да има някои изисквания, предвидени в националното законодателство.

Таблица 1: Общ график на годишния цикъл на спазване на СТЕ2 за емисиите

Кога?	Кой?	Какво?
До 31 август 2024 г.	Регулираните субекти	Да представи на компетентния орган ПМ за одобрение и да открие партида в регистъра
Преди 1 януари 2025 г.	КО	Одобряване на ПМ и издаване на разрешително за ПГ
30 април 2025 г.	Регулираните субекти	Представяне на доклад за историческите емисии (2024 г.), непроверен
1 януари N		Начало на периода на наблюдение
31 декември N		Край на периода на наблюдение

²⁵Член 3, параграф 12 от РМД определя: „период на докладване“ означава календарна година, през която емисиите трябва да бъдат подложени на мониторинг и да се докладват ^...^.

²⁶Когато грешки бъдат открити от КО или от регулирания субект едва след 31 май, корекции могат да бъдат направени и в годишния доклад за емисиите за следващата година.

Кога?	Кой?	Какво?
до 30 април ²⁵ N+ 1	Верификатор	Приключване на проверката и издаване на доклад от проверката на регулираното образование
До 30 април ²⁶ N+ 1	Регулираните субекти	Да представи на КО <i>верифициран</i> годишен доклад за емисиите
До 30 април N+ 1	Регулираните субекти /проверител ²⁷	Въведете стойността на проверените емисии в таблицата за проверените емисии на регистъра
До 30 април N+ 1	Регулираните субекти	Считано от 2028 г., докладвайте за средния дял на разходите за въглеродни емисии, който е прехвърлил на потребителите през година N. Комисията ще приеме актове за изпълнение относно изискванията на тези доклади (член 30е, параграф 3).
Април — май N+ 1	КО	При спазване на националното законодателство, възможни проверки на място на представените годишни доклади за емисиите. Изискват корекции от регулирано образование, ако е приложимо.
До 31 май N+ 1	Регулираните субекти	Връщане на квоти (сума, съответстваща на верифицираните годишни емисии) в системата на регистъра
До 31 юли N+ 1 ²⁸	Регулираните субекти	Да представи на КО доклад за възможни подобрения на ПМ, ако е приложимо ²⁹
(Няма посочен краен срок)	КО	Извършват допълнителни проверки на представените годишни доклади за емисиите, когато това се счита за необходимо или според изискванията на националното законодателство; да изискват промени в данните за емисиите и връщане на допълнителни квоти, ако е приложимо (в съответствие със законодателството на държавата членка).

²⁵Бележка под линия 30 се прилага и в този случай.

²⁶Съгласно член 75п, параграф 1 компетентните органи могат да изискат от регулираните субекти да представят верифицирания годишен доклад за емисиите по-рано от 30 април, но най-рано до 31 март.

²⁷Това може да се регулира по различен начин в държавите членки.

²⁸Член 75р, параграф 1 позволява на КО да определи по-късна дата, но не по-късно от 30 септември.

²⁹Съществуват два различни вида доклади за подобрения съгласно член 75р от РМД. Едната се представя през годината, в която проверяващият орган докладва препоръки за подобрения, а другата (която може да се комбинира с първата, ако е приложимо) на всеки 3 години за категория Б и на всеки 5 години за субектите от категория А. За категоризацията вж. раздел 6.3 от настоящия документ. Ко може да определи различен краен срок, но не по-късно от 30 септември на същата година.

3.4.2 Подготовка за СТЕ2

За да може цикълът на съответствие да функционира, ПМ на всички регулирани субекти трябва да бъдат одобрени от компетентния орган преди началото на периода за мониторинг на СТЕ2, започващ на 1 януари 2025 г. Въз основа на опита от предишни фази на СТЕ1 този процес на одобрение може да отнеме няколко месеца и следва да бъде добре подготвен. Приемат се относително дълги срокове: първо, подготовката на МП от регулирания субект може да отнеме до няколко месеца в зависимост от сложността на техните операции и по-специално от пазарната структура, когато се опитва да идентифицира секторите на крайните потребители. Тъй като КО също така се нуждае от няколко седмици или месеци за оценка на всички подадени ПМ (в зависимост от текущото работно натоварване) и тъй като регулираните субекти се нуждаят от няколко седмици за окончателното прилагане на новия одобрен ПМ, РМД изисква регулираните субекти да представят своите МП за одобрение най-късно четири месеца преди началото на мониторинга (т.е. до края на август 2024 г.).³⁰

В таблица 2 е показан идеализиран примерен график за началото на новата СТЕ2.

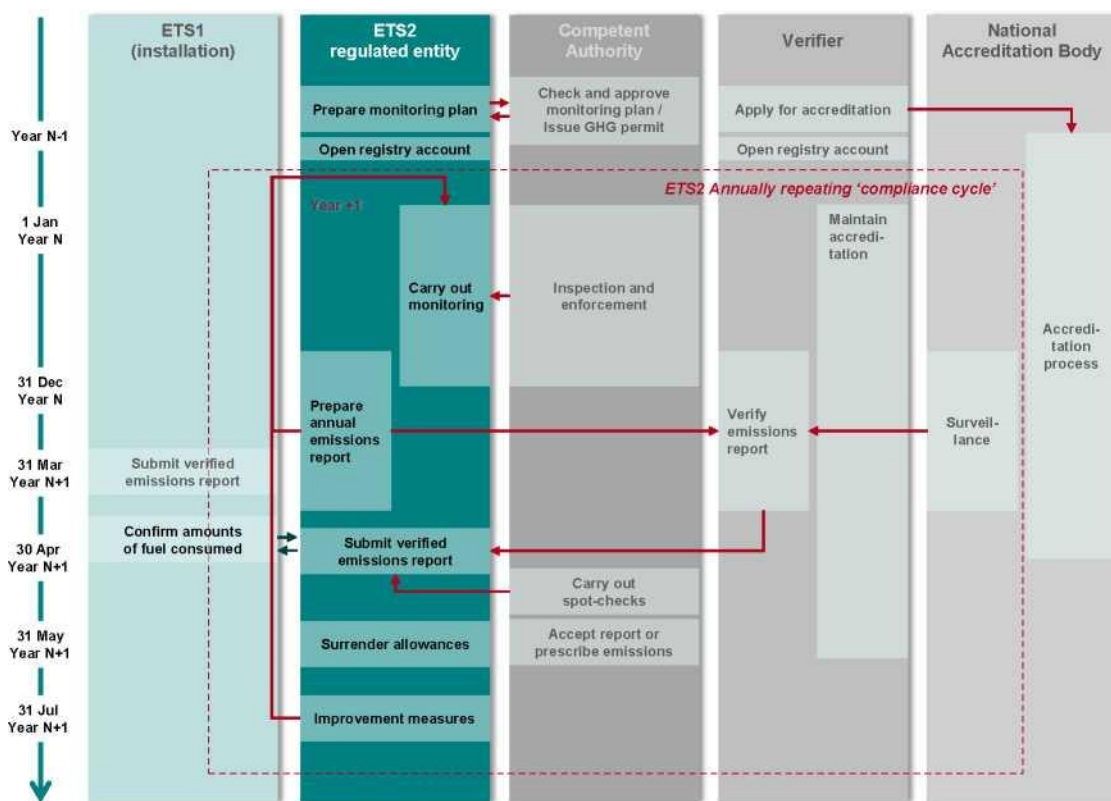
Таблица 2: Идеализиран график на модела за подготовка на цикъла на спазване на СТЕ2 за начало на СТЕ2. Имайте предвид, че крайните срокове могат значително да се различават в зависимост от държавите членки.

Кога?	Кой?	Какво?
Март — август 2024 г.	Регулираният субект	Разработване на нов ПМ
най-късно до края на август 2024 г.	Регулираният субект	Подаване на нов ПМ на КО (краен срок, определен от КО)
Август — декември 2024 г.	КО	Проверка и одобряване на ПМ
Октомври — декември 2024 г.	Регулираният субект	Подготовка за изпълнение на одобрен ПМ
1 януари 2025 г.	Регулираният субект	Начало на периода на наблюдение с използване на одобрения ПМ въз основа на изискванията на РМД
30 април 2025 г.	Регулираният субект	Представяне на доклад за историческите емисии (2024 г.), т.е. първия годишен доклад за емисиите
30 април 2026 г.	Регулираният субект	Представяне на първия верифициран доклад за емисиите за годината на докладване 2025 г.
1 януари 2027 г.		Търговията започва за ETS2

³⁰Освен ако компетентният орган не е определил алтернативен срок за това подаване

3.5 Роли и отговорности

Различните отговорности на регулираните субекти, проверяващите органи и компетентните органи са показани на фигура 3, като се вземат предвид дейностите, посочени в предходните раздели. За целите на пълнотата е включен и органът по акредитацията. Картината ясно показва високото ниво на контрол, което е ефективно вградено в системата за МДП. Мониторингът и докладването са основната отговорност на регулираните субекти (които отговарят и за наемането на проверяващия орган и за предоставянето на цялата съответна информация на проверяващия орган). КО одобрява ПМ, получава и проверява докладите за емисиите, отговаря за инспекциите и може да прави корекции на верифицираните стойности на емисиите, когато бъдат открити грешки. По този начин КО има контрол върху крайния резултат. И накрая, проверяващият орган в крайна сметка носи отговорност пред органа по акредитацията³¹. Следва да се отбележи, че въз основа на член 66 от РАП държавите членки трябва също така да наблюдават работата на своите национални органи по акредитацията, като по този начин напълно гарантират целостта на системата СТЕ2 за МДП и акредитацията.

Picture by umweltbundesamt

Фигура 3: Преглед на отговорностите на основните участници в СТЕ2. По отношение на „Орган по акредитация“ вж. също бележка под линия 35.

4 КОНЦЕПЦИИ И ПОДХОДИ

Тази глава е посветена на обяснението на най-важните термини и

³¹РАП също така позволява в изключителни случаи проверяващите органи (ако са физически лица) да бъдат сертифицирани и контролирани от национален орган, определен от тази държава членка (в съответствие с член 55 от РАП).

концепции, необходими за разработването на ПМ.

4.1 Основни принципи

В членове 5—9 от РМД³² са очертани ръководните принципи, които регулираните субекти трябва да спазват при изпълнение на задълженията си. Това са:

1. **Пълнота** (член 5): Пълнотата на потоците от горива е в основата на принципите за мониторинг на СТЕ на ЕС. За да се гарантира пълнотата на наблюдаваните емисии, регулираният субект следва да вземе предвид следните съображения:
 - Член 5 от РМД изисква всички емисии, свързани с всички потоци горива (раздел 4.2), да бъдат включени, когато принадлежат към изгаряне в секторите, изброени в приложение III към Директивата за СТЕ на ЕС, или които са включени в СТЕ2 чрез едностранно разширяване от държава членка съгласно член 30й от Директивата за СТЕ на ЕС (наричан по-нататък „възможност за участие“).
 - За пълнота на границите на системата вж. „Определяне на регулираните субекти по СТЕ2 „в раздел 8 и „видовете обхванати горива“ в раздел 2.2.
2. **Съгласуваност и съпоставимост** (член 6, параграф 1): Динамичните редове³³ от данни трябва да бъдат последователни през годините. Забраняват се произволните промени в методиките за мониторинг. Ето защо ПМ трябва да бъде одобрен от компетентния орган за значителни промени в ПМ. Тъй като са определени едни и същи подходи за мониторинг за всички регулирани субекти, създадените данни са съпоставими и между регулираните субекти; въпреки че в зависимост от техните обстоятелства от регулираните субекти може да се изисква да прилагат различни методи в съответствие със системата на поддръждане (раздел 5.2).
3. **Прозрачност** (член 6, параграф 2): Събирането, съставянето и изчисляването на всички данни трябва да се извършва по прозрачен начин. Това означава, че самите данни, методите за тяхното получаване, обработка и докладване (с други думи: целият поток от данни) трябва да бъде документиран по прозрачен начин и цялата съответна информация трябва да се съхранява по сигурен начин, като се дава възможност за достатъчен достъп на упълномощени трети страни. По-специално на проверяващия орган и на компетентния орган трябва да бъде предоставен достъп до тази информация. Следва да се отбележи, че прозрачността е в личен интерес на регулираните субекти: Тя улеснява прехвърлянето на отговорности между съществуващия и новия персонал и намалява вероятността от грешки и пропуски. На свой ред това намалява риска от свръх отдаване или от недостатъчно предаване на надбавки и санкции. Без прозрачност дейностите по проверка са по-обременяващи и отнемат време и следователно скъпоструващи за регулирания субект.

³² В член 75а от РМД тези членове са еднакво приложими за СТЕ2.

³³ Това не предполага изискване за изготвяне на динамични редове от данни, но предполага, че регулираните субектът, проверяващият орган или компетентният орган могат да използват динамичните редове като средство за проверка на съответствието.

Освен това в член 67 от РМД се³⁴ посочва, че съответните данни се съхраняват в продължение на 10 години³⁵ от представянето на верифицирания доклад. Минималните данни, които трябва да бъдат запазени, са изброени в приложение IX към РМД.

4. **Точност** (член 7): Регулираните субекти трябва да се погрижат данните да са точни, т.е. нито систематично, нито съзнателно неточни. Изисква се надлежна проверка от регулираните субекти, които се стремят към възможно най-висока точност. Както е видно от следващата точка, „най-висока постижима „може да се чете, когато това е технически осъществимо и „без да се правят неразумни разходи“.

5. **Интегритет на методиката и на доклада за емисиите** (член 8): Този принцип е в основата на всяка MRV система. В РМД изрично се посочва това и се добавят някои елементи, които са необходими за доброто наблюдение:

- Методиката за мониторинг и управлението на данните трябва да позволяват на проверяващия орган да постигне „разумна увереност“³⁶ по отношение на доклада за емисиите, т.е. мониторингът трябва да може да издържи доста интензивно изпитване;
- Данните не съдържат съществени³⁷ неточности и избягват пристрастност;
- Данните предоставят надежден и балансиран отчет за емисиите на регулираното образувание.
- Когато търсят по-голяма точност, регулираните субекти могат да балансират ползата от допълнителните разходи. Те се стремят към „най-висока постижима точност, освен ако това не е технически неосъществимо“ или ще доведе до неразумни разходи“.

6. **Непрекъснато подобряване** (член 9): В допълнение към изискването на член 75р, който изисква регулираните субекти редовно да представя доклади за възможностите за подобрене, например за достигане на по-високи нива, този принцип също така е в основата на задължението на регулираните субекти да отговаря на препоръките на проверяващия орган (вж. също фигура 2 на стр. 14).

В34 член 75о от РМД настоящият член е еднакво приложим за СТЕ2.

35На практика това означава 11 години и 4 месеца за данни, произхождащи от $t_{i/Y} N$, ако докладът е представен на $30/4/Y_{N+1}$

36Член 3, параграф 18 от РАП определя: „разумна увереност, означава високо, но не абсолютно ниво на увереност, изразено положително в становището от проверката, по отношение на това дали докладът на оператора или оператора на въздухоплавателно средство, подлежащ на проверка, не съдържа съществени неточности.“ За повече подробности относно определението на този термин вж. ръководствата относно насоките за A & V, по-специално Обяснителните насоки на РАП (ЕГР I). Раздел 1.3 съдържа връзка към тези документи.

37Вж. бележка под линия 40.

4.2 Горивни потоци

Горивни потоци³⁸: Този термин се отнася до всички видове горива, които регулираният субект освобождава за потребление, за които емисиите, свързани с евентуалното потребление (т.е. изгаряне, а не за други цели, като например неенергийни употреби), трябва да бъдат наблюдавани при прилагането на изчислителния подход (глава 5). Има обаче някои изисквания в определението за това как да се разделят съответните видове горива на горивни потоци, както и допълнителни практически съображения. Последните включват „коэффициент на обхват„ (секция 5.4) и видовете крайни потребители (раздел 5.4.1), които също играят роля при разделянето на общото количество гориво, освободено за потребление, на „горивни потоци“. Такова разделяне е разгледано по-подробно в раздел 6.3.3.

Стандартни търговски горива³⁹: Този термин се отнася до видовете горива, които са международно стандартизирани и за които следователно долната топлина на изгаряне варира само на малки интервали във всички страни. Това включва най-важните горива за пътен транспорт като газьол (дизел) или бензин (бензин)⁴⁰. За тези видове горива изискванията за мониторинг са много по-прости в РМД (раздел 6.2).

Горива, отговарящи на критерии, еквивалентни на стандартните търговски горива⁴¹: Този термин се отнася до горива, които имат сходни характеристики като стандартните търговски горива, но само на равнище държава членка или на регионално равнище. Когато тези условия са изпълнени, изискванията за мониторинг са също толкова опростени, колкото и за стандартните търговски горива (раздел 6.2).

FAQ 10.9 от Ръководство 1 съдържа допълнителни насоки за доказване на еквивалентността на горивата със стандартните търговски горива за сходни критерии за СТЕ1, както е посочено в член 31, параграф 4.

³⁸Член 3, параграф 64 от РМД: „горивен поток“ означава гориво съгласно определението в член 3, буква еа) от Директива 2003/87/ЕО, освободено за потребление чрез специфични физически средства, като тръбопроводи, камиони, железопътни линии, кораби или бензиностанции, което води до емисии на съответните парникови газове в резултат на потреблението му от категории потребители в секторите, обхванати от приложение III към Директива 2003/87/ЕО.

Член 3, буква а) от Директивата за СТЕ на ЕС: „гориво“ за целите на глава IVa от настоящата директива означава всеки енергиен продукт, посочен в член 2, параграф 1 от Директива 2003/96/ЕО, включително горивата, изброени в таблица А и таблица В от приложение I към посочената директива, както и всеки друг продукт, предназначен за употреба, предлаган за продажба или използван като моторно гориво или гориво за отопление, както е посочено в член 2, параграф 3 от същата директива, включително за производство на електроенергия

³⁹Член 3, параграф 32: „стандартно търговско гориво“ означава международно стандартизираните търговски горива, които показват 95 % доверителен интервал от не повече от 1 % по своята специфицирана топлина на изгаряне, включително газьол, лек мазут, бензин, газьол, керосин, етан, пропан, бутан, керосин за реактивни двигатели (Jet A1 или реактивен А), бензин за реактивни двигатели (jet B) и авиационен бензин (AvGas)

⁴⁰Смесените транспортни горива (т.е. след смесване с биогорива) също биха могли да се квалифицират като стандартни търговски горива, ако отговарят на критериите, посочени в член 3, параграф 32. На равнището на държавите членки или на регионално равнище обаче тези горива могат да отговарят на критериите, еквивалентни на стандартните търговски горива.

⁴¹Член 75к, параграф 2: „Компетентният орган може да изиска от регулирания субект да определи единичния коефициент на преобразуване и емисионния фактор за горивата, както са определени в член 3, буква а) от Директива 2003/87/ЕО, като използва същите нива на изисквания за стандартните горива за търговски цели, при условие че на национално или регионално равнище някой от следните параметри показва 95 % доверителен интервал от:

а) под 2 % за долната топлина на изгаряне;

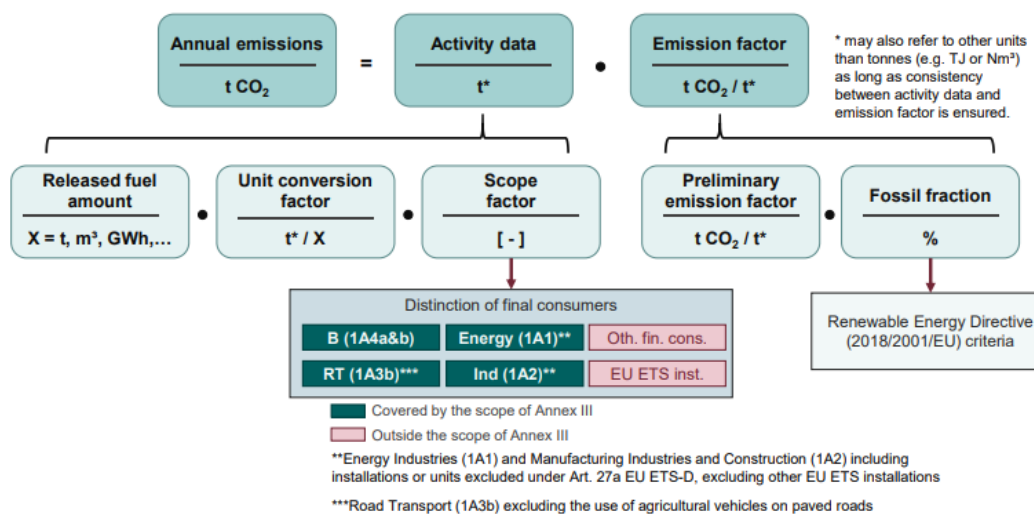
б) под 2 % за емисионния фактор, когато освободените количества гориво са изразени като енергийно съдържание.

5 МЕТОДОЛОГИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

5.1 Подходът, основан на изчисленията

Регулираните субекти трябва да определят емисиите, свързани с изгарянето на горива, освободени за потребление, като използват изчислителния подход.

Принципът на този метод е изчисляването на емисиите чрез умножаване за всеки поток гориво на отделеното количество гориво по съответния коефициент на преобразуване на единицата, когато е приложимо, съответния коефициент на обхват и съответния емисионен фактор. Фигура 4 илюстрира това.

Фигура 4: Изчислителна методика за определяне на емисиите

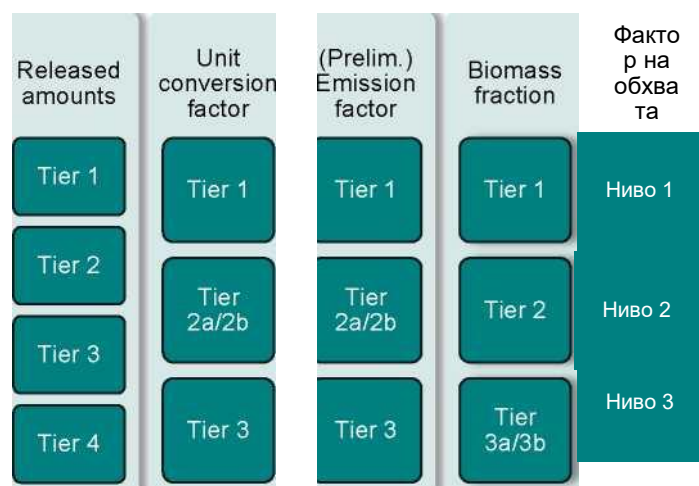
Параметър	Описание
Освободени количества гориво	Това е количеството гориво, освободено за потребление (секция 5.3), изразено обикновено като t, Nm ³ , литри или като енергийно съдържание TJ или GWh. Когато е приложимо, това съответства на общото количество гориво за всеки поток гориво, освободен през акцизната точка.
Коефициент на обхвата	Това е безразмерен коефициент между 0 (всички освободени горива, консумирани извън секторите, обхванати от приложение III към директивата) и 1 (всички горива, освободени за потребление в секторите, обхванати от приложение III към директивата). Определянето на този фактор включва възможността за идентифициране на съответната категория крайни потребители по отношение на техния обхват в приложение III (раздел 5.4).
Коефициент на преобразуване на единицата	Когато е приложимо, количеството гориво се преобразува в единици (раздел 5.6.1), съвместими с (предварителния) емисионен фактор. Например, когато количествата гориво са изразени като t или Nm ³ , това може да бъде долната топлина на изгаряне (NCV), като съответният EF е изразен като t CO ₂ /TJ.

Предварителни емисионни фактори (EF)	Този коефициент обикновено се изразява като t CO ₂ /t, t CO ₂ /l или tCO ₂ /TJ и превръща количествата или енергийното съдържание на горивата, освободени (раздел 5.6.2), преди да се вземе предвид фракцията на биомасата.
Биомаса/Фосилна фракция	Това е безразмерна фракция, като се вземе предвид изкопаемата фракция на въглерода в горива, които включват следните два аспекта (раздел 5.6.3): <ul style="list-style-type: none"> • Фракция на въглерода, получен от биогенен произход • Съответствието на компонента на биомасата с критериите за устойчивост и за намаляване на емисиите на парникови газове съгласно ДЕВИ II.

5.2 Система от нива за изчисляване

Системата СТЕ2 за мониторинг и докладване предвижда подход, основан на градусни елементи за методологиите за мониторинг. Всеки параметър, необходим за определяне на емисиите, може да бъде определен чрез прилагане на различни „равнища на качеството на данните“. Тези „равнища на качеството на данните“ се наричат „tiers“⁴². Подходът на градусните елементи е илюстриран на фигура 5, която показва подрежданията, които могат да бъдат избрани за определяне на емисиите от даден горивен поток. Описанията на различните нива (т.е. изискванията за спазване на тези нива) са представени по-подробно в следващите раздели за всеки параметър.

Като цяло може да се каже, че подрежданията с по-малък брой представляват методи с по-ниски изисквания и са по-малко точни от по-високите нива. Подрежданията от едно и също число (напр. подреждане 2а и 2б) се считат за еквивалентни.

Фигура 5: Илюстрация на системата на подреждане по СТЕ2.

По-високите нива като цяло се считат за по-точни, но по-трудни и скъпи за

⁴²Член 3, параграф 8 от РМД определя: „ниво“ означава определено изискване, използвано за определяне на данните за дейността, изчислителните коефициенти, годишните емисии и средногодишните почасови емисии и полезния товар.

изпълнение от по-ниските (напр. поради по-скъпите измервания). Поради това обикновено се допускат по-ниски нива на емисии за по-малки количества емисии, т.е. за потоци от гориво de-minimis (вж. раздел 6.3.3), за по-малки регулирани субекти (за категоризация вж. раздел 6.3.1) или за най-простите случаи на мониторинг, като например освобождаване за потребление на стандартно търговско гориво. По този начин се гарантира икономически ефективен подход.

Подреждането, което регулирания субект трябва да избере в съответствие с изискванията на РМД, е разгледано подробно в раздел 6.2.

5.3 Мониторинг на освободените количества гориво

5.3.1 Определения на нивото на изчисление

Нивата на изчисление (раздел 5.2) за отделените количества гориво от даден горивен поток се определят, като се използват прагове за максимална неопределеност (при доверителен интервал от 95 %), позволени за определяне на количеството гориво или материал през отчетния период. Дали дадено ниво е изпълнено, трябва да бъде доказано чрез оценка на неопределеността. Елементите на тази оценка на неопределеността са разгледани в раздел 6.5. Представянето на резултата от оценка на неопределеността обаче не се изисква, когато методите за измерване, прилагани за определяне на количествата освободени горива, съответстват на един и същ регулиран субект и поток от горива, обхванати от режима на ETD/ED, при условие че тези методи подлежат на национален нормативен метрологичен контрол (секция 6.5.2.4). За илюстрация в таблица 3 са показани определенията на подреждането за изгаряне на горива. Пълен списък на определенията на подрежданията в РМД е даден в раздел 1 от приложение IIa към РМД.

Таблица 3: Определения на подреждания за освободени количества гориво въз основа на неопределеност

Номер на нивото	Определение
1	Количеството гориво [t] или [Nm ³] или [TJ] през отчетния период ⁴³ се определя с максимална неопределеност по-малка от $\pm 7,5$ %.
2	Количеството гориво [t] или [Nm ³] или [TJ] през отчетния период се определя с максимална неопределеност по-малка от $\pm 5,0$ %.
3	Количеството гориво [t] или [Nm ³] или [TJ] през отчетния период се определя с максимална неопределеност по-малка от $\pm 2,5$ %.
4	Количеството гориво [t] или [Nm ³] или [TJ] през отчетния период се определя с максимална неопределеност по-малка от $\pm 1,5$ %.

Имайте предвид, че неопределеността е предназначена да се отнася до „всички източници на неопределеност, включително неопределеността на инструментите, на калибрирането, въздействията върху околната среда“, освен ако са приложими някои от опростяванията, посочени в раздел 6.5.2.

⁴³Отчетният период е календарната година.

5.3.2 Съответни елементи на план за мониторинг

При разработването на своя ПМ регулираният субект трябва да направи няколко избора по отношение на начина, по който се определят освободените количества гориво.

Освободените количества гориво включват общото количество гориво, освободено за потребление (т.е. пуснато на пазара), преди да се вземе предвид от кой вид потребители (транспорт, отопление на сгради, промишленост, селско стопанство и др.) горивата в крайна сметка се консумират. Преобразуването на тези общи количества в съответните потребени количества само в секторите, попадащи в обхвата на СТЕ2, ще бъде извършено по-късно, когато се умножи по фактора на обхвата (раздел 5.4).

Количествено определяне на освободените количества гориво

РМД предвижда следните три метода за определяне на освободените количества гориво:

- Измервателни методи, използвани при **режима ETD/ED**, при условие че:
 - регулираният субект съответства на субекта, който има задължения за отчитане на енергийните продукти съгласно режима на ETD/ED;
 - методите за измерване подлежат на национален нормативен метрологичен контрол (NLMC). Това обикновено следва да се отнася за всички търговски сделки, основаващи се на измерванията на горивата, за които се плащат данъци и се налагат мита.

Без изрично да се споменава, тези методи за измерване ще се основават на измерване на партиди или непрекъснато измерване (вж. по-долу).

- въз основа на измерването на партидите, т.е. агрегиране на измерванията на количествата в точката, в която горивните потоци се освобождават за потребление, като например доставки на отделни камиони на твърди горива, течни горива или ВНГ.
- въз основа на непрекъснато измерване в точката, където горивните потоци се освобождават за потребление, като например тръбопроводен транспорт на течни или газообразни горива.

РМД предвижда специални разпоредби за първия метод (режим за ETD/ED), като позволява на КО да изискват от регулираните субекти да използват този метод, ако е приложимо, както и като позволява на регулираните субекти да приемат, че отговарят на най-високото ниво на изисквания, посочено в раздел 5.3.1, без оценка на неопределеността на измерването. Въпреки това всички „нередности“, възникнали в съответствие с член 6, параграф 7 (частични загуби) и член 9 (корекция за движения под режим отложено плащане на акциз между държавите членки) от ED, не трябва да се вземат предвид и могат да бъдат разглеждани извън обхвата⁴⁴ на СТЕ2.

Освен това РМД позволява също така освободените количества гориво да бъдат изразени като съответните единици, използвани за енергийно данъчно облагане, например TJ, литри, GWh (брутна топлина на изгаряне). Във всички останали случаи единиците са ограничени до тонове, Nm³ и TJ

⁴⁴Приложение III към директивата предвижда да се вземат предвид „... горивата, които се използват за изгаряне в сградите, автомобилния транспорт и други сектори“. Тъй като не може да се докаже, че горивата, които са част от „нередностите“, се използват за изгаряне в нито един от тези сектори, съответните количества горива не попадат в обхвата на СТЕ2.

(както е показано в таблица 3). Във всички случаи освободените количества гориво се преобразуват на следващ етап в единици (напр. t или TJ), като се умножи със съответния коефициент на преобразуване на единицата (секция 5.6.1), съвместим с единиците на съответния емисионен фактор (напр. tCO₂ на t или TJ).

Инструменти на регулирания субект спрямо инструменти на търговския партньор

РМД не изисква от всеки регулиран субект да притежава измервателните уреди на всяка цена. Това би противоречало на подхода на РМД по отношение на ефективността на разходите. Вместо това могат да се използват инструменти, които са под контрола на други страни (по-специално търговски партньори за горива или оператори на разпределителни системи на пазара на природен газ). Особено в контекста на търговските сделки, като например търговията с горива, често е така, че измерването се извършва само от един от търговските партньори. Другият партньор може да предположи, че неопределеността, свързана с измерването, е сравнително ниска, тъй като такива измервания често се управляват от законов метрологичен контрол. Като алтернатива изискванията за осигуряване на качеството на инструментите, включително поддръжката и калибрирането, могат да бъдат включени в договорите за покупка. Когато обаче методите за измерване не са методите, използвани съгласно режима на ETD/ED, регулираният субект трябва да оцени несигурността, приложима за тези измервателни уреди, за да прецени дали може да бъде спазено изискваното ниво на изисквания (член 75й, параграф², втора алинея).

Следователно регулираният субект може да избере дали да използва свои собствени инструменти или да разчита на инструменти, използвани от доставчика на гориво. РМД обаче дава леко предпочитание на притежаването на инструменти: Ако регулирания субект реши да използва или да разчита на други инструменти, въпреки че разполага със собствени инструменти, инструментите на търговския партньор трябва да позволяват спазване на поне едно и също ниво, да дават по-надеждни резултати и да са по-малко податливи на контрол на рисковете в сравнение с методологията, основана на неговите собствени инструменти.

В много случаи тази оценка на неопределеността ще бъде кратка и проста. По-специално, ако регулирания субект не разполага с алтернативен инструмент под негов собствен контрол, така че регулирания субект не трябва да сравнява приложимото ниво, като използва собствения си инструмент, с нивото, приложимо за инструмента на търговския партньор.

Освен това контролният риск може да бъде нисък, когато фактурите подлежат на контрол от страна на счетоводния отдел⁴⁵. В случай че фактурите се използват като първични данни за определяне на количеството материал или гориво, РМД изисква регулираният субект да докаже, че търговските партньори са независими. По принцип това следва да се счита за предпазна мярка за гарантиране на наличието на значими фактури. В много случаи това ще бъде и показател за това дали е приложим

⁴⁵ Следва да се отбележи, че наличието на счетоводен контрол не освобождава автоматично регулираното образувание от включването на подходящи мерки за намаляване на риска в свързаната със STE2 система за контрол. Оценката на риска съгласно член 59, параграф 2 и член 75о трябва да включва този риск по целесъобразност.

национален нормативен метрологичен контрол.

График на измерванията

Теоретично крайният срок за годишните суми ще трябва да се определя в полунощ на 31 декември всяка година, което на практика може да не е възможно. Поради това РМД дава възможност за избор на следващия най-подходящ ден, за да се отдели една отчетна година от следващата. Данните трябва да бъдат равнени в съответствие с изискваната календарна година. Отклоненията, свързани с един или повече горивни потоци, се записват ясно, формират основата за стойност, представителна за календарната година, и се разглеждат последователно по отношение на следващата година (член 75й, параграф 2). Съгласно приложение I, параграф 4, точка 1, буква б), подточка iv) в мониторинговия план се включва съответно описание. Ако е необходимо, КО може да поиска от субекта да предостави основната процедура за метода на изчисление. Във всеки случай прилаганите нива биха съответствали на прилаганите общи методи (вж. предходния раздел), при условие че се извърши съответната оценка на неопределеността (ако е необходимо, т.е. когато методите не са в съответствие с режима ETD/ED).

Напр. на пазара на природен газ, където данъчно задълженият субект (оттук най-често регулираният субект по СТЕ2) е доставчикът на природен газ, но измервателните уреди за измерване на потреблението на домакинствата са собственост на оператора на разпределителната система (ОРС). При спазване на вътрешните процедури ОРС ще чете измервателните уреди само веднъж годишно на предварително определена дата (например през май, след крайния срок за докладване по СТЕ2) и ще предоставя резултатите на доставчика. Когато това предаване на информация идва твърде късно за крайния срок за докладване на годишните емисии по СТЕ2 — 30 април всяка година, освободените количества гориво ще се основават на същите приблизителни количества на потребление, използвани като основа за фактуриране на битовите потребители, и ще бъдат коригирани само в доклада за емисиите Y+ 1 въз основа на действителните резултати от измерването на потреблението.

Пример: Доставчик на природен газ (регулиран субект по СТЕ2 в този пример) има преки договорни отношения с домакинствата. Годишното потребление на природен газ се измерва веднъж годишно на 15 май с дебитомер, който е собственост и се отчита от оператора на газоразпределителната система (ОРС). Това означава, че последните действителни измервания, с които разполага регулираното образувание за докладване на исторически емисии през 2024 г. до 30 април 2025 г., ще бъдат от 15 май 2024 г. Да предположим, че това измерване показва годишно потребление от 2 500 kWh между 15 май 2023 г. и 15 май 2024 г.

Регулираният субект може да предложи следната процедура за изчисляване на освободените количества гориво:

- Регулираният субект може да използва тази стойност от 2 500 kWh като най-добрата налична информация за оценка на освободените количества гориво за общата календарна година 2024 и да докладва тази стойност в годишния доклад за емисиите, който трябва да бъде представен до 30 април 2025 г.
- На 15 май 2025 г. ОРС докладва на регулирания субект действителното потребление между 15 май 2024 г. и 15 май 2025 г. да бъде 2 300 kWh.
- За докладването на емисиите през 2025 г., което се очаква до 30 април 2026 г., най-добрите налични данни за освободените количества гориво са 2 300 kWh. Въпреки това, за да се коригира свръхдокладването през предходната година, регулираният субект трябва да приспадне 2 500 kWh — 2 300 kWh = 200 kWh, което ще доведе до докладване на освободени количества гориво в размер на 2 100 kWh за 2025 г.
- Горепосочените стъпки ще бъдат докладвани и за следващите години.

При този подход ще се вземе предвид „балансът“ между докладваните и — наличен едва след крайния срок за докладване — 30 април — действителните емисии. Този баланс ще бъде нулев при докладването на емисиите през следващата година. Този подход би напомнял ставките на авансовите плащания, които доставчиците на природен газ начисляват на своите потребители. Резултатът е показан в таблицата по-долу.

kWh	Действително потребление (май Y-2 до май Y-1)	Най-добра прогнозна оценка (за година Y-1)	Докладвани „издадени количества гориво“ в AER (през година Y за Y-1)	Салдо (отчетено — действително)
Опо/и	Април			
2024	Май	2 500		
ОНОС;	Април		2 500	
2025	Май	2 300		200
	Април		2 100	0
2026	Май	2 600		—300
	Април		2 900	0
2027	Май	2 500		100
ОНОР	Април		2 400	0
2028	Май			

Доставчиците на горива могат също така да предложат по-усъвършенствани подходи, като вземат предвид например по-дългата история на нивата на потребление и разделенията въз основа на оценки на равнищата на потребление преди и след 15 май всяка година (зимни/летни модели, например с помощта на данни на операторите на разпределителни системи)

вместо разделянето на „равното разпределение“, което се приема имплицитно в този пример, „референтни показатели“ за сходни потребители, исторически и прогнозни отоплителни дни и т.н. При все това, независимо от предлагания подход, той следва да бъде в съответствие с плана за авансово плащане за същия потребител, за да се избегнат несъответствия и стимули за стратегическо поведение по отношение на печалбите от арбитраж.

Има няколко изводи от горния пример:

- Действителните нива на потребление винаги ще изостават с една година. С всяка година обаче относителните въздействия върху кумулативните докладвани суми ще намаляват. Това е и начинът, по който функционира пазарът въз основа на авансови плащания и не може да бъде избегнат, докато не се постигне по-широко внедряване на интелигентни газомери, които позволяват измервания в реално време.
- Винаги ще има несигурност по отношение на това кои са действителните равнища на потребление през първата година (в този случай между 1 януари 2024 г. и 15 май 2025 г.). Както и по-горе, несигурността около тази цифра ще има намаляващи относителни въздействия с течение на времето.
- Таблицата по-горе показва, че този „метод на балансиране „може значително да увеличи малките разлики между прогнозните и действителните емисии спрямо разликите в докладваните „освободени количества гориво“ през годините. Тъй като обаче доставчикът на природен газ обикновено има хиляди различни потребители, може да се очаква разликите между прогнозните и действителните количества да се усреднят на агрегирано равнище.

В действителност ще има не само един ден за отчитане за всички потребители, но и дните за отчитане, разпределени през годината. ОРС ще отчете метри на някои потребители, например на 18 януари, от други на 25 февруари, 10 май и т.н. Следователно регулираният субект може да предложи разумна крайна дата за отчитане на показанията на измервателните уреди за текущата година и кои да се основават на най-добрите оценки и да се съгласуват само в доклада за следващата година. Такава дата може да бъде например [една] седмица преди извършването на проверката. Прилаганата методология трябва да бъде описана в одобрения ПМ.

Информация за допълнителни изисквания по отношение на определянето на освободените количества гориво: Допълнителна информация относно поддръжката, калибрирането и регулирането на измервателните уреди е посочена в раздел 6.3.

5.4 Факторът на обхвата

В член 3, параграф 66 от РМД се прилага определението, че „коэффициентът на обхвата „означава коэффициентът между нула и коэффициент, който се използва за определяне на дела на даден поток гориво, използван за изгаряне в секторите, обхванати от приложение III към Директива 2003/87/ЕО“.

Това означава, че за всеки поток от горива регулираният субект трябва да определи дела на освободените количества гориво, които се изгарят в секторите, изброени в приложение III. За всеки поток гориво коэффициентът на обхват може да приеме стойности 0 (които не са обхванати от приложение III), 1 (изцяло обхванати от приложение III) или всяка стойност между тях (частично обхваната от приложение III).

Регулираният субект ще трябва да идентифицира тези суми, изгорени в крайна сметка от потребителите в секторите, обхванати от приложение III, и да ги разграничи от количествата, доставяни на всички други видове крайни потребители и употреби, различни от изгарянето (т.е. за неенергийни цели). Правилното определяне на категорията краен потребител обаче може да не е лесно във всички случаи, особено ако няма пряка връзка за доставка между регулираният субект и крайния потребител. Освен това свързаната информация трябва да може да бъде проверена. Това означава, че регулираният субект трябва да може да събира доказателства, които са достатъчно надеждни, за да бъдат използвани от проверяващия орган за изготвяне на становище с разумна степен на увереност.

- Какъв вид информация е необходима, за да се определи в коя категория CRF попада даден краен потребител (раздел 5.4.1)?
- Какви методи могат да се използват за идентифициране на крайните потребители (раздел 5.4.2)?

5.4.1 крайни потребители, попадащи в обхвата на СТЕ2

Методът, използван за идентифициране на крайните потребители в раздел 5.4.2, ще трябва да бъде комбиниран с възможността тези потребители да бъдат включени в съответната им категория по отношение на обхвата на СТЕ2. В приложение III към Директивата за СТЕ на ЕС са изброени секторите сгради, автомобилен транспорт и допълнителни сектори (вж. подробностите по-долу), за които изгарянето на горивата, освободени за потребление от регулираните субекти по СТЕ2, следва да бъде обхванато от СТЕ2, включително всички сектори, които държавите членки желаят да участват чрез член 30й от директивата, без да се включва дейност, обхваната от приложение I към директивата. Секторната категоризация се извършва, като се използват категориите общ формат за докладване (CRF), използвани за съставяне на национални инвентаризации на парниковите газове съгласно насоките на Междуправителствения комитет по изменение на климата от 2006 г.

- Насоките могат да бъдат изтеглени от тук (вж. препратката към най-важните глави по-долу):
<https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/vol2.html>
- Най-важните определения за стационарни горивни инсталации (точно

съответстващи на „горива за отопление“, използвани при режима ETD/ED), могат да бъдат намерени в таблица 2.1 от следния документ:

[https://www.ipcc-](https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/2_Volume2/V2_2_Ch2_Stationary_Combustion.pdf)

[nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/2_Volume2/V2_2_Ch2_Stationary_Combustion.pdf](https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/2_Volume2/V2_2_Ch2_Stationary_Combustion.pdf)

- Най-важните определения за мобилни горивни инсталации (тясно съответстващи на „моторни горива“, използвани при режима ETD/ED) могат да бъдат намерени в таблица 3.1.1 от следния документ:

[https://www.ipcc-](https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/2_Volume2/V2_3_Ch3_Mobile_Combustion.pdf)

[nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/2_Volume2/V2_3_Ch3_Mobile_Combustion.pdf](https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/2_Volume2/V2_3_Ch3_Mobile_Combustion.pdf)

Регулираните субекти ще трябва да докладват емисиите от горива, изгорени в секторите, изброени заедно с тяхната категория CRF в приложение III към директивата (т.е. CRF **1A1**, **1A2**, **1A3b**, **1A4a** и **1A4b**). Това **включва** следните секторни употреби, както и основните **изключени** сектори, от които регулираният субект трябва да разграничи употребите като част от определянето на фактора на обхвата:

- **CRF 1A4a & CRF 1A4b:** изгаряне на гориво в търговски/институционални и жилищни сгради
 - CRF **1A4a** **включва:** емисии от изгаряне на гориво в търговски и институционални сгради (отопление на помещения, топла вода, готвене и др.);
 - CRF **1A4b** **включва:** всички емисии от изгарянето на горива в домакинствата (отопление на помещения, топла вода, готвене, превозни средства с повишена проходимост и машини, използвани в този сектор, косачки за тревни площи и др.);
 - **изключва:** основните употреби, които трябва да бъдат отделени от горепосоченото, са други стационарни и мобилни горивни инсталации, по-специално изключва всички емисии от изгарянето на горива в селското, горското, рибното и риболовната промишленост, като например рибните стопанства (CRF **1A4c**).
- **CRF 1A3b:** Автомобилен транспорт
 - **включва:** всички емисии от изгаряне и изпаряване, произтичащи от използването на гориво в пътни превозни средства, като например автомобили, мотоциклети, лекотоварни и тежкотоварни превозни средства, като камиони, автобуси, добавки на основата на урея за катализатори и т.н. Въпреки това, като важна разлика, селскостопанските превозни средства, използвани по асфалтирани пътища (т.е. когато типът превозно средство е предназначен предимно за селскостопански цели, но може да се използва и по пътища с настилка, напр. трактори), са **изключени** съгласно приложение III от обхвата на STE2, въпреки че са включени в CRF 1A3b.
 - **изключва:** основните употреби, които трябва да бъдат отделени от горепосоченото, са емисиите от други видове транспорт, като например търговската авиация (1A3a, **най-вече** обхваната от STE1), частното въздухоплаване (1A3a, **най-вече** невключено в STE1), извън пътните превозни средства в селското стопанство (1A4c), железопътния транспорт (1A3c), търговското водено транспортно морското корабоплаване (1A3d, **най-вече** обхванати от STE1), частното плаване по вода и морското корабоплаване (1A3d, **най-вече** невключено в STE1), военните операции и т.н. (1A5b) и т.н.
- **CRF 1A1:** Енергийни индустрии

- **включва:** емисии от горива, изгорени за производство на електроенергия (електроцентрали), инсталации за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (CHP) и топлофикационни инсталации, рафинерии (1A1b), изгаряне в коксови пещи в рамките на железодобивната и стоманодобивната промишленост (1A1c), горива, използвани за изгаряне в инсталации, които са изключени от СТЕ1 съгласно параграф 1 от приложение I към директивата (инсталации, използващи повече от 95 % биомаса, отговарящи на изискванията на RED II, и инсталации, използвани за научноизследователска и развойна дейност (НИРД) и др.⁴⁶

⁴⁶Тези инсталации попадат в обхвата на СТЕ2 (твърдата биомаса и торфът са изключени, вж. глава 2.2). Това е в съответствие с основната цел на СТЕ на ЕС за насърчаване на намаляването на емисиите на парникови газове. Тя дава възможност за по-последователно прилагане на обхвата на СТЕ2, намалява административната тежест за регулираните субекти и дава възможност за по-точно докладване, тъй като няма да е необходим метод за фактор на обхвата, за да се разграничи горивото, използвано в тези инсталации. Съображения 75 и 77 от Директивата за СТЕ на ЕС показват ясно намерение всички дейности и емисии в секторите на СТЕ2, които не са обхванати от СТЕ1, да се разглеждат в обхвата на СТЕ2.

- **изключва:** по-голямата част от тези големи крайни потребители (по-специално когато общият капацитет на горивните инсталации надвишава 20 MW) са обхванати от СТЕ1.
- **CRF 1A2:** Производствена промишленост и строителство
 - **включва:** емисии от изгаряне на горива в промишлеността (желязо и стомана, цимент, химикали и др.), включително изгаряне за производство на електроенергия и топлинна енергия за собствена употреба в тези отрасли. Това включва и емисиите от изгарянето на гориво във всякакви извън пътни или подвижни машини (като багери или подвижна техника на строителни площадки), както и централни управления на промишлени предприятия (същата икономическа дейност като промишлените обекти).
 - **изключва:** По-големите инсталации, които вече са обхванати от СТЕ1, и горивата, използвани за неенергийни цели за технологични ресурси (CRF от категории 2А до 2Н), като например химически реагент (напр. природен газ за производство на амоняк) или редуциращ агент (напр. чугун и стоманодобивна промишленост).

Както може да се види в насоките на Междуправителствения комитет по изменение на климата от 2006 г., секторните определения често се позовават на класификацията ISIC. Въпреки това класификацията по ISIC, използвана в насоките на Междуправителствения комитет по изменение на климата, е стара версия (рев. 3.1), която вече не се използва (понастоящем ISIC rev. 4 е най-новата използвана версия). Тъй като няма лесно цялостно сравнение между настоящия ISIC rev.4 и предишната версия на класификацията, се препоръчва да се направи позоваване на широкото секторно наименование и описание на таблиците на Междуправителствения комитет по изменение на климата, а не на точните ISIC номера, посочени в насоките на Междуправителствения комитет по изменение на климата. В случай на нужда таблицата по-долу представя приблизително съответствие между двете версии на класификацията:

HTTPS://www.unescwa.org/sites/default/files/event/materials/event_detail_id_681_tablesbtwnisicrev.pdf

Този уебсайт предоставя подробно описание на секторите в различните версии на ISIC:

<https://unstats.un.org/unsd/classifications/Econ/Structure>

Освен това приложение III изрично изключва от обхвата на СТЕ2 дейностите, изброени в приложение I (т.е. емисиите, които вече са обхванати от СТЕ1). Това означава, че всяко гориво, освободено за потребление и предназначено за изгаряне в инсталация, въздухоплавателно средство или кораб, попадащо в обхвата на СТЕ1, се изключва от обхвата на СТЕ2. В таблица 4 са сравнени основните сектори, обхванати от тези две приложения.

Таблица 4: Сравнение на обхвата на приложения I и III към Директивата за СТЕ на ЕС

Обхват на приложение III	Обхванати от СТЕ1 ⁴⁷	Не обхванати от СТЕ1 ⁴⁸
Категория CRF, обхваната от приложение III	Широкомащабно енергия индустрия и промишлени дейности (CRF 1A1 & 1A2) ⁴⁹ Авиационна дейност над праговете в Приложение I към директивата Морско транспорт над праговете в Приложение I към директивата Голямо сграда комплекси със горивни инсталации > 20 MW	Автомобилен транспорт и отопление в сгради (над 20MW) Малък мащаб енергия индустрия и промишлени дейности (над 20MW) Инсталации, използващи над 95 % отговарящи на REDII изискванията инсталации за биомаса и научноизследователска и развойна дейност
CRF категория не обхванати от приложение III ⁵⁰	Някои друго стационарно горене дейности > 20 MW (напр. тръбопроводен транспорт 1A3e)	Селско, горско, рибно, въздухоплаване и морски/воден транспорт навигация дейности под праговете в приложение I към директивата и т.н.

5.4.2 Методи за определяне на крайните потребители

В РМД се предвижда йерархия на методите за регулираните субекти за определяне на коефициента на обхвата на всеки поток от горива, като се вземат предвид, наред с другото, надеждността на всеки метод, рискът от измами, възможността за целенасочено прехвърляне на разходите и административната тежест.

Таблица 5: Преглед на определенията на подреждането за коефициента на обхват

Ниво	Определение на подреждането
1	Член 75л, параграф 3: Стойност по подразбиране 1 (пълнен обхват на обхвата) Член 75л, параграф 4: (Стойност по подразбиране, по-ниска от 1, ако са изпълнени определени условия; Вж. по-долу)
2	Член 75л, параграф 2, буква д): Верига на съхранението (на ИТ или на хартиен носител) Член 75л, параграф 2, буква е): Национална маркировка Член 75л, параграф 2, буква ж): Индиректни методи (корелации)
3	Член 75л, параграф 2, буква а): Физическо разграничаване на потоците Член 75л, параграф 2, буква б): Химично разграничение на горивата Член 75л, параграф 2, буква в): Химическа маркировка (Евромаркер) Член 75л, параграф 2, буква г): Проверени данни от годишния доклад за емисиите по СТЕ1

Всеки метод, посочен в таблица 5, е описан по-подробно по-долу:

- 10 Методи въз основа на физическото разграничаване на горивните потоци (ниво 3): прилагането на този метод изисква да бъдат доказани два критерия:
 - 10 Там това е физическа разлика за потоците на горивото: например, директно

47Включително инсталации, изключени от СТЕ1 съгласно член 27 от директивата

48Включително инсталации, изключени от СТЕ1 съгласно член 27а от директивата

49Това включва всички емисии в рамките на периметъра на инсталацията съгласно разрешителното им за емисии на парникови газове, като отопление на офис сгради на място

50освен ако не е избрано от държава членка чрез член 30й от директивата

измервания на горивните потоци в тръбопроводните мрежи, към които са свързани само определени видове крайни потребители (напр. домакинства или бензиностанции, предназначени само за селското стопанство или тежкотоварните превозни средства), или потоците на гориво към отдалечени райони (острови или райони без наличие на изходящи тръбопроводи). В някои държави членки има отделни измервателни уреди, инсталирани за използване на енергийни продукти за конкретна цел, например използване на електроенергия само за отопление. Потенциално тези методи биха могли да се използват и за горива, обхванати от СТЕ2, или за разграничаването им от употреби извън СТЕ2, когато може да се докаже, че само някои видове потребители са свързани с тези отделни измервателни уреди.

- ⑩ може да се представи доказателство, че крайните потребители или попадат в обхвата на приложение III, или не: това би могло да се основава на „законно зонирание“, например когато потребителите в зона, свързана с тръбопровода, са само, например промишлени потребители (CRF 1A2), и няма право да извършват други икономически дейности. Тези доказателства биха могли да съдържат и елементи, както е обяснено в раздел „верига на съхранението“ по-долу, като например лична декларация от бензиностанция, към която е свързан тръбопроводът. Тази лична декларация би могла да накара бензиностанцията да потвърди, че тя доставя изключително гориво за автомобилния транспорт, например въз основа на търговски разрешителни.

Бележка: въпреки че е възможно да се използват подобни елементи като описаните по-долу методи за „верига на съхранението“, този метод се счита за по-качествен. Това е така, защото 1) този метод се основава на физическа инфраструктура, която не може да бъде променена толкова лесно (т.е. не може да бъде доставена на други потребители) и 2) поради този ограничен брой потребители е по-лесно да се идентифицират категориите CRF на крайните потребители.

- ⑩ **Методи, основани на химичните свойства на горивата (ниво 3):** прилагането на този метод изисква да бъдат доказани два критерия:

- ⑩ че химичните свойства са различни от други (подобни) горива: чистотата, съдържанието на въглерод или сяра, калоричността или добавените добавки и т.н. Това може да бъде подкрепено от лабораторен анализ (напр. в съответствие с членове 32—35, когато е приложимо)

- ⑩ че това гориво е подходящо само за специфични цели поради правни, технически или икономически причини:

℞ Правни причини: например по причини, свързани с околната среда, горивата с високо съдържание на сяра могат да бъдат изгаряни само в горивни инсталации, оборудвани с десулфуризационни агрегати, които дребномащабните потребители извън приложение III (напр. селскостопански, малки лодки) нямат;

⑩ Технически причини: например някои примеси в горивата биха причинили щети на стандартните горивни инсталации или двигатели и следователно могат да бъдат изгаряни само в широкомащабни промишлени обекти, обхванати от съществуващата СТЕ;

℞ Икономически причини: например въглищата с високо съдържание на С се продават с ценова премия, която ги прави жизнеспособни само за използване като производствен материал в промишлеността, но не и за енергийни цели, например за употреба в (не)цветни метали.

- **Използване на фискален маркер в съответствие с Директива 95/60/ЕО на Съвета (ниво 3):** това ще се основава на съществуващите практики за фискално маркиране на газьола и керосина съгласно Директивата за евромаркерите. Разпоредбите могат да бъдат разширени, така че да обхванат и други горива, за да се направи разграничение между видовете употреба, т.е. крайните потребители. Това вероятно ще бъде ограничено до течните горива, а прилагането към мрежите за природен

газ ще трябва да бъде допълнително проучено. Това е общ метод в някои държави членки за определяне на използването на селскостопански, навигационни и авиационно гориво, които са извън обхвата на СТЕ2. Секторното покритие на крайните потребители, за които се използва определен оцветител (т.е. ползвачи се от намалени данъчни ставки или освобождавания), може да се различава от секторите на CRF по смисъла на обхвата на СТЕ2. Въпреки че поради това методът на фискалната маркировка може да не реши всички проблеми, той може да бъде комбиниран с други методи и въпреки това би могъл да бъде полезен за решаването на някои от проблемите, тъй като много държави членки имат диференцирани данъчни ставки, например за селскостопански дейности (макар и понякога само за моторни горива, използвани в извънпътни машини, или за отоплителни горива), корабоплаване по вътрешните водни пътища, въздухоплаване и др.

- **Използване на годишния доклад за емисиите на оператора по СТЕ1 (ниво 3)**

(раздел 5.4.3 относно избягване на двойното отчитане)

- **Верига от проследими договорни споразумения и фактури („верига на съхранение“)** (ниво 2): това би включвало например документация, основаваща се на информационни технологии или на хартиен носител, започваща от крайните потребители (деклариране или потвърждаване на тяхната категория CRF като потребители за отопление на сгради, за селскостопански или промишлени цели и т.н. на техните доставчици на горива по СТЕ2) нагоре по веригата на доставки на докладващия субект (подкрепена от съответни договори между потребителя и доставчика, когато е приложимо, и допълнителни договори по веригата на доставки за докладване на информацията нагоре по веригата, когато е приложимо). ИТ съоръженията биха могли да бъдат системи, създадени и притежавани от регулирания субект, обхващащи всички търговски партньори, ИТ системи, разработени от държавите членки, или разширяване на съществуващата EMCS, така че ⁵¹ да включва и други търговски партньори надолу по веригата след точката на облагане с акциз. Във всеки случай крайните потребители биха потвърдили своя вид употреба и количество гориво (напр. използване за отопление на офиси, промишлена или селскостопанска употреба, например чрез използване на карти за гориво при предварителна регистрация; Вж. също примера по-долу). Потенциално най-подходящият кандидат за такъв подход би могъл да бъде природният газ. Други източници на информация за крайните потребители, различни от самодекларирането, биха могли да бъдат получени от предварителни фискални/технически или енергийни обследвания в рамките на съществуващите процедури за облагане с акциз и енергийно данъчно облагане. Въпреки че това често са принудителни мерки, насочени към потребителите на горивото, те биха могли евентуално да бъдат адаптирани, за да се гарантира, че регулираните субекти (доставчици на горива) получават информация за използването на горивата, които продават.

Освен това не би било необходимо да има лична декларация от всички (видове) крайни потребители, а само от всички, които попадат в обхвата на СТЕ2, или от тези, които не са обхванати. На практика, тъй като крайните потребители, обхванати от приложното поле, не биха имали стимул да докажат своята категория CRF, тъй като цената на горивото за

Система за контрол на движението на 51 акцизите (за употреба съгласно Директива (ЕС) 2020/262)

тях така или иначе би била една и съща, по-практично е да се създаде верига за проследяване на крайните потребители, които не са обхванати от приложното поле. Например, тъй като броят на селскостопанските потребители, които не попадат в обхвата на СТЕ2, е ограничен в сравнение с общия обхват на системата, личната декларация, предоставяща достатъчно доказателства по отношение на обхвата на СТЕ2 от тези потребители, би била по-лесна за прилагане, отколкото самодекларирането от секторите на сградите или автомобилния транспорт. Освен това националният орган по СТЕ на държава членка може дори вече да изисква централна регистрация на тези промишлени потребители, например потребители, които са свързани към газовата мрежа, или потребители, които избират да се регистрират централно (чрез своя адрес, номер по ДДС, своята икономическа дейност, за да потвърдят статута си на селскостопански потребители⁵²; CRF категория 1A4c). Впоследствие държавата членка може да предостави на регулираните субекти достъп до този списък, за да изключат съответните количества гориво, доставени от годишния доклад за емисиите. Тази централна регистрация би могла да доведе до по-висока правна сигурност, по-стабилно МДП и по-лесна проверка, по-ниска административна тежест (поради централизация) и по-малък риск от измами (т.е. фалшива лична декларация).

- **Използване на национални маркери или оцветители (бои) за горива (ниво 2):** подобно на фискалните маркери съгласно Директивата за евромаркерите по-горе, но се отнася до маркери, регулирани само на национално равнище. Подобни съображения се прилагат.
- **Непреки методи или методи за оценка (ниво 2):** тук категорията CRF на крайните потребители няма да бъде определена пряко, а чрез други данни или информация, за които се очаква висока корелация с вида на сектора. Това обаче не би било стойност по подразбиране на агрегирано равнище (вж. примера по-долу), а корелация, която позволява разграничаване на равнище отделен потребител, включително:
 - Нива на налягане на доставяния природен газ: например големите промишлени клиенти закупуват газ при нива на налягане на преноса, докато сградите получават газ при ниско налягане.
 - Капацитет или профили на разхода на гориво: това ще се основава например на определени сезонни или дневни и нощни производствени мощности или модели, които биха могли да позволят приписването на потреблението на определени видове крайни потребители, като например домакинства или промишлени обекти.
 - Използване на съществуващи публични бази данни: напр. относно плановете за урбанизация или зонирание (за разграничаване на промишлените зони от останалите). Бележка: това е подобно на „физическото разграничение на горивните потоци“ по-горе. Тя обаче не е придружена от инфраструктурни ограничения (като тръбопроводи, които просто не позволяват доставката до други потребители, които не са свързани с нея), а по други съображения, като например икономически причини (например транспортните разходи до други области може да не са жизнеспособни).
- **Стойности по подразбиране (ниво 1):** когато нито един от горните методи не е приложим (раздел 6.4 относно дерогациите), РМД дава възможност за използване на обичайни коефициенти на обхват и дава ясно предпочитание на определянето на този коефициент на „1“ (т.е. приема пълно покритие по СТЕ2 на крайните потребители и съответно преминава през разходите за въглеродни емисии). РМД обаче позволява също така следните изключения да

⁵²Бележка: за да се потвърдят правилните системни граници на дейностите, които са освободени, предоставената информация за промишленото съоръжение ще трябва да съответства на точния измервателен уред, с който се освобождават измерените количества. Такива данни обикновено не се изброяват, но тази информация следва да бъде проследена във вътрешните процедури, които са част от мониторинговия план на регулираното образувание съгласно РМД, като на проверяващите органи се предоставя достъп до тази информация.

се отклоняват от този принцип и да се използват приети стойности, по-ниски от 1:

- **От 2024 г. до 2026 г.:** за този период РМД позволява използването на коефициент на обхвата по подразбиране, по-нисък от 1, ако регулирания субект може да докаже, че това води до по-точно определяне на емисиите (вж. примера по-долу);

- **Години 2027+:** коефициентите на обхвата по подразбиране, по-ниски от 1, се допускат само ако регулирания субект може да докаже, че това води до по-точно определяне на емисиите и се прилага поне едно от следните условия:
 - Горивният поток е поток от гориво de-minimis (вж. раздел 6.3.3), ИЛИ
 - Коефициентът на обхват по подразбиране е 0,05 или по-нисък (когато крайните потребители най-често не са обхванати от STE2), или 0,95 или по-висок (когато те са обхванати предимно от STE2)

Бележка: Държавите членки могат да изискват от регулираните субекти да използват конкретен метод, посочен по-горе, или стойност по подразбиране за определен вид гориво или в определен регион на тяхна територия, за да се даде възможност за последователен мониторинг и докладване в рамките на тяхната юрисдикция. В този случай регулираните субекти могат да имат ограничени възможности за избор между горепосочените методи. Йерархията на изискваните нива, т.е. кои методи трябва да се прилагат и причините регулираните субекти да се отклоняват от тези и да използват методи на по-ниско ниво, са описани в раздел 6.2 и сл.

Пример: илюстрация на разликата между метода „непряка/оценка„ и „стойност по подразбиране, по-ниска от 1“

От лявата страна на фигура 6 регулирания субект има достъп до потребителските профили на крайните потребители (напр. доставчик на природен газ, пряко свързан с крайните потребители). Тъй като регулирания субект би могло да докаже, че методите от трети ред или не са налични, или понася неразумни разходи, то предлага да се определи коефициентът на обхвата въз основа на непреки методи/методи за оценка. С цел опростяване на този пример по-големите потребители (по-големи мехурчета) се разглеждат извън обхвата на STE2 (червени мехурчета), докато по-малките потребители се считат за обхванати от обхвата (зелени мехурчета). Съответно към потока от гориво, подаван към зеления балон, се определя коефициент на обхват „1„ и коефициент на обхвата „0“ към количествата, доставяни на червените мехурчета. Съответно разходите за въглеродни емисии се прехвърлят или не. Този метод може да доведе до неправилно включване на някои крайни потребители в съответната им категория CRF (т.е. покритие по STE2), поради което този метод се счита само за ниво 2.

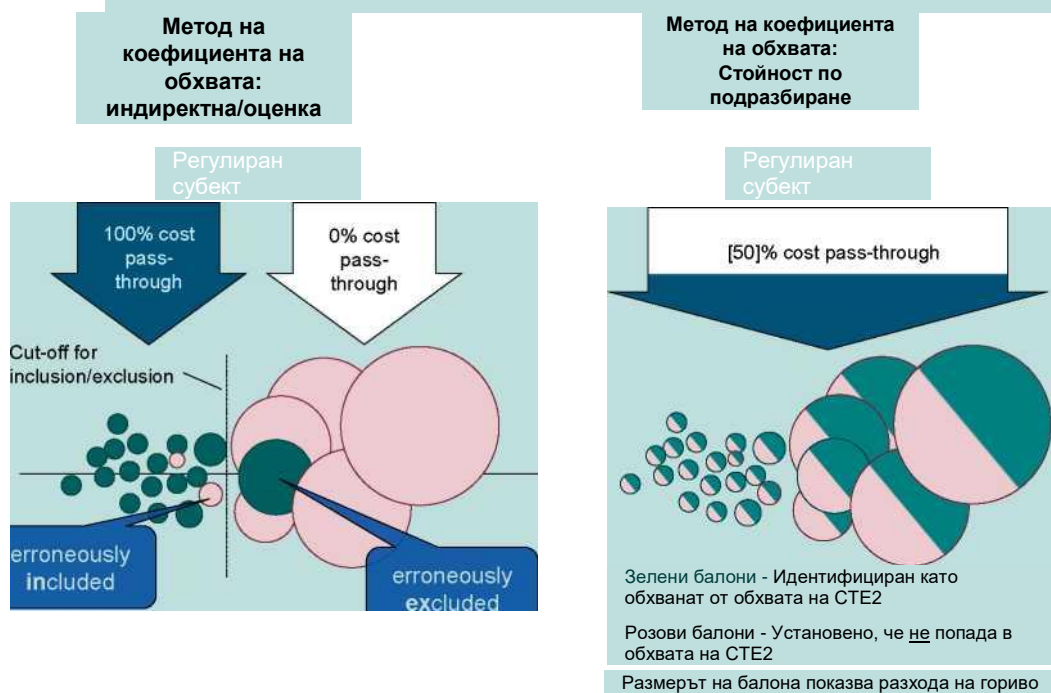
От дясната страна на фигура 6 регулирания субект доставя гориво на едни и същи потребители, но няма достъп до профилите на потреблението (напр. защото участват междинни страни и не може да бъде установен метод на „верига на съхранение“ без направените неразумни разходи). Въпреки това, тъй като горивото се консумира само от потребители, намиращи се в определен район (напр. към град, свързан към мрежата за природен газ), регулирания субект предлага да използва по подразбиране фактор на обхвата, по-нисък от 1, който съответства на дела на покритието по STE2 на крайните потребители, например въз основа на националните енергийни статистически данни за този град. Ако например този коефициент е 0,5 (съответстващ на 50 % покритие по STE2 за крайните потребители), КО би могъл да приеме такава стойност по подразбиране само за периода 2024—2026 г.⁵³ (или също и за 2027 г.+, при условие че потокът на горивото е поток от гориво de-minimis), при

⁵³В такъв случай ВО би могъл да одобри ПМ с преходната разпоредба, съгласно която до 2027 г. операторът трябва да направи повторна оценка на осъществимостта за постигане на по-високи нива на изисквания или да докаже например неразумни разходи и да приложи стойност по подразбиране от 1.

условие че регулирания субект може да докаже, че това води до по-точно определяне на емисиите.

Основната разлика е, че в пример 1 регулирания субект е в състояние да прехвърли разходите за въглеродни емисии, съответстващи на индивидуалната категоризация на всеки краен потребител, когато в пример 2 регулирания субект е в състояние да определи фактора на обхвата само на агрегирано равнище и не е възможно целенасочено прехвърляне на разходите. Някои потребители биха

имали твърде високо прехвърляне на разходите, а други — твърде ниски. Освен това, ако всички потребители в този регион бяха (не) обхванати от обхвата на СТЕ2, това би се квалифицирало като метод: „физическо разграничение на горивните потоци“.

Фигура 6: Пример за определяне на коефициента на обхват

5.4.3 Избягване на двойно отчитане между СТЕ1 и СТЕ2

Очаква се регулираните субекти по СТЕ2 да прехвърлят разходите за въглеродни емисии на своите потребители надолу по веригата. Когато крайните потребители са оператори на СТЕ1 (инсталации, въздухоплавателни средства, кораби), такова прехвърляне на разходите би представлявало двойно отчитане или двойна тежест за тях, тъй като те ще трябва да поемат както разходите по СТЕ1, така и разходите по СТЕ2, това следва да се избягва. Преди да говорим за практическите последици за мониторинга на емисиите от регулирания субект по СТЕ2, са от значение следните елементи, съдържащи се в РМД:

- Използването на годишните доклади за емисиите на операторите по СТЕ1 се счита за един от най-високите нива на изисквания (ниво 3), налични за определяне на коефициента на обхват (раздел 5.4.2);
- Член 75х съдържа допълнителни разпоредби относно начините за избягване на двойното отчитане. Член 75х, параграф 2 задължава операторите по СТЕ1 да докладват заедно с годишния си доклад за емисиите информация за своите доставчици на горива (независимо дали това е регулиран субект по СТЕ2) и годишните количества горива, придобити от всеки субект и потребени в регулираните дейности по СТЕ1 (приложение Ха)⁵⁴;
- За целите на второто тире по-горе в приложение I, точка 10 се въвежда нова разпоредба операторът по СТЕ1 да включи в своя ПМ съответното описание на процедурата за изчисляване на информацията от приложение Ха. Това ще включва изчислителни методи за определяне на количествата гориво на всеки регулиран субект, от когото е придобито гориво, параметри като „гориво, използвано за дейности по СТЕ1 през отчетната година,, което изисква да се отдели действителното потребление от „гориво, пуснато на склад,, и „гориво, изнесено или използвано за цели извън СТЕ1 (напр. превозни средства на място)“. Съгласно приложение I, точка 10 операторите на СТЕ1 трябва да добавят описание на процедурата за определяне на данните за докладите по приложение Ха на ПМ до 31 декември 2026 г. Въпреки това, като част от своя AER СТЕ1 операторите на СТЕ1 ще докладват за първи път информацията от приложение Ха до 31 март 2025 г. (въпреки че не се изисква проверка). Проверените данни от приложение Ха ще бъдат представени от операторите на СТЕ1 в докладите за емисиите (коефициент на обхват от ниво 3, вж. раздел 5.4.2) до 31 март 2026 г. На по-късен етап ще бъдат разработени насоки за операторите по СТЕ1 относно изчисленията и начините за докладване на резултатите;
 - В приложение Хб от регулираните субекти се изисква да докладват за количествата горива, доставени на всеки оператор по СТЕ1, включително информация, като например ясна идентификация на операторите с техния адрес и уникален идентификационен номер, използван за СТЕ1 (това може да се използва за регистъра на Дневника на ЕС за трансакциите (EUTL) или за всеки национален идентификационен номер, определен от КО).

Въз основа на гореизложеното могат да бъдат определени следните стъпки за мониторинг на регулираните субекти на горивата, доставяни на операторите по СТЕ 1:

- Като част от фактора обхват, изискванията, посочени в член 75х, както и в приложения Ха и Хб към РМД, регулираният субект по СТЕ2 следва да се стреми да установи връзка с операторите по СТЕ1, на които доставят горива.

⁵⁴Държавите членки могат да изискват от операторите да предоставят тази информация на съответното регулирания субект преди 31 март на отчетната година.

- Когато има преки договорни отношения, това ще бъде ясно. Когато има участващи посредници, т.е. търговци на горива, регулираният субект следва да се ангажира с тях, за да създаде „верига на съхранението“ (насоките в раздел 5.4.2 относно това какво включва това).
- Ако регулирания субект може да докаже, че ако методите, изброени в член 75л, параграф 2, букви а-ж), са технически неосъществими или биха понесли неразумни разходи, то не е необходимо да определя съответните количества освободено гориво и може да приложи коефициент на обхвата 1 към тях.⁵⁵
- За да се приложи коефициент на обхват 0 за количествата от съответния горивен поток, са необходими следните условия:
 - Необходимо е да има пряко договорно партньорство между субектите по СТЕ2 и оператора на СТЕ1 и договорно споразумение за договаряне на начина, по който ще бъдат фактурирани доставените горива. Това може да се нарече *декларация за намерение за използване* на горивата.
 - След годината на докладване операторът по СТЕ1 ще предостави информацията, изисквана съгласно приложение Ха, на регулираната структура. Това може да се извърши пряко или чрез КО, както е предвидено в член 75х, параграфи 1 и 2.
 - Информацията и данните съгласно приложение Ха ще съдържат *потвърждение за действителното използване* на изгорените количества гориво. По подразбиране разликата между придобитите и използваните количества ще бъде потвърждение на всички количества, пуснати на склад, изгорени на място, но например за подвижна техника (която попада в обхвата на СТЕ2, категория 1А2, вж. раздел 5.4.1) или изнесени по-нататък⁵⁶. Само количествата, обозначени като *потвърждение за действителна употреба*, могат да имат коефициент на обхват 0.
В член 75х, параграф 4 се предвижда гъвкавост за една година за всички количества горива, придобити и пуснати на склад и неизползвани през същата година. В такъв случай съответните количества гориво могат да бъдат приспаднати от субекта по СТЕ2 в годината на освобождаване за потребление, но трябва да бъдат добавени към годишния доклад за емисиите през следващата година, освен ако операторът по СТЕ1 не потвърди в АЕР за следващата година, че горивото е било потребено в границите на системата СТЕ1.
- Може да се счита за най-добра практика между СТЕ1 и СТЕ2 вече да се постигне договорно споразумение относно горепосочената процедура преди началото на доставката на гориво. Това би включвало потвърждение от субекта по СТЕ2 да не прехвърля никакви разходи за въглеродни емисии, за да се започне с придружаването на *декларацията на оператора по СТЕ1 за намерение да използва*.
- За всички останали количества, доставени на оператор по СТЕ1, но които не са потвърдени съгласно посоченото по-горе, трябва да се приложи коефициент на обхват 1, а разходите за въглеродни емисии могат да бъдат прехвърлени (след като търговията започне през

⁵⁵Когато е уместно, КО ще могат да компенсират финансово неправилно предизвиканите разходи по СТЕ2.

⁵⁶ Докладът по приложение Ха може да включва информация за специфичното използване на горивото, което позволява ясно идентифициране на съответната категория CRF. Предаването на тази информация на субекта по СТЕ2 ще им помогне при определянето на подходящия коефициент на обхват.

2027 г.). Рискът регулираният субект да върне твърде много или твърде малко квоти поради разликата между продадените количества гориво и действителното използване в инсталация по СТЕ1 трябва да бъде договорен в договорни споразумения между регулирания субект и оператора по СТЕ1. Има няколко начина регулирания субект и операторът на СТЕ1 да организират риска.

5.5 Коефициенти за изчисляване — Принципи

Освен освободените количества гориво, „коефициентите на изчисление“ са важни части от всеки ПМ въз основа на избраната изчислителна методика. Тези фактори са (предварителният) емисионен фактор, коефициентът на преобразуване на единицата и фракцията на биомасата. Коефициентът на обхвата не е включен в определението за „коефициенти на изчисление“ и е описан подробно в раздел 5.4.

Изчислителните коефициенти могат да се определят от един от следните принципи:

- a. Като **стойности по подразбиране** (раздел 5.5.1); или
- b. чрез **лабораторни анализи** (точка 5.5.2).

Приложимото ниво ще определи кой от тези варианти се използва. По-ниските нива дават възможност за стойности по подразбиране, т.е. за стойности, които се поддържат постоянни през годините, и се актуализират само когато са налице по-точни данни. Най-високото ниво, определено за всеки параметър в РМД, обикновено е лабораторен анализ, който е по-взискателен, но разбира се по-точен. Резултатът от всеки анализ е валиден за партидата, от която е взета пробата, докато стойността по подразбиране обикновено е средна или консервативна стойност, определена въз основа на големи количества от този материал. Например емисионните фактори за въглицата, използвани в националните инвентаризации, могат да се прилагат за усреднена за цялата страна стойност за няколко въглища.

видове, които могат да се използват и в енергийната статистика, докато анализът ще бъде валиден само за една партида от един вид въглища.

Важна бележка: Във всички случаи регулирания субект трябва да гарантира, че данните за дейността и всички изчислителни коефициенти се използват последователно. Т.е. когато количеството на горивото се определя във влажно състояние или с определена чистота, изчислителните коефициенти трябва да се отнасят и за тези условия. Регулираните субекти трябва също така да внимават да не смесват параметрите с несъвместими единици. Когато количеството гориво се определя за обем, коефициентът на преобразуване на единицата (UCF) или NCV и/или емисионният фактор трябва да се отнасят за обема, а не за масата или енергията⁵⁷.

За почти всички търгувани с търговска цел горива това ще бъде лесно гарантирано, тъй като техните качества вече ще бъдат определени от участниците на пазара. Освен това в много случаи въпросните горива се считат за „стандартни търговски горива,“ или „национални стандартни горива“ (за допълнително определение вж. раздел 4.2), като в този случай могат да се използват национални приети стойности за изчислителните коефициенти като емисионния фактор или NCV (раздел 6.2).

⁵⁷Вж. раздел 5.6.2, в който са посочени условията, при които регулираното образуване може да използва емисионни фактори, изразени като t_{CO_2}/t гориво, вместо $t CO_2/TJ$.

5.5.1 Стойности по подразбиране

Когато регулирания субект възнамерява да използва стойност по подразбиране за изчислителен коефициент, стойността на този коефициент трябва да бъде документирана в ПМ. Единственото изключение е, когато стойността по подразбиране или нейният източник на информация се променят ежегодно. По принцип такъв е случаят, когато компетентният орган редовно актуализира и публикува стандартните фактори, използвани в националната инвентаризация на парниковите газове. В такива случаи ПМ следва да съдържа позоваване на мястото (уебстраница, Официален вестник и т.н.), където се публикуват тези стойности, вместо самата стойност.

Приложимият вид стойност по подразбиране се определя от приложимото определение на подреждането. Раздели 2—4 от приложение IIa към РМД дават обща схема за тези определения. В таблица 6 е представен преглед на определенията на подрежданията, дадени в приложение IIa.

Таблица 6: Преглед на най-важните определения на подреждането за изчислителните коефициенти, въз основа на относно приложение IIa към РМД. Използват се следните съкращения: EF... Емисионен фактор, UCF...единичен коефициент на преобразуване, NCV...Нетна топлина на изгаряне, BF... Биомасова фракция. Определенията на подрежданията са допълнително уточнени в текста по-долу.

Коефициент	Ниво	Определение на подреждането
EF ⁶²	1	Приети стойности от тип I
	2a	Приети стойности от тип II
	2b	Емпирични корелации (специфични видове въглища)
	3	Лабораторни анализи или емпирични корелации
UCF (напр. NCV)	1	Приети стойности от тип I
	2a	Приети стойности от тип II
	2b	Документи за покупки (ако е приложимо)
	3	Лабораторни анализи
BF	1	Фракция на биомасата от тип I
	2	Фракция на биомасата от тип II
	3a	Лабораторни анализи
	3b	Масов баланс на въглерода от изкопаеми горива и биомаса

Както може да се види от таблица 6, най-ниското ниво на изисквания обикновено се прилага международно приложима стойност по подразбиране (стандартен коефициент на МКИК или подобен коефициент, както е посочено в приложение VI към РМД). При второто ниво се използва национален фактор, който по принцип се използва за националната инвентаризация на парниковите газове съгласно РКООНИК. Разрешени са обаче и други видове приети стойности или заместващи методи, които се считат за еквивалентни. Най-високото ниво обикновено изисква коефициентът да бъде определен чрез лабораторни анализи.

Определенията на нивата на подреждане в таблица 6 трябва да се разбират, като се използва пълният текст, както следва:

⁶² Съгласно раздел 2.1 от приложение II към РМД определените нива се отнасят до *предварителния* емисионен фактор, когато се определя фракцията на биомасата за смесено гориво или материал.

Приети стойности от тип I: Стандартните коефициенти, изброени в приложение VI (т.е. по принцип стойностите на Междуправителствения комитет по изменение на климата), или други постоянни стойности в съответствие с член 31, параграф 1, буква д), т.е. анализи, извършени в миналото, но все още валидни⁵⁹.

- **Приети стойности от тип II:** Специфични за държавата емисионни фактори в съответствие с член 31, параграф 1, букви б), в) и г), т.е. стойности, използвани за националната инвентаризация на парниковите газове,⁶⁰ други стойности, публикувани от КО за по-дезагрегирани видове горива, или други литературни стойности, одобрени от компетентния орган⁶¹. **За субекти от категория А, стандартни търговски горива и горива, отговарящи на еквивалентни критерии (раздел 4.2 за определения), това ще бъде общият метод за прилагане.**
- **Емпирични корелации:** Това са методи, основани на емпирични корелации за специфични видове въглища, определени поне веднъж годишно в съответствие с изискванията, приложими за лабораторните анализи (вж. 5.5.2). Въпреки това, тъй като тези доста сложни анализи се извършват само веднъж годишно, това ниво се счита за по-ниско ниво от пълните анализи.
- **Документи за покупки:** Само в случай на търгувани с търговска цел горива (обикновено случаят) стойността на коефициента на покриване на единицата може да бъде извлечена от документацията за покупки, предоставена от търговския партньор за горива, при условие че тя е получена въз основа на приети национални или международни стандарти.
- **Лабораторни анализи:** В този случай изискванията, разгледани в раздел 5.5.2 по-долу, са напълно приложими. Това включва също така използването на „установени приблизителни стойности“, ако е приложимо и когато неопределеността на емпиричната корелация не надвишава 1/3 от стойността на неопределеността, свързана с приложимото подреждане за освободени количества гориво.
- **Фракция на биомасата от тип I⁶²:** Прилага се един от следните методи,

⁵⁹Член 31, параграф 1, буква д) от РМД: „стойности, основани на анализи, извършени в миналото, когато [регулаторният субект] може да докаже по удовлетворителен за компетентния орган начин, че тези стойности са представителни за бъдещи партиди от същото гориво или материал.“ Това е значително опростяване за регулираните субекти, които не трябва да извършват редовни анализи, както е описано в раздел 5.5.2. В член 75к член 31, параграф 1 се обявява за еднакво приложим за СТЕ2.

⁶⁰Член 31, параграф 1, буква б) от РМД: „стандартните коефициенти, използвани от държавата членка за нейното национално подаване на инвентаризация до секретариата на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата „Член 75к обявява член 31, параграф 1 за еднакво приложим за СТЕ2.

⁶¹Член 31, параграф 1, буква в) от РМД: „стойности на литературата, съгласувани с компетентния орган, включително стандартни коефициенти, публикувани от компетентния орган, които са съвместими с факторите, посочени в буква б), но са представителни за по-дезагрегирани източници на горивни потоци“. В член 75к член 31, параграф 1 се обявява за еднакво приложим за СТЕ2.

⁶²Следва да се отбележи, че тук не се обсъжда как да се определи дали са изпълнени

считани за еквивалентни:

- Използване на стойностите, публикувани от компетентния орган или от Комисията.
- Използване на стойности в съответствие с член 31, параграф 1, т.е. „стойност по подразбиране от тип I/II“ (вж. по-горе).
- **Фракция⁶⁶ на биомаса от тип II:** Използване на стойност, определена в съответствие с член 75м, параграф 3, втора алинея, т.е. използване на метод за оценка, одобрен от компетентния орган.
- **Масов баланс на въглерода от изкопаеми горива и биомасата⁶³:** в този случай фракцията на биомасата се определя въз основа на масовия баланс на въглерода на определени и проследими входящи количества. Типичният пример за това е⁶⁴ биогоривото, отговарящо на изискванията на RED II, смесено с транспортни горива, например биоетанол, смесен с бензин, или газообразни горива от биомаса като био-ВПГ, смесени и съвместно разпределени с ВПГ. В този случай фракцията на биомасата може просто да се основава на масовия баланс, използван за доказване на съответствието с критериите на RED II, например на годишна база. Това следва да бъде леснодостъпно и в съответствие с количествата биогориво или газообразни и твърди горива от биомаса, докладвани съгласно RED II, и с транспортната цел на Директивата за качеството на горивата⁶⁵. За други смеси и по-дълги вериги на доставки може да се изисква анализ на биомасата.

5.5.2 Лабораторни анализи

Когато РМД се отнася до определяне „в съответствие с членове 32—35“, ⁶⁶това означава, че даден параметър трябва да бъде определен чрез (химически) лабораторни анализи. РМД налага сравнително строги правила за такива анализи, за да се гарантира високо качество на резултатите. По-специално е необходимо да се разгледат следните въпроси:

съответните критерии за устойчивост и за намаляване на емисиите на парникови газове (ако е приложимо). Кратък преглед е даден в точка 5.6.4. За биогаз в мрежите за природен газ вж. раздел 5.6.5. Повече информация относно третирането на въпросите, свързани с биомасата в СТЕ на ЕС, е дадена в документ с насоки № 3 (за справка вж. раздел 1.3). Трябва да се отбележи, че прилагането на подреждания за фракцията на биомасата, различна от категория 3б, ще бъде ограничено, тъй като спазването на RED II се изисква за повечето (евентуално всички) горива, обхванати от СТЕ2. Следователно нулевата оценка на фракцията на биомасата е възможна само когато може да се докаже съответствие с RED II, което е чрез метода на подреждане 3б.

⁶³Ниво 3б: За горива, произхождащи от производствен процес с определени и проследими входящи потоци, регулираният субект може да основава оценката на масовия баланс на въглерода от изкопаеми горива и биомаса, който влиза и напуска процеса, като например системата за масов баланс в съответствие с член 30, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001.

⁶⁴Спазване на съответните критерии за устойчивост и за намаляване на емисиите на парникови газове от Директива (ЕС) 2028/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (преработена), изменена.

⁶⁵Директива 2009/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за изменение на Директива 98/70/ЕО по отношение на спецификацията на бензина, дизеловото гориво и газьола, за въвеждане на механизъм за наблюдение и намаляване на емисиите на парникови газове и за изменение на Директива 1999/32/ЕО на Съвета по отношение на спецификацията на горивото, използвано от плавателни съдове по вътрешните водни пътища, и за отмяна на Директива 93/12/ЕО

⁶⁶Член 75к обявява членове 32—35 от РМД за еднакво приложими за СТЕ2.

- Лабораторията трябва да докаже своята компетентност. Това се постига чрез един от следните подходи:
 - Акредитация в съответствие с EN ISO/IEC 17025, когато изискваният метод за анализ попада в обхвата на акредитацията; или
 - Доказване, че са изпълнени критериите, изброени в член 34, параграф 3. Това се счита за разумно еквивалентно на изискванията на EN ISO/IEC 17025. Имайте предвид, че този подход е разрешен само когато е доказано, че използването на акредитирана лаборатория е технически неосъществимо или включва неразумни разходи (раздел 6.4).
- Начинът, по който се вземат проби от материала или горивото, които трябва да бъдат анализирани, се счита за решаващ за получаването *на представителни* резултати. Следователно регулираните субекти трябва да разработят планове за статистически извадки под формата на писмени процедури (виж раздел 6.6) и да получат одобрението им от компетентния орган. Имайте предвид, че това се отнася и за случаите, когато регулирания субект не извършва самото формиране на извадка, а го третира като процес, възложен на външни изпълнители.
- Методите за анализ обикновено трябва да следват международни или национални стандарти. Предпочитание се дава на стандартите EN67.

факторите се извършват чрез прилагане на методи, основани на съответните стандарти EN.

Когато такива стандарти не са налични, методите се основават на подходящи стандарти ISO или национални стандарти. Когато не съществуват приложими публикувани стандарти, се използват подходящи проекти на стандарти, насоки за най-добри практики в отрасъла или други научно доказани методики, като се ограничават отклоненията при вземането на проби и измерването.“

Имайте предвид, че лабораторните анализи обикновено са свързани с най-високите нива за изчислителни коефициенти. Поради това тези доста строги изисквания рядко се прилагат за по-малки регулирани субекти. По-специално регулираните субекти с ниски емисии (раздел 6.3.2) могат да използват „всяка лаборатория, която е технически компетентна и е в състояние да генерира технически валидни резултати, като използва съответните аналитични процедури, и предоставя доказателства за мерките за осигуряване на качеството, посочени в член 34, параграф 3“. Всъщност минималните изисквания биха били лабораторията да докаже, че е технически компетентна и „способна да управлява своя персонал, процедури, документи и задачи по надежден начин“, и че демонстрира мерки за осигуряване на качеството за калибриране и резултати от изпитвания⁶⁸; доказателството за това трябва да бъде достатъчно, за да удовлетвори компетентния орган и проверяващия орган. Въпреки това е в интерес на регулираното лице да получи надеждни резултати от лабораторията. Поради това регулираните субекти следва да се стремят да спазват изискванията на член 34 във възможно най-висока степен.

Освен това е важно да се отбележи, че РМД в специфичните за дейността изисквания на приложение IV позволява използването на „насоки за най-добри практики в промишлеността“ за някои по-ниски нива, където не са приложими приети стойности. В такива случаи, когато въпреки одобрението за прилагане на методологични анализи от по-ниско ниво, може да не е целесъобразно или възможно да се прилагат изцяло членове 32—35. Въпреки това компетентният орган следва да счита за минимални изисквания следните изисквания:

- Когато използването на акредитирана лаборатория е технически неосъществимо или би довело до неоправдани разходи, регулираният субект може да използва всяка лаборатория, която е технически компетентна и е в състояние да генерира технически валидни резултати, като използва съответните аналитични процедури, и предоставя доказателства за мерките за осигуряване на качеството, посочени в член 34, параграф 3.
- Регулираният субект представя план за статистически извадки в съответствие с член 33.
- Регулираният субект определя честотата на анализа в съответствие с член 35.

По-подробни насоки по теми, свързани с лабораторните анализи, вземането на проби, честотата на анализите, еквивалентността на акредитацията и т.н., са дадени в Ръководство № 5.

⁶⁸Примери за такива мерки са дадени в член 34, параграф 3, буква й): редовно участие в схеми за изпитване на професионалната подготовка, прилагане на аналитични методи към сертифицирани референтни материали или сравнение с акредитирана лаборатория.

5.6 Коефициенти на изчисляване — специфични изисквания

В допълнение към общите подходи за определяне на изчислителните коефициенти (стойности/анализи по подразбиране), разгледани в раздел 5.5, в РМД са определени някои специфични правила за всеки фактор. Те са разгледани по-долу.

5.6.1 Коефициент на преобразуване на единицата (UCF)

В член 3, параграф 68 от РМД се прилага определението „единичен коефициент на преобразуване,, което означава коефициент, преобразуващ единицата, в която се изразяват освободените количества гориво, в количества, изразени като енергия в тераджули, маса в тонове или обем в нормални кубични метри или еквивалент в литри, когато е целесъобразно, който включва всички съответни фактори, като плътността, долната топлина на изгаряне или (за газовете) преобразуването от горна топлина на изгаряне в нетна топлина на изгаряне, според случая“.

За да се преобразуват освободените количества гориво в енергийно съдържание (или да се съпоставят единиците в съответния емисионен фактор, когато това е различно от енергия), UCF е важен параметър, който трябва да се докладва. Преобразуването в енергийна основа е стандартният подход, определен в член 75е, и позволява да се сравняват докладите за емисиите със статистическите данни за енергетиката и националните инвентаризации на парниковите газове съгласно РКООНИК.

UCF може да включва набор от различни коефициенти на преобразуване, включително следното:

- За освободените количества гориво, изразени в тонове или Nm^3 , UCF може просто да бъде долната топлина на изгаряне (NCV) на горивото, изразена като TJ/t или $\text{TJ}/1000\text{Nm}^3$.
- когато компетентният орган разреши емисионните фактори за горивата да бъдат изразени като $\text{t CO}_2/\text{t}$ гориво или $\text{t CO}_2/\text{Nm}^3$ (член 75е)⁶⁹, UCF просто би бил равен на 1 и NCV (UCF като цяло) може да бъде определен въз основа на консервативни оценки, вместо да се използват подреждания, освен ако определено ниво е постижимо без допълнителни усилия (т.е. когато информацията, съответстваща на изискванията на подреждането, е лесно достъпна, като например стойности на парниковите газове от националните инвентаризации) (член 75з, параграф 3).
- За освободени количества гориво, които вече са изразени като TJ (нетно енергийно съдържание), UCF ще бъде равен на 1, тъй като не е необходимо по-нататъшно преобразуване.
- Когато освободените количества гориво се изразяват като брутен GWh (както често се случва при природния газ), UCF ще бъде коефициентът на преобразуване от брутен GWh в нетен TJ.
- За освободени количества, изразени в литри (напр. течни горива), UCF

⁶⁹Това може да бъде разрешено от компетентния орган, ако използването на емисионен фактор, изразен като $\text{t CO}_2/\text{t}$, би довело до неоправдани разходи или ако с този метод може да се постигне поне еквивалентна точност.

ще бъде или плътността (t на литър), или обемната NCV, отново в зависимост от съответните единици, емисионният фактор се изразява като.

- и т.н.

Бележка: концепцията за нива, разгледани в раздел 5.5, може да не изглежда подходяща за всички видове UCF, разгледани по-горе. Въпреки че понятията на подреждането са ясно дефинирани, когато UCF се отнася до изчислителни коефициенти като NCV или плътността, те не следва да се считат за приложими, когато UCF просто се отнася до чисто математически преобразувания между единици, като например от GWh в TJ.

5.6.2 Емисионен фактор

В член 3, параграф 13 от РМД се прилага определението: „емисионен фактор„ означава средната емисионна скорост на парников газ спрямо данните за активността на... поток от горива, при който се приема пълно окисление при горене...“. Освен това член 3, параграф 3б е важен за материалите, съдържащи биомаса, в който се посочва: „предварителен емисионен фактор„ означава приетият общ емисионен фактор на дадено гориво или материал въз основа на въглеродното съдържание на неговата фракция на биомасата и неговата изкопаема фракция, преди да се умножат по изкопаемата фракция, за да се получи емисионният фактор.“

Важно: Съгласно раздел 2.1 от приложение IIа към РМД нивата, определени в РМД, се отнасят до *предварителния емисионен фактор*, когато се определя фракция на биомасата за гориво⁷⁰. Това означава, че нивата винаги са приложими за отделните параметри. Докладването на предварителния емисионен фактор е задължително за всички потоци горива (т.е. включително 100 % потоци горива от биомаса)⁷¹.

Както е отразено в определението, емисионният фактор (EF) е коефициентът на стехиометрия, който преобразува (изкопаемото) въглеродно съдържание (CC) на даден материал в еквивалентната маса на (изкопаем) CO₂, за която се приема, че е отделена.

За горивните емисии стандартният подход към емисионния фактор е той да бъде изразен по отношение на енергийното съдържание (NCV) на горивото, а не на неговата маса или обем. Въпреки това компетентният орган може да разреши на регулирания субект да използва алтернативен емисионен фактор, изразен като tCO₂/t гориво или t CO₂/Nm³ (член 75е).

Когато приложимото ниво на изисквания изисква емисионният фактор да бъде определен чрез анализи, трябва да се анализира въглеродното съдържание. За горивата трябва да се определи и NCV (в зависимост от подреждането, това може да изисква друг анализ на същата проба).

Ако емисионният фактор на дадено гориво, изразен в t CO₂/TJ, се изчислява въз основа на въглеродното съдържание, се използва следната формула с f, съответстваща на стехиометричния коефициент от 3.664 за преобразуване на C в CO₂:

$$EF = CC \cdot f / NCV \quad (11)$$

⁷⁰Например, ако газ/дизелово масло, смесено с 6 % от биогоривата, отговарящи на изискванията на ДЕВИ II, отделя 74 t CO₂/TJ, предварителният емисионен фактор би бил равен точно на тази цифра, която трябва да бъде отчетена в годишния доклад за емисиите. В годишния доклад за емисиите проверените (изкопаеми) емисии ще бъдат изчислени, като се вземе предвид фракцията на биомасата, която би довела до емисионен фактор 74 x (1—0,06) = 69,6 t CO₂/TJ.

⁷¹Това не представлява голяма административна тежест, тъй като потоците на гориво от биомаса винаги са de-minimis горивни потоци, така че да може да се прилага ниско ниво на изисквания. Най-подходящо ще бъде използването на приети стойности за сухата биомаса, коригирани за съдържанието на влага. Последните могат да бъдат оценени или измерени. Повече насоки са намерени в Ръководство № 3, което съдържа и някои типични предварителни емисионни фактори в приложение.

Ако емисионният фактор на даден материал или гориво, изразен като tCO₂/t, се изчислява въз основа на въглеродното съдържание (CC), се използва следната формула:

$$EF = CC \cdot f \quad (12)$$

5.6.3 Фракция на биомасата

За да може биомасата, използвана за изгаряне, да бъде с нулева оценка (т.е. за прилагане на нулев емисионен фактор), биомасата трябва да отговаря на критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове, определени в Директива ДЕВИ II⁷² (член 38, параграф 5 от РМД).

Въведение към темата е дадено в раздел 5.6.4. Предоставя⁷³ се отделен документ с насоки, в който подробно се обясняват темите, свързани с биомасата.

5.6.4 Приложимост на критериите по RED II

В повечето случаи, когато в РМД се споменава „биомаса“, се добавя, че „прилага се член 38, параграф 5“⁷⁴ чрез позоваване в член 75м, параграф 1. Този член 75 изяснява връзката между изискванията на РМД и RED II, и по-специално начина, по който трябва да се прилагат критериите за устойчивост и намаление на емисиите на парникови газове съгласно RED II, за да се даде възможност емисиите от биомаса да бъдат с нулева ставка. Заслужава да се отбележат следните точки:

- Тъй като RED II се прилага за *енергията* от възобновяеми източници, критериите за RED II се прилагат само за използването на енергия от биомаса в СТЕ на ЕС. Моля, имайте предвид, че за разлика от СТЕ1, където е от значение и неенергийната употреба на биомаса, цялата употреба на биомаса в СТЕ2 е за потребление на енергия, поради което винаги се прилагат критериите за RED II.
- Не се прилагат всички критерии, посочени в член 29 от RED II. По-

⁷²Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (преработена), изменена.

⁷³Ръководство № 3. За справка вж. раздел 1.3.

⁷⁴Изключение е член 75г, параграф 2 относно неразумните разходи. В този контекст член 38, параграф 5 се прилага само „при условие че съответната информация... е на разположение на [регулаторния субект]“. Това условие е от значение, тъй като в момента, в който се определят неразумните разходи, често все още не е ясно дали биомасата, предназначена за използване, ще отговаря на изискванията на член 38, параграф 5 или не.

⁷⁵Член 38, параграф 5 от РМД:

„Когато се прави позоваване на настоящия параграф, биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса, използвани за горене, трябва да отговарят на критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове, определени в член 29, параграфи 2—7 и 10 от Директива (ЕС) 2018/2001.

Въпреки това биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса, произведени от отпадъци и остатъци, различни от остатъците от селското стопанство, аквакултурите, рибарството и горското стопанство, трябва да отговарят само на критериите, определени в член 29, параграф 10 от Директива (ЕС) 2018/2001. Настоящата алинея се прилага и за отпадъци и остатъци, които първо се преработват в продукт, преди да бъдат допълнително преработени в биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса.

Електроенергията, топлинната енергия и охлаждането, произведени от твърди битови отпадъци, не подлежат на критериите, определени в член 29, параграф 10 от Директива (ЕС) 2018/2001.

Критериите, определени в член 29, параграфи 2—7 и 10 от Директива (ЕС) 2018/2001, се прилагат независимо от географския произход на биомасата.

Член 29, параграф 10 от Директива (ЕС) 2018/2001 се прилага за инсталация съгласно определението в член 3, буква д) от Директива 2003/87/ЕО.

Съответствието с критериите, определени в член 29, параграфи 2—7 и 10 от Директива (ЕС) 2018/2001, се оценява в съответствие с член 30 и член 31, параграф 1 от същата директива.

Когато биомасата, използвана за изгаряне, не отговаря на изискванията на настоящия параграф, нейното въглеродно съдържание се счита за изкопаем въглерод.

В член 75м, параграф 1 член 38 е еднакво приложим за СТЕ2.

специално:

- Прилагат се критериите за устойчивост, свързани със земята, посочени в член 29, параграфи 2—7 от RED II;
- Прилагат се критериите за намаление на емисиите на парникови газове по член 29, параграф 10 от RED II;
- Допълнителните критерии за ефективност на производството на електроенергия (член 29, параграф 11 от RED II) *не* се прилагат;
- Някои разпоредби, съдържащи се в член 29, параграф 1 от RED II, са копирани в РМД, за да се изясни тяхната приложимост. Освен това критериите за RED II се прилагат независимо от географския произход на биомасата.
- Най-важните горива в СТЕ2 са биогоривата, смесени с изкопаеми бензин и дизелово гориво за транспортния сектор и биогаз (раздел 5.6.5). Що се отнася до биогоривата, доказването на съответствие с RED II следва вече да бъде гарантирано съгласно съответните задължения за докладване съгласно Директивата за качеството на горивата⁷⁶ и Директивата за възобновяемите енергийни източници, както и доказателства относно критериите за устойчивост и за намаляване на емисиите на парникови газове.

Освен това член 75м, параграф 2 обвързва приложимостта на критериите RED II с праговете, посочени в член 29, параграф 1, четвърта алинея от RED II. В последния се казва, че за целите на RED II критериите за RED II се прилагат само:

- за твърди горива, произведени от биомаса, като дърва за огрев, само ако се изгарят в инсталации с мощност над 20 MW (преработената RED II намалява този праг на 7,5 MW). Въпреки това, както е посочено в раздел 2.2, твърдата биомаса не е част от горивата, обхванати от СТЕ2, поради което понастоящем критериите за RED II не се прилагат.
- за газообразни горива от биомаса, само ако те се изгарят в инсталации с мощност над 2 MW (раздел 5.6.5).

Ако са необходими повече подробности, моля, вижте Ръководство № 3, което може да бъде изтеглено от уебсайта на ГД „Действия по климата“⁷⁷.

5.6.5 Специални правила за биогаз

Регулираните субекти могат да използват специален подход при отчитането на биогаз съгласно член 39, параграф 4⁷⁸. Когато биогазът се инжектира в мрежите за природен газ и се купува от регулиран субект, този субект може да докладва за закупеното количество биогаз. Това се прави чрез определяне и определяне на фракция на биомасата към общия газ (природен газ плюс биогаз) въз основа на частта от енергийното съдържание на биогаз в общото потребление на газ. Въпреки че не е

⁷⁶Директива 2009/30/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за изменение на Директива 98/70/ЕО по отношение на спецификацията на бензина, дизеловото гориво и газьола, за въвеждане на механизъм за мониторинг и намаляване на емисиите на парникови газове и за изменение на Директива 1999/32/ЕО на Съвета по отношение на спецификацията на горивото, използвано от плавателни съдове по вътрешните водни пътища, и за отмяна на Директива 93/12/ЕИО.

⁷⁷https://climate.ec.europa.eu/system/files/2022-10/gd3_biomass_issues_en.pdf

⁷⁸Член 75м, параграф 1 член 39, с изключение на параграфи 2 и 2а, се прилага за СТЕ2.

изрично посочено в РМД, изглежда целесъобразно подобен подход да се счита за еквивалентен на ниво 2 (като други методологии за оценка).

Предпоставките за този подход са:

- Количеството на използвания биогаз се определя от документацията за покупките;
- Регулираният субект доказва по удовлетворителен за КО начин, че няма двойно отчитане на едно и също количество биогаз. Това може да се направи по-специално чрез използване на система „регистър на биогаз“ или подобна база данни, която също така гарантира, че няма гаранция за произход, оповестена на други потребители на биогаза. Това означава, че гаранцията за произход (ако изобщо е била генерирана) трябва да бъде тясно свързана с определеното физическо количество биогаз и не може да бъде предоставена („разкрита“) на друг потребител на газ.
- Критериите за устойчивост и за намаляване на емисиите на парникови газове, определени в RED II, са спазени.
- Освен това, както е посочено в предходния раздел 5.6.4, критериите за RED II се прилагат само ако биогазът се изгаря в инсталации с мощност над 2 MW съгласно член 75м, параграф 2. Обратно, това означава, че критериите за RED II не се прилагат, когато регулираният субект може да докаже, че горивните инсталации на крайния потребител са под 2 MW (за тази цел могат да се използват методите, разгледани в раздел 5.4.2). Въпреки това, за да се избегне административна тежест, когато капацитетът на крайните потребители не е известен (например ако все още не е използван за определяне на коефициента на обхвата (раздел 5.4.2), като същевременно не следва предположение, което не спазва съответния праг в RED II, регулираният субект може да приеме критерия, който да се прилага на равнище агрегиран потребител. Последното би означавало да се сумира капацитетът на всички потребители на регулирания субект, което се равнява на техния общ капацитет за доставка, и да се сравни с прага от 2 MW, за да се определи дали се прилагат критериите RED II.⁷⁹Имайте предвид, че оценката спрямо този праг може да е от значение само в ограничен брой случаи. Това е така, защото биогазът или се използва директно от един или поне от много малък брой потребители, или се подава в мрежата за природен газ. В последния случай производителят на биогаз, който подава биогаз в мрежата, може изобщо да няма задължения за докладване съгласно СТЕ2 (вж. раздел 8.2).

Допълнителни насоки за прилагането на тези критерии са дадени в Ръководство 3 („Въпроси с Биомаса в СТЕ на ЕС“).

⁷⁹Например за типичните мощности на газови котли в частни домакинства от средно 20 kW това би означавало, че най-малко 100 потребители ще трябва да бъдат свързани, за да надвишат прага от 2 MW.

6 ПЛАНЪТ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ

6.1 Разработване на план за мониторинг

В настоящата глава се описва начинът, по който регулирания субект може да разработи план за мониторинг (ПМ). При разработването на ПМ регулираните субекти следва да следват някои ръководни принципи:

- Като познава подробно ситуацията, регулираният субект следва да направи методиката за мониторинг възможно най-опростена. Това се постига чрез опит за използване на най-надеждните източници на данни, надеждни измервателни инструменти, кратки потоци от данни и ефективни процедури за контрол. Със сигурност ще има много полезни взаимодействия със съществуващите изисквания за докладване съгласно режима ETD/ED, когато е приложимо.
- Регулираните субекти следва да си представят своя годишен доклад за емисиите от гледна точка на проверяващия орган. Какво би попитал верификатора за това как са събрани данните? Как може да се направи прозрачен крайният поток от данни? Кои проверки предотвратяват грешки, невярно представяне, пропуски?
- Плановете за мониторинг до известна степен трябва да се считат за живи документи. За да се сведе до минимум административната тежест, регулираните субекти следва да внимават кои елементи са определени в самия ПМ и какво може да бъде въведено в писмени процедури, допълващи ПМ.

Бележка: за регулираните субекти с ниски емисии и за някои други „прости“ субекти настоящата глава е само частично приложима. Препоръчително е първо да се запознаете с глава 7 от настоящия документ.

Следният поетапен подход може да се счита за полезен:

1. Определяне на границите на регулирания субект, като се вземат предвид разпоредбите, описани в глава 2.
2. Определете категорията на регулирания субект (вж. раздел 6.3.1) въз основа на оценка на годишните емисии на парникови газове.
3. Изброяват се всички горивни потоци (за определения вж. раздел 4.2) и се класифицират като основни и de-minimis.
4. Определете изискванията за ниво на изчисление въз основа на категорията на регулирания субект и класификацията на горивния поток (вж. раздел 6.2).
5. Списък и оценка на потенциалните източници на данни:
 - a. За данни за дейността на отделените потоци гориво (за подробни изисквания вж. раздел 5.3):
 - i. Как може да се определи количеството гориво или материал?
 - Методите за измерване същите ли са като използваните при режима ETD/ED и подлежат на национален нормативен метрологичен контрол? Ако това е така, тези методи за измерване могат да се използват и за целите на STE2 и можете да преминете директно към буква б) по-долу за

„коефициент на обхват“.

- Има ли инструменти за непрекъснато измерване, като дебитомери, колани за претегляне и т.н., които дават преки резултати за количеството материал, който влиза или напуска запасите с течение на времето?
 - Или количеството на горивото или материала трябва да се основава на продадените партиди? В този случай как може да се определи количеството в купчини запаси или в резервоари в края на годината?
- ii. Налични ли са измервателните уреди, притежавани/контролирани от регулирания субект?
- Ако отговорът е „да“: Какво е тяхното ниво на несигурност? Трудно ли се калибрират? Подлежат ли те на национален нормативен метрологичен контрол⁸⁰?
 - Ако отговорът е „не“: Могат ли да се използват измервателни уреди, които са под контрола на търговския партньор? (Това често се отнася за газомерите и за много случаи, когато количествата се определят въз основа на фактури.)
- iii. Оценка на неопределеността, свързана с тези инструменти, и определяне на достижимото ниво на изисквания, свързано с тях. Бележка: За оценката на неопределеността са приложими няколко опростявания, по-специално ако измервателният уред подлежи на национален нормативен метрологичен контрол.
- b. Коефициент на обхвата
- i. За всички регулирани субекти и потоци горива началната точка е да се прилага най-високото ниво на изисквания — ниво 3, освен ако държавите членки не изискват използването на конкретен метод. Следователно могат ли секторите на крайните потребители да бъдат определени въз основа на физично или химично разграничение на горивата (потоците)?
Приложима ли е Директивата за евромаркера? Може ли да се установи договорна връзка с операторите на СТЕ1 за доставка на горива?
- ii. Ако нито едно от горепосочените не е приложимо или може да се докаже, че води до неразумни разходи, могат ли други методи да доведат до по-точни резултати (доказани въз основа на опростена оценка на неопределеността)?
- iii. Къде ii. се прилага, има ли национални маркери? Ако има преки договорни отношения с крайните потребители, опитайте се да създадете „верига на съхранение,“ напр. чрез лична декларация от всеки потребител или да се опитате да установите „непреки методи“ за корелация между секторите на крайните потребители и например годишните равнища на потребление или капацитет, моделите на ежедневен/сезонно потребление. Когато няма преки договорни отношения, опитайте се да

⁸⁰ Някои измервателни уреди, използвани за търговски сделки, подлежат на национален нормативен метрологичен контрол. Специални изисквания (опростени подходи) се прилагат за такива инструменти съгласно РМД. За подробности вж. документ с насоки № 4 (за справка вж. раздел 1.3).

включите търговците посредници в предаването на информация от крайните потребители обратно към вас.

- iv. Ако нито едно от горните не е възможно, без да възникнат неразумни разходи, прилагайте ниво 1: стойност по подразбиране 1, освен ако може да се докаже, че стойността по подразбиране под 1 дава по-точни резултати.
 - с. Изчислителни коефициенти (единичен коефициент на преобразуване на емисионния фактор или фракция на биомасата): В зависимост от изискваните нива (които се определят въз основа на относно категорията на регулирания субект и класификацията на потоците горива, както е разгледано в раздел 6.3):
 - i. Приложими ли са приетите стойности? Ако отговорът е „да“, налични ли са стойности? (Приложение VI към РМД, публикации на компетентния орган, стойности от националната инвентаризация)?
 - ii. Ако трябва да се прилагат най-високите нива на изисквания или ако не са приложими приети стойности, трябва да се извършат химични анализи за определяне на липсващите изчислителни коефициенти. В този случай регулирания субект трябва:
 - Определяне на лабораторията, която да се използва. Ако няма акредитирана лаборатория или⁸¹ нейната употреба води до неоправдани разходи, да се установят доказателства за еквивалентността на акредитацията на лабораторията, избрана съгласно EN ISO 17025 (вж. раздел 5.5.2);
 - Избор подходящият аналитичен метод (и приложим стандарт);
 - Изготвяне на план за вземане на проби (вж. Ръководство № 5 (за Вж. точка 1.3).
6. Могат ли да бъдат изпълнени всички необходими нива? В противен случай може ли да бъде изпълнено по-ниско ниво, ако е разрешено в съответствие с правилата за техническа осъществимост и неразумни разходи (раздел 6.4)?
 7. На следващата стъпка регулирания субект следва да определи всички крайни потоци от данни (кой взема какви данни от къде, какво прави с данните, предава резултатите на кого и т.н.) от измервателните уреди или фактурите към окончателния годишен отчет. Дизайнът на диаграмата на потока ще бъде полезен. Повече подробности за дейностите, свързани с потока от данни, могат да бъдат намерени в раздел 6.7.
 8. С този преглед на източниците на данни и потоците от данни регулирания субект може да извърши анализ на риска на своя счетоводен процес, за да установи потенциални слабости (вж. раздел 6.7). По този начин ще се определи къде в системата могат да възникнат най-лесно грешки.
 9. Като използва анализа на риска, регулирания субект следва:

⁸¹Тук „акредитирана лаборатория„се използва като кратка форма на „лаборатория, която е акредитирана съгласно EN ISO/IEC 17025 за необходимия аналитичен метод“.

- a. Оценка на измервателните уреди и източниците на данни, които да се използват за данните за дейността (вж. точка 5.а по -горе). Когато има няколко възможности, следва да се използва тази с най-ниска неопределеност и най-нисък риск;
 - b. Във всички други случаи, които се нуждаят от решения⁸², взема решения въз основа на най-ниския свързан риск; и
 - c. Определяне на контролните дейности за намаляване на установените рискове (вж. раздел 6.7).
10. Може да е необходимо да се повторят някои от стъпките от 5 до 9, преди най-накрая да се запише ПМ и свързаните с него процедури. Поспециално анализът на риска ще трябва да се актуализира, след като бъдат определени контролните дейности.
11. След това регулирания субект ще напише ПМ (като използва образците, предоставени от Комисията, еквивалентен образец от държава членка или специална Информационна система, предоставена от Комисията или от държава членка), и изискваните оправдателни документи (член 12, параграф 1):
- a. Резултата от оценката на риска (раздел 6.7), показващ, че определената система за контрол намалява по подходящ начин установените рискове (не се изисква за субекти с ниски емисии (глава 7));
 - b. Може да се наложи да бъдат приложени допълнителни документи (като описание и диаграма на регулирания субект, диаграма на потока от данни и т.н.);
 - c. Писмените процедури, посочени от ПМ, трябва да бъдат разработени, но не е необходимо да се прилагат към ПМ, когато се представят на КО⁸³ (вж. раздел 6.6 относно процедурите).

Регулираният субект следва да гарантира, че всички версии на ПМ, свързаните с тях документи и процедури са ясно и еднозначно разпознаваеми, както и че най-новите версии винаги се използват от всички участващи служители. Добра система за управление на документи е препоръчително от самото начало.

⁸²Например, когато няколко отдела биха могли да обработват данните, изберете най-подходящия с най-малък брой възможности за грешки.

⁸³Въпреки че КО може да поиска да види копия от процедурите като част от процеса на одобрение

6.2 Избор на правилното ниво

Системата за определяне на минимално изискваните нива е определена в член 75з (освободени количества гориво и изчислителни коефициенти) и член 75и (коефициент на обхват). **Общото правило е, че регулирания субект следва да прилага най-високото ниво, определено за всеки параметър.** За основните горивни потоци в рамките на регулираните субекти от категория Б това е задължително. За други горивни потоци и по-малки предприятия, следните правила определят **изключенията от правилото:**

1. Вместо определените най-високи нива регулираните субекти от категория А са длъжни да прилагат най-малко нивата, посочени в приложение V към РМД, за основните потоци горива.
2. Независимо от категорията на регулирания субект, за изчислителните коефициенти се прилагат едни и същи нива в приложение V за стандартни търговски горива⁸⁴ или горива, отговарящи на еквивалентни критерии (раздел 4.2).
3. Когато регулирания субект докаже по удовлетворителен за компетентния орган начин, че прилагането на нивото, изисквани от предходните точки, води до неоправдани разходи (раздел 6.4) или е технически неосъществимо (раздел 6.4), регулирания субект може да приложи към големите потоци горива ниво, което е до две нива по-ниско. Ниво 1 винаги е най-ниското възможно ниво.

От регулираните субекти се очаква също така да прилагат нива, равни на или по-високи от ниво 1, за **потоци от гориво de-minimis**, когато това може да бъде постигнато „без допълнителни усилия“ (т.е. без значителни разходи). За освободените количества гориво това означава, че определянето на освободените количества гориво се основава на фактури или записи за покупките, освен ако определено ниво не е постижимо без допълнителни усилия. Регулираният субект следва да опише този метод в ПМ.

Когато КО е разрешил да се използват емисионни фактори, изразени като t CO₂ на тон (или Nm³) вместо t CO₂/TJ, NCV може да се определи, като се използват консервативни оценки, вместо да се използват нива. Най-високото ниво обаче, което не включва допълнителни усилия, следва да бъде прилаганото. Пълната система от изисквания за подбор на нива е обобщена в таблица 7.

Важна бележка: ПМ винаги трябва да отразява действително приложеното ниво, а не минималното изисквано ниво. Общият принцип е също така, че регулираните субекти следва да се опитват да подобрят своите системи за мониторинг, когато това е възможно.

⁸⁴Член 3, параграф 32 определя: „стандартно търговско гориво“ означава международно стандартизираните търговски горива, които показват 95 % доверителен интервал от не повече от 1 % за определената си калоричност, включително газьол, лек мазут, бензин, газьол, керосин, етан, пропан, бутан, керосин за реактивни двигатели (джет А1 или реактивен А), бензин за реактивни двигатели (джет В) и авиационен бензин (AvGas). Стандартните търговски горива се считат за лесни за наблюдение.

Таблица 7: Обобщение на изискванията на подреждането. Имайте предвид, че това е само кратък преглед. За подробна информация следва да се направи справка с пълния текст на този раздел.

Категория на регулираното образование	Категория на горивния поток	Изисква се подреждане (коефициент на обхват)	Изисква се минимално ниво на изисквания (освободени количества гориво и изчислителни коефициенти)	Изчислителни коефициенти за стандартни търговски горива или горива, отговарящи на еквивалентни критерии (член 75к, параграф 2)
Кат. В (> 50 kt)	Главен	<i>най-високо ниво или Изискване на държавата членка</i>	<i>най-високо ниво</i>	<i>ниво 2а/2б (приложение V)</i>
	de-minimis		<i>консервативни оценки, освен ако нивото не е постижимо без допълнителни усилия</i>	
Кат. А (≤ 50kt)	Главен		<i>подреждане в приложение V (EF: 2а/2б)</i>	
	de-minimis		<i>консервативни оценки, освен ако нивото не е постижимо без допълнителни усилия</i>	
Субект с ниски емисии (под 1 000 t)	Главен		<i>ниво 1</i>	
	de-minimis		<i>консервативни оценки, освен ако нивото не е постижимо без допълнителни усилия</i>	
Причини за дерогация от изискваните нива		<i>техническа невъзможност (или не е налична), неразумни разходи или опростена оценка на неопределеността⁸⁹</i>	<i>техническа неосъществимост или неразумни разходи</i>	

⁸⁹ Допълнителни възможни освобождавания се прилагат за преходния период 2024—2026 г., когато се прилага стойност по подразбиране, по-ниска от 1, както е посочено в раздел 5.4.2.

6.3 Категоризация на регулираните субекти и потоците от горива

Основната философия на системата за МДП на СТЕ на ЕС е, че най-големите източници на емисии следва да бъдат наблюдавани най-точно, докато за по-малките източници на емисии могат да се прилагат по-малко амбициозни методи. Чрез този метод се взема предвид ефективността на разходите и се избягва неразумна финансова и административна тежест, когато ползата от повече усилия би била само незначителна.

Моля, имайте предвид, че в настоящия раздел вече са взети предвид предложените промени в членове 75д и 75н от РМД. Те се отнасят до категоризацията на регулираните субекти (раздели 6.3.1, 6.3.2 и 7) и категоризацията на потоците горива (раздел 6.3.3), като се посочва, че съответните емисионни прагове за категоризацията следва да се разбират като емисиите преди прилагането на коефициента на обхват.

6.3.1 Категории регулирани субекти

За целите на определянето на изискваното „ниво на амбициозност“, т.е. изискваните нива за мониторинг (подробности са дадени в раздел 6.2), регулирания субект трябва да категоризира регулирания субект според неговите средни годишни емисии (член 75д, параграф 2):

- Категория А: Средните годишни емисии са равни на или по-малки от 50 000 тона CO_{2(e)};
- Категория Б: Средните годишни емисии са над 50 000 тона CO_{2(e)}.

Под „средни годишни емисии“ се разбират средните годишни *верифицирани* емисии за предходния период на търговия от 2031 г. нататък. Що се отнася до годишното докладване, емисиите от устойчива⁸⁶ биомаса са изключени (т.е. с нулева ставка). Въпреки това, тъй като все още не са налични верифицирани емисии (само от 2026 г.), регулирания субект използва консервативна оценка за първия ПМ.

Когато тези средни годишни верифицирани емисии не са налични или вече не са представителни, трябва да се приложи консервативна оценка на средните годишни емисии по отношение на прогнозните емисии за следващите пет години. От 2027 г. до 2030 г. средните годишни емисии се основават на средните верифицирани годишни емисии през двете години, предхождащи периода на докладване.

РМД позволява на субект, който надвишава един от посочените прагове само веднъж на шест години, да не се налага да променя категоризацията си. Например субект от категория А, който отдели 51 000 тона CO₂ само за една година, не е длъжен да променя своята категория, ако регулирания субект докаже на КО, че неговите емисии са били под 50 000 тона CO₂ през петте предходни години и няма да бъдат превишавани отново през следващите отчетни периоди. Най-важното е, че това означава също, че приложимите минимални нива на изисквания не се променят поради тази година на по-високи емисии и регулирания субект не трябва да представя актуализиран ПМ за одобрение.

⁸⁶Това означава, че биомасата — ако се използва за изгаряне — трябва да отговаря на критериите за устойчивост и за намаляване на емисиите на парникови газове, установени в ДЕВИ II, за да бъде „нулева“. За повече подробности относно биомасата вж. раздел 5.6.4.

6.3.2 Регулиран субект с ниски емисии

Регулираните субекти, които отделят средно по-малко от 1000 тона CO₂, буква д) годишно, могат да бъдат класифицирани като „регулиран субект с ниски емисии“ в съответствие с член 75н от РМД. За тях са приложими специални опростявания на системата за МДП, за да се намалят административните разходи (вж. раздел 7).

Що се отнася до други категории регулирани субекти, от 2031 г. нататък средните годишни емисии се определят като средни годишни *верифицирани* емисии за предходния период на търговия, с изключение на CO₂, произтичащ от устойчива биомаса⁹⁰. От 2027 г. до 2030 г. средните годишни емисии се основават на средните верифицирани годишни емисии през двете години, предхождащи периода на докладване.

Когато тези средни емисии не са налични, трябва да се използва консервативна оценка по отношение на прогнозните емисии за следващите пет години.

Тогава възниква специална ситуация, ако емисиите на регулирания субект надхвърлят прага от 1000 тона CO₂ годишно. В този случай е необходимо да се преразгледа МП и да се представи нов на КО, за който опростяванията вече не могат да се прилагат. Формулировката на член 75н, параграф 6, трета алинея обаче позволява регулирания субект да може да продължи да бъде субект с ниски емисии, при условие че може да докаже на компетентния орган, че прагът от 1000 тона CO₂ годишно не е надвишен през предходните пет години и няма да бъде надхвърлен отново. По този начин високите емисии за една от шестте години могат да бъдат допустими, но ако прагът бъде надхвърлен отново през една от следващите пет години, това изключение вече няма да се прилага.

6.3.3 Идентификация и категоризация на горивните потоци

Идентифицирането на горивните потоци включва следните две стъпки:

- Разделяне на горивата, освободени за потребление, на горивни потоци;
- Категоризация на тези горивни потоци.

Разделяне на горивни потоци

Разделянето на горивни потоци следва да отчита следните аспекти:

- потоци от горива могат да бъдат само горива, които попадат в обхвата на член 3, буква а) от Директивата за СТЕ на ЕС, които се отнася до горивата, обхванати в член 2, параграф 1 от ETD, или всеки друг продукт, предназначен за употреба, предлаган за продажба или използван като моторно гориво или гориво за отопление, както е посочено в член 2, параграф 3 от ETD, включително за производство на електроенергия (раздел 2.2);
- горивата за потребление могат да бъдат освободени с различни средства. Такива средства могат да бъдат чрез тръбопроводи, доставки на камиони, доставка или комбинации от тях, посредници (напр. други търговци на горива без собствен данъчен склад) и т.н.
 - видовете крайни потребители, определени от техните категории CRF (раздел 5.4.1), на нивото на агрегиране и когато то служи за по-голяма прозрачност и проверимост;
- методите, използвани за определяне на коефициента на обхват (раздел 5.4.2).

В идеалния случай разделянето на горивни потоци следва да бъде на равнище на агрегиране, което позволява само едно средство, чрез което се освобождават горивата, само един метод за коефициента на обхвата (най-малко само едно ниво) и категорията CRF. Това значително би улеснило одобрението на ПМ от страна на компетентния орган и проверката на годишния доклад за емисиите, което би позволило по-лесно откриване на свързаните рискове. Двата примера в края на този раздел следва да спомогнат за илюстриране на този подход.

Категоризация на горивните потоци

Регулираният субект трябва да класифицира всички потоци горива и да сравни съответните емисии с „общото количество на всички наблюдавани позиции“.

Трябва да се извършат следните стъпки:

• Определете „общата сума на всички наблюдавани елементи“, като добавите:

- Емисиите (CO₂, буква д)) от всички горивни потоци, които са определени (вж. по-долу);
- За това изчисление се взема предвид CO₂ от изкопаеми източници, както и „биомаса, която не е под формата на устойчивосте⁹⁰“.
- След това регулирания субект следва да изброи всички потоци горива, сортирани в низходящ ред на съответното количество емисии.
- След това регулирания субект може да избере горивни потоци, които желае да бъдат класифицирани като потоци от горива „de-minimis“, за да приложи към тях намалени изисквания за мониторинг, когато това е уместно. За тази цел трябва да се спазват посочените по-долу прагове.

Регулираният субект може да избере като **de-minimis горивни потоци**: горивни потоци, *които* заедно съответстват на по-малко от 1000 тона изкопаем CO₂ годишно. Всички други горивни потоци се класифицират като **основни горивни потоци**.

РМД позволява на субект, който надвишава един от посочените прагове само веднъж на шест години, да не се налага да променя класификацията си. Това означава, че приложимите минимални нива на изисквания не се променят поради тази една година на по-високи емисии и регулираният субект не трябва да представя актуализиран МП за одобрение.

Пример 1: Доставчик на петролни продукти съхранява два различни вида горива в данъчния си склад. Едното е дизелово масло, което съдържа 10 % от течностите от биомаса, предназначени за сектора на автомобилния транспорт, а другото е гориво за отопление на сгради. Докато по-голямата част от количеството горива се прехвърля на търговци на горива по тръбопроводи, малки количества от горивото се прехвърлят на камиони на търговци на горива, които извършват дейност предимно в сградния сектор и бензиностанциите. Поради това може да е най-полезно да се идентифицират четири различни потока горива:

1. дизеловото гориво, пуснато за потребление по тръбопроводи на

търговци на горива;

2. газьола за отопление, освободен за потребление по тръбопроводи на търговци на горива;

3. горивото за отопление, пуснато за потребление чрез камиони на търговците на горива (най-вече в строителния сектор);

4. дизеловото гориво се прехвърля чрез камиони към бензиностанции.

Пример 2: категоризация на горивните потоци						
Предприятието доставя мазут и бензин чрез различни средства на различни (междинни) потребители и крайни потребители, като прилага различни нива за коефициента на обхват.						
Горивен поток	Емисии (преди прилагането на коефициента на обхват) (t CO ₂)	Средства, чрез които се освобождава	(Междинен) потребител	Сектор „крайни потребители“ (CRF)	Метод на коефициента на обхвата	Фактор на обхвата
1. Лек мазут 1	50000 (основен)	Тръбопроводи	Енергийна промишленост (извън СТЕ1)	1А1а	Категория 2 (верига на съхранение)	1
2. Лек мазут 2	30000 (основен)	Тръбопроводи	Инсталации по СТЕ1 Енергийна промишленост (електрическа централа)	1А1а	Подреджване 3 (доклад за проверените емисии по СТЕ1)	0
3. Бензин	25000 (основен)	Камиони	Бензиностанции	1А3б	Категория 2 (верига на съхранение)	0.85
4. Лек мазут 3	5000 (основен)	Камиони	Инсталации по СТЕ1 Промисленост	1А2в	Подреджване 3 (доклад за проверените емисии по СТЕ1)	0
5. Лек мазут 4	1500 (основен)	Камиони	Индустрия	1А2	Категория 2 (верига на съхранение)	1
6. Лек мазут 5	300 (de-minimis)	Камиони	неизвестно	1А	Ниво 1	1

6.4 Причини за дерогация

РМД позволява дерогация от изискваните нива за освободени количества гориво и всеки фактор, ако може да бъде доказано някое от следните неща (виж таблица 7):

- Неразумни разходи
- Технически неосъществимо
- Освен това следните дерогации се прилагат само за коефициента на обхвата:
 - Методи от ниво 3 не са налични
 - Опростена оценка на неопределеността (раздел 6.4.2)

Ефективността на разходите е важна концепция за РМД. По принцип е възможно регулирания субект да получи разрешение от компетентния орган за дерогация от специфично изискване на РМД (по-специално изискваното ниво на изисквания), ако пълното прилагане на изискването би довело до **неоправдани**

Simplified!

разходи. Поради това е необходимо ясно определение за „неразумни разходи“. Това се съдържа в член 75г от РМД. Както е посочено в раздел 6.4.1 по-долу, той се основава на анализ на разходите и ползите за разглежданото изискване.

Подобни дерогации могат да се прилагат, ако дадена мярка **е технически неосъществима**. Техническата осъществимост не е въпрос на разходи/ползи, а дали регулирания субект изобщо е в състояние да постигне определено изискване. Член 75в от РМД изисква регулирания субект да представи обосновка, когато твърди, че нещо е технически неосъществимо. Тази обосновка трябва да покаже, че регулирания субект не разполага с необходимите технически ресурси, за да изпълни конкретното изискване в рамките на необходимия срок. Когато това може да бъде доказано, това обикновено води и до неоправдани разходи.

6.4.1 Неразумни разходи

Когато се преценява дали разходите за конкретна мярка са разумни, разходите трябва да се сравнят с ползите, които биха дали. Разходите се считат за неразумни, когато разходите надвишават ползата (член 75г).

Разходи: От регулирания субект зависи да предостави разумна оценка на съответните разходи. Следва да се вземат предвид само разходите, които са допълнителни към тези, приложими за алтернативния сценарий. В РМД също така се изисква разходите за оборудване да се оценяват, като се използва амортизационен период, подходящ за икономическия жизнен цикъл на оборудването. По този начин годишните разходи през целия жизнен цикъл, а не общите разходи за оборудване, трябва да се използват при оценката. Освен това РМД изисква също така да се вземат предвид всички разходи, направени от (окончателните) потребители. Това може да бъде особено важно при избора на метода за коефициента на обхват.

Когато разходите или ползите от някои мерки за подобряване засягат повече от един поток гориво (напр. прилагане на определен метод за коефициента на обхвата), разходите и ползите могат да бъдат оценени на съвкупно равнище, т.е. за всички засегнати потоци горива, взети заедно. Следователно това означава също, че абсолютните минимални финансови прагове, посочени в член 75г, параграф 5, се прилагат на агрегирано равнище.

Пример 1: Старият измервателен уред трябва да бъде разменен за нов. Старият инструмент позволи да се достигне неопределеност от 3 %, съответстваща на подреждане $2 (\pm 5 \%)$ за освободени количества гориво (за определенията на подрежданията вж. раздел 5.3.1). Тъй като регулирания субект така или иначе ще трябва да прилага по-високо ниво, то преценява дали един по-добър инструмент би понесъл неразумно високи разходи. Инструмент А струва 40 000 EUR и води до несигурност от 2,8 % (все още ниво 2), инструмент Б струва 70 000 EUR, но позволява да се постигне несигурност от 2,1 % (степен 3, $\pm 2,5 \%$). Въз основа на типичния икономически жизнен цикъл на измервателното оборудване се счита за подходящ период на амортизация от 8 години.

Разходите, които трябва да се вземат предвид при оценката на неразумните разходи, са 30 000 EUR (т.е. разликата между двата метра), разделени на 8 години, т.е. 3 750 EUR (което също е под прага, определен в член 75г, параграф 5, така че разходите така или иначе не биха били неразумни). Не следва да се вземат предвид разходи за работното време, тъй като се приема, че същото работно натоварване е необходимо независимо от вида на измервателния уред, който ще бъде инсталиран. Същите разходи за поддръжка също могат да се приемат за приблизителни.

Пример 2: За определянето на коефициента на обхват регулирания субект доказва, че няма налични методи на ниво 3 (т.е. не е възможно физическо/химично разграничаване, не се прилага Euromarker и т.н.). Поради това регулирания субект проучва възможността за установяване на метод на „верига на лишаване от свобода“ от втори ред, който включва лична декларация от техните пряко свързани крайни потребители (т.е. тези, с които те вече имат преки договорни отношения) чрез актуализиране на съществуващите общи условия. Като алтернатива регулирания субект също разглежда „непък метод“ чрез корелация между годишните суми и категориите CRF.

Оценката на неразумните разходи, свързани с прилагането на който и да е от тези подходи, ще се извършва чрез сравняването ѝ с алтернативния метод от първи ред — стойност по подразбиране, което би означавало, че всички крайни потребители, които не са обхванати от приложение III към Директивата за СТЕ на ЕС, трябва да кандидатстват за финансова компенсация⁸⁷ на направените разходи за въглеродни емисии, които се прехвърлят.

Следователно разходите, които трябва да се вземат предвид, ще включват собствените допълнителни разходи на регулирания субект (инвестиции в ИТ софтуер, проучвания за корелация, разходи за персонал и т.н.). В допълнение към това обаче при оценката следва също така да се вземе предвид административната тежест (напр. за плащане на такса за „карти за гориво,“) или също така спестени от крайните потребители за това, че не е необходимо да кандидатстват за финансова компенсация (низ 1), а само трябва да се съгласят с актуализираните общи условия („верига на

⁸⁷Финансова компенсация означава, че потребителите, които не попадат в обхвата на СТЕ2, ще трябва да поискат възстановяване на недължимите разходи за въглеродни емисии, които са им прехвърлени. Съответните правила ще бъдат разработени в отделен правен акт.

съхранение,) или изобщо да не се изискват действия („непреки методи“). За тази цел съответните спестени разходи (напр. въз основа на спестеното годишно време, умножено по средните разходи за персонал, поети за конкретната държава) ще бъдат приспаднати от собствените разходи на регулирания субект, за да се получат общите разходи, които трябва да се сравнят с дохода, изчислен по-долу.

Ползи: Тъй като ползата например от по-точно измерване е трудно да се изрази във финансовите стойности, следва да се направи предположение след РМД. Ползата се счита за пропорционална на количеството квоти в порядъка на намалената неопределеност. За да се направи тази оценка независима от дневните колебания на цените, в РМД (член 75г, параграф 1) се изисква да се прилага постоянна цена на квотите в размер на 60 EUR. За определяне на предполагаемата полза тази цена на квотите се умножава по „коэффициент на подобрение“, който представлява подобрението на неопределеността, умножено по средните годишни емисии, причинени от съответния поток гориво през последните три години. Подобрението на неопределеността е разликата между постигнатата понастоящем неопределеност⁸⁸ и прага на неопределеност на подреждането, което ще бъде постигнато след подобрението.

Когато не се постигне пряко подобрение на точността на данните за емисиите чрез подобрение, коэффициентът на подобрение винаги е 1 %. В член 75г, параграф 4 са изброени някои от тези подобрения, например прилагане на по-високо ниво за коэффициента на обхват, преминаване от приети стойности към анализи, увеличаване на броя на анализирани проби, подобряване на потока от данни и системата за контрол и т.н.

Моля, обърнете внимание на **минималния праг**, посочен в РМД: Натрупаните разходи за подобрение под 4 000 EUR годишно винаги се считат за разумни, без да се оценява ползата. За регулираните субекти с ниски емисии (раздел 6.3.2) този праг е само 1 000 EUR.

Обобщавайки горепосоченото чрез формула, разходите се считат за разумни, ако:

$$C < P \cdot AEm \cdot IF$$

$$C < P \cdot AEm \cdot (U_{curr} - U_{new tier})$$

(9)

Където:

C - Разходи [EUR/година]

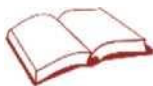
P - определена цена на квотата = 60 EUR/t CO₂ (е)

AEm - Средни емисии от свързания(ите) поток(и) гориво през последните три години [tCO₂ (е)/година]

IF - Коэффициент на подобрение ($U_{текущ}$ — $U_{ново ниво}$, където е приложимо, или 1 %)

$U_{текущ}$... Текуща неопределеност (действителна неопределеност, а не праг на ниво) [%]

$U_{ново ниво}$... Праг на неопределеност на новото ниво, който може да бъде достигнат [%]

⁸⁸Моля, имайте предвид, че „реалната“ неопределеност се има предвид тук, а не прагът на неопределеност на подреждането.

Пример 3: За подмяната на измервателните уреди, описана по-горе, ползата от „подобряване“ за инструмент А е нула, тъй като това е просто замяна, поддържаща текущото ниво. Тя не може да бъде неразумна, тъй като регулирания субект не може да бъде експлоатирано поне без този инструмент.

В случай на инструмент Б може да се достигне ниво 3 (неопределеност на прага = 2,5 %). Така подобрението на неопределеността е $U_{curr} - U_{new\ tier} = 2,8\% - 2,5\% = 0,3\%$.

Средните годишни емисии са $AEm = 120\ 000\ t\ CO_2/\text{година}$. Следователно предполагаемата полза е $0,3\% \cdot 120\ 000 \cdot EUR\ 60 = 21\ 600\ EUR$.

Това е по-високо от предполагаемите разходи (вж. по-горе).

Следователно не е неразумно да се изисква инсталирането на инструмент Б.

Пример 4: за същата ситуация, както при примера по-горе, когато се оценява ползата от постигането на по-високо ниво за някой от изчислителните коефициенти или за коефициента на обхвата, би било равно на $1\% \cdot 120\ 000 \cdot 60\ EUR = 72\ 000\ EUR$

Важна бележка: За докладването на историческите емисии през 2024 г. (т.е. доклада, който трябва да бъде представен до 30 април 2025 г.) държавите членки могат да освободят регулираните субекти от задължението да обосновават, че конкретна методика за мониторинг би довела до неоправдани разходи (член 75г, параграф 1).

Допълнителни насоки⁸⁹ могат да бъдат намерени в материалите за обучение относно „неразумни разходи“, публикувани на уебсайта на ГД „Действия по климата“, (MRVA) на ГД „Действия по климата“.

(https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/мониторинг-докладване и проверка-eu-ets-emissions_en). Там може да бъде изтеглен и „инструмент за определяне на необосновани разходи“, базиран на Excel.

6.4.2 Опростена оценка на неопределеността за фактора обхват

За освободени количества гориво и изчислителни коефициенти дерогацията от изискваните нива на изчисление (виж таблица 7) е възможна само ако могат да бъдат доказани техническа неосъществимост или неразумни разходи (секция 6.4.1). За коефициента на обхват (раздел 5.4) в допълнение към това е възможна и дерогация от прилагането на изискваното ниво, ако регулирания субект може да докаже, че методът на по-ниско ниво води до по-точно определяне на категориите CRF на крайните потребители въз основа на опростена оценка на неопределеността.

Такава оценка на неопределеността ще вземе предвид елементите,

⁸⁹Написано за инсталации по CTE1, но понятията са еднакво приложими за регулираните субекти.

разгледани в раздел 6.5 по-долу. Тя обаче е опростена в смисъл, че може да се вземат предвид и неизмерими елементи, както и когато не са налични количествено измерими оценки. Например при провеждането на проучване за установяване на корелация между профила на сезонното потребление на крайните потребители и съответния им обхват на категориите CRF, изброени в приложение III към директивата („метод на коефициента на обхват на непреките методи“), резултатът може да съдържа количествени оценки на дела на крайните потребители, погрешно определени като обхванати от обхвата на СТЕ2, и обратно, погрешно определени като невключени в обхвата на СТЕ2. В много други случаи такива количествени оценки може да не са налични, например делът на потребителите, които не са от приложение III, като част от метода на фактора „физическо разграничение“. В такива случаи РМД въвежда понятието за „опростена“ оценка на неопределеността. Този термин може да се разбира като регулирани субекти, като се вземат предвид основните понятия, но все пак се използва всеки източник на разумна информация (напр. източници на литература) демонстрирането на определен метод от по-ниско ниво може да доведе до по-точно идентифициране на крайните потребители.

Преходни опростявания за периода 2024—2026 г.:

Както е посочено в раздел 5.4.2, РМД съдържа преходна разпоредба за 2024 г. 2026 г. за дерогация, като позволява използването на коефициент на обхват по-малък от 1, ако регулирания субект може да докаже, че това води до по-точно определяне на емисиите.

6.5 Оценка на неопределеността

6.5.1 Общи принципи

Когато някой би искал да зададе основния въпрос за качеството на системата за МДП на която и да е система за търговия с емисии, той вероятно ще зададе: „Колко добри са данните?“, или по-скоро „Можем ли да се доверим на измерванията, които произвеждат данните за емисиите?“, При определяне на качеството на измерванията международните стандарти се отнасят до количеството „несигурност“. Тази концепция се нуждае от някакво обяснение.

Има различни термини, които често се използват по подобен начин като неопределеност. Това обаче не са синоними, а имат собствено определено значение (вж. илюстрацията на фигура 7):

- **Точност:** Това означава близостта между измерената стойност и действителната стойност на дадено количество. Ако дадено измерване е точно, средната стойност на резултатите от измерването е близка до „действителната“ стойност (която може да бъде например номиналната стойност на сертифициран стандартен материал⁹⁰). Ако измерването не е точно, това понякога може да се дължи на системна грешка. Често това може да бъде преодоляно чрез калибриране и настройка на инструментите.

⁹⁰ Също така стандартен материал, като например копие на прототипа на килограм, изхвърля несигурност, дължаща се на производствения процес. Обикновено тази неопределеност ще бъде малка в сравнение с несигурността по-късно при нейното използване.

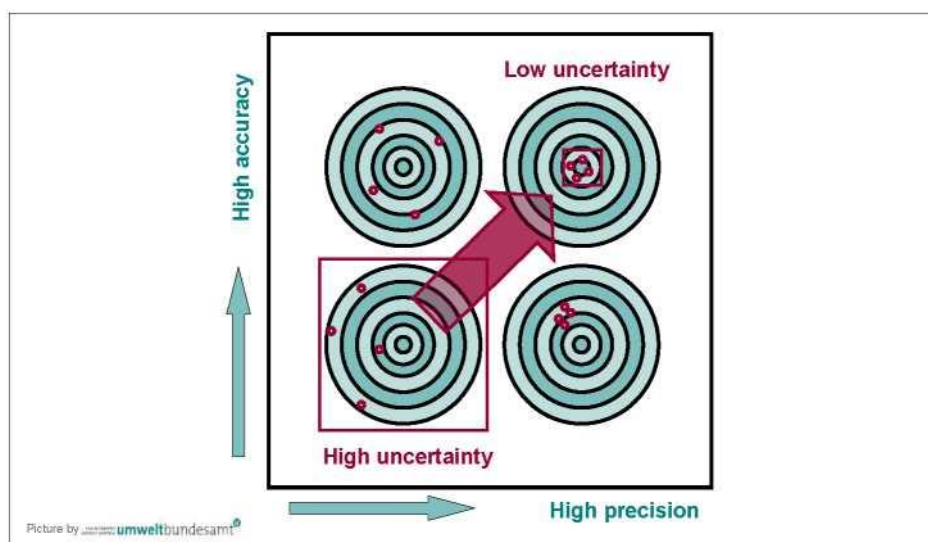
- **Прецизност:** Това описва близостта на резултатите от многократното измерване на едно и също измерено количество при едни и същи условия, т.е. едно и също нещо се измерва няколко пъти. Той често се определя количествено като стандартно отклонение на стойностите около средната стойност. Тя отразява факта, че всички измервания включват степен на случайна грешка, която може да бъде намалена, но не напълно елиминирана.
- **Неопределеност⁹¹:** Този термин характеризира диапазона, в който се очаква истинската стойност да бъде с определено ниво на доверие. Това е основната концепция, която съчетава прецизност и предполагаема точност. Както е показано на фигура 7, измерванията могат да бъдат точни, но неточни или обратното. Идеалната ситуация е прецизност и точна.

Ако дадена лаборатория оценява и оптимизира своите методи, тя обикновено има интерес да разграничи точността и прецизността, тъй като това води до идентифициране на

⁹¹В член 3, параграф 6 от РМД се определя следното: „несигурност“ означава параметър, свързан с резултата от определянето на дадено количество, който характеризира дисперсията на стойностите, които биха могли разумно да бъдат приписани на конкретното количество, включително въздействието на системните, както и на случайните фактори, изразени в проценти, и описва доверителен интервал около средната стойност, включващ 95 % от изведените стойности, като се взема предвид всяка асиметрия на разпределението на стойностите.

грешки и неточности. Тя може да покаже различни причини за грешки, като например необходимостта от поддръжка или калибриране на уредите или за по-добро обучение на персонала. Въпреки това крайният потребител на резултата от измерването (в случая на СТЕ това е регулирания субект и компетентният орган) просто иска да знае колко голям е интервалът (измерена средна \pm неопределеност), в рамките на който вероятно се намира истинската стойност.

В СТЕ на ЕС е посочена само една стойност за емисиите в годишния доклад за емисиите. В таблицата за проверените емисии на регистъра се вписва само една стойност. Регулираният субект не може да върне квоти „ $N \pm x\%$ “, а само точната стойност N . Следователно е ясно, че е в интерес на всички да се определи количествено и да се намали несигурността „ x “, доколкото е възможно. Това е причината, поради която ПМ трябва да бъдат одобрени от компетентния орган и защо регулираните субекти трябва да докажат

Фигура 7: Илюстрация на понятията точност, точност и неопределеност. На бика омото представлява предполагаемата истинска стойност, а „изстрелите“ представляват резултатите от измерването.

Допълнителни насоки⁹² могат да бъдат намерени на уебсайта на ГД „Действия по климата“, (MRVA) на ГД „Действия по климата“ (https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/мониторинг-докладване-и-проверка-eu-ets-emissions_en):

- Ръководство № 4 („Насоки за оценка на неопределеността“) и № 4а („Оценка на примерната неопределеност“);
- Материали от обучения на тема „Оценка на неопределеността“;
- Базирано на Excel „Инструмент за оценка на неопределеностите“.

⁹²Написано за инсталации по СТЕ1, но понятията са еднакво приложими за регулираните субекти.

6.5.2 Общи изисквания

Както е показано в раздел 5.3.1, нивата за освободени количества гориво се изразяват, като се използва определена „максимална допустима неопределеност за даден период на докладване“. Когато представя нов или актуализиран ПМ, регулирания субект трябва да докаже съответствието на своята методика за мониторинг (по-специално на прилаганите измервателни уреди) с тези нива на неопределеност.

6.5.2.1 Опростявания за субектите, попадащи в обхвата на режима на ДЕДО/ЕД

Член 75й, параграф 3 от РМД не изисква оценка на неопределеността, когато са изпълнени всички изброени по-долу условия:

- регулираният субект съответства на същия субект със задължения за отчитане съгласно режима на ETD/ED;
- регулираният субект използва същите методи за измерване, както при режима ETD/ED, включително тези, използвани от търговските партньори за горива, включително мрежовите оператори (напр. оператори на разпределителни системи за природен газ);
- измервателните методи, посочени в подточката по-горе, подлежат на национален нормативен метрологичен контрол (в повечето случаи са удовлетворени за всички търговски сделки).

Когато това е така, вероятно в повечето случаи за природен газ, течни горива и части от пазара на въглища, не е необходима допълнителна оценка и регулираният субект може да приеме, че спазва най-високите нива на изисквания (както вече беше обсъдено в раздел 5.3). Поради това следните подраздели, свързани с оценката на неопределеността, не са от значение.

6.5.2.2 Субекти или методи, които не попадат в обхвата на режима ETD/ED

За всички останали случаи за определяне на освободените количества гориво оценката обхваща (член 75й, параграф 2 чрез позоваване на членове 28⁹³ и 29):

- специфицираната неопределеност на приложените измервателни уреди,
- неопределеността, свързана с калибрирането, и
- всяка допълнителна неопределеност, свързана с начина, по който измервателните уреди се използват на практика.
- Освен това трябва да се включи влиянието на неопределеността, свързана с определянето на запасите в началото/края на годината, ако е приложимо.

Simplified!

За тези случаи обаче РМД съдържа и разпоредби за значително опростяване на оценката на неопределеността (секции 6.5.2.3 и 6.5.2.4).

За регулирания субект с ниски емисии (секция 7) тази оценка е още по-опростена. Такова предприятие може да определи количеството освободено гориво, като използва налични и документирани записи за покупките и прогнозни промени в запасите, без да извършва допълнителна оценка на съответствието на подреждането. Такива регулирани субекти обикновено се срещат на пазара на въглища и на дребномащабните части на пазара на течни горива.

⁹³с изключение на член 28, параграф 2, втора алинея, второ изречение и трета алинея

6.5.2.3 Опростяване въз основа на резултатите от калибрирането

РМД (член 28, параграф 2) позволява на регулираното лице да използва „максималната допустима грешка (МДГ) в експлоатация“,⁹⁴ определена за уреда като обща неопределеност, при условие че измервателните уреди са монтирани в среда, подходяща за техните спецификации за употреба. Когато няма налична информация за МДГ в експлоатация или когато регулирания субект може да постигне по-добри стойности от приетите стойности, може да се използва неопределеността, получена чрез калибриране, умножена по консервативен корекционен коефициент, за да се вземе предвид по-високата неопределеност, когато инструментът е „в експлоатация“.

Източникът на информация за МДГ в експлоатация и подходящите спецификации за употреба не са определени в РМД, което оставя известна възможност за гъвкавост. Може да се приеме, че спецификациите на производителя, спецификациите от правния метрологичен контрол, както и документите с насоки, като например насоките на Комисията, са подходящи източници.

6.5.2.4 Разчитане на национален нормативен метрологичен контрол

Второто опростяване, разрешено от РМД, на практика се опростява още повече: Когато регулирания субект докаже по удовлетворителен за КО начин, че дадено средство за измерване подлежи на национален нормативен метрологичен контрол, МДГ (в експлоатация), разрешена от законодателството за метрологичния контрол, може да се разглежда като несигурност, без да се предоставят допълнителни доказателства⁹⁵.

6.6 Процедури и план за мониторинг

ПМ следва да гарантира, че регулирания субект извършва последователно всички дейности по наблюдение през годините, като например книга с рецепти. За да се предотвратят непълноти или произволни промени от страна на регулирания субект, се изисква одобрението на компетентния орган. Въпреки това винаги има елементи в дейностите по наблюдение, които са по-малко важни или които могат да се променят често.

РМД предоставя полезен инструмент за такива ситуации: Такива дейности по наблюдение могат (или дори трябва) да бъдат включени в „писмени“⁹⁶ процедури, които са споменати и описани накратко в ПМ, но не се считат за част от ПН. Тези процедури са тясно свързани, но не са част от ПМ. Те трябва просто да бъдат описани в ПМ с достатъчна степен на подробност, така че КО да може да разбере съдържанието на процедурата и може основателно да приеме, че пълната документация на процедурата се поддържа и прилага от регулирания субект. Пълният текст на процедурата ще бъде предоставен на компетентния орган

⁹⁴МДГ в експлоатация е значително по-висока от МДГ на новия инструмент. МДГ в експлоатация често се изразява като фактор, умножен по МДГ на новия инструмент.

⁹⁵Философията на този подход е, че тук контролът се упражнява не от КО, отговарящ за СТЕ на ЕС, а от друг орган, отговарящ за въпросите на метрологичния контрол. По този начин се избягва двойното регулиране и администрацията се намалява.

⁹⁶Член 11, параграф 1 втора алинея: „Планът за мониторинг се допълва от писмени процедури, които [регулируемият субект] установява, документира, изпълнява и поддържа за дейностите по мониторинговия план, според случая.“

само при поискване. Регулираният субект също така предоставя процедури за целите на проверката (член 12, параграф 2)⁹⁷. В резултат на това регулираният субект носи пълна отговорност за процедурата. Това му дава гъвкавост да прави изменения на процедурата, когато е необходимо, без да се налага актуализиране на ПМ, при условие че съдържанието на процедурата е в рамките на ограниченията на описанието, определени в ПМ.

Отбелязва, че тези процедури не трябва да бъдат специални процедури за спазване на СТЕ2; те могат да бъдат допълнителни раздели или клаузи в съществуващите процедури, използвани за други цели. Например за управлението на качеството на измервателните уреди даден регулиран субект може вече да има процедури за контрол, така че за целите на СТЕ2 те могат да бъдат актуализирани с всички допълнителни елементи, необходими за спазването на СТЕ2. РМД съдържа няколко елемента, които по подразбиране се очаква да бъдат включени в писмени процедури, като например:

- Управление на отговорностите и компетентността на целия съответен персонал;
- Процедури за поток от данни и контрол (раздел 6.7);
- Мерки за осигуряване на качеството;
- Метод(и) за оценка на данните за заместване, когато са открити пропуски в данните;
- Редовен преглед на ПМ за неговата целесъобразност (включително оценка на неопределеността, когато е уместно);
- План за вземане на проби,⁹⁸ ако е приложимо (вж. раздел 5.5.2), и процедура за преразглеждане на плана за вземане на проби, ако е приложимо;
- Процедури за методи за анализ, ако е приложимо;
- Процедура за доказване на доказателства за еквивалентност с акредитацията на лаборатории по EN ISO/IEC 17025, ако е приложимо.

Освен това в РМД се описва как процедурата трябва да бъде описана в ПМ. Имайте предвид, че за обикновените регулирани субекти процедурите обикновено ще бъдат прости и прости. Когато процедурата е проста, може да е полезно текстът на процедурата да се използва директно като „описание“ на процедурата, както се изисква за МП.

В таблица 8 и таблица 9 се описват необходимите елементи на информацията, която се изисква да бъде включена в ПМ за всяка процедура (член 12, параграф 2), и се дават примери за процедури.

⁹⁷ член 75б член 12, параграф 2 се обявява за еднакво приложим за СТЕ2.

⁹⁸ Съдържа информация за методиките за подготовка на пробите, включително информация за отговорностите, местоположението, честотата и количествата и методиките за съхранение и транспортиране на пробите (член 33).

Таблица 8: Пример, свързан с управлението на персонала: Описания на писмено процедура, както се изисква от ПМ.

Позиция съгласно член 12, параграф 2	Възможно съдържание (примери)
Наименование на процедурата	Управление на персонала по СТЕ
Проследима и проверима препратка за идентифициране на процедурата	СТЕ 01-P
Длъжност или отдел, отговарящ за прилагането на процедурата, и длъжността или отделът, отговарящи за управлението на свързаните данни (ако са различни)	Заместник-началник на отдел на HSEQ
Кратко описание на процедурата ⁹⁹	<ul style="list-style-type: none"> • Отговорното лице поддържа списък на персонала, участващ в управлението на данни по СТЕ • Отговорното лице държи най-малко по едно годишно заседание с всяко участващо лице, най-малко 4 срещи с ключови служители, както е определено в приложението към процедурата; Цел: Определяне на нуждите от обучение • Отговорното лице управлява вътрешно и външно обучение в съответствие с установените нужди.
Местоположение на съответните записи и информация	<p>На хартиен носител: HSEQ Office, рафт 27/9, Folder идентифициран „ETS 01-P“.</p> <p>По електронен път: „P:\ETS_MRV\manag\ETS_01-P.xls“</p>
Наименование на използваната компютризирана система, когато е приложимо	N.A. (нормални мрежови устройства)
Списък на стандартите EN или други прилагани стандарти, когато е уместно	N.A.

⁹⁹Това описание трябва да бъде достатъчно ясно, за да позволи на регулирания субект, компетентния органът и проверяващият орган да разберат основните параметри и извършени операции.

Таблица 9: Пример, свързан с квалифицираното мнозинство, за описание на писмена процедура в ПМ на регулирания субект на примера изглежда доста сложно.

Позиция съгласно член 12, параграф 2	Възможно съдържание (примери)
Наименование на процедурата	QM за инструментите на CTE
Проследима и проверима препратка за идентифициране на процедурата	QM 27-ETS
Длъжност или отдел, отговарящ за прилагането на процедурата, и длъжността или отделът, отговарящи за управлението на свързаните данни (ако са различни)	Инженер-измервател/ Бизнес отдел 2
Кратко описание на процедурата	<ul style="list-style-type: none"> • Отговорното лице поддържа график на подходящите интервали за калибриране и поддръжка за всички уреди, изброени в таблица X.9 от МП • Отговорното лице проверява ежеседмично кои QM дейности са необходими в рамките на следващите 4 седмици според графика. Когато е целесъобразно, те запазват ресурсите, необходими за изпълнението на тези задачи, на седмичните срещи с управителя на централата. • Отговорните лица разпореждат в външни експерти (институти за калибриране), когато е необходимо. • Отговорното лице гарантира, че QM задачите се изпълняват на договорените дати. • Отговорното лице води регистър на посочените по-горе дейности по KM. • Отговорното лице докладва на управител на централата за необходимите коригиращи действия. • Коригиращите действия се разглеждат в рамките на процедура QM 28-ETS.
Местоположение на съответните записи и информация	<p>На хартиен носител: Офис HS3/27, рафт 3, Folder идентифициран „QM 27-ETS -nnnn“. (nnnn = година)</p> <p>По електронен път: „Z:\ETS_MRV\QM\calibr_log.pst“</p>
Наименование на използваната компютризирана система, когато е приложимо	XYZ Asset Management Tool, използван и за съхраняване на документи като прикачени файлове хронологично
Списък на стандартите EN или други прилагани стандарти, когато е уместно	В списъка с инструменти (документ ETS-Instr-A1.xls) са изброени приложимите стандарти. Този документ се предоставя на КО и на проверяващия орган при поискване.

6.7 Система за поток от данни и контрол

Мониторингът на данните за емисиите е нещо повече от просто отчитане на инструменти или извършване на химически анализи. От изключително значение е да се гарантира, че данните се генерират, събират, обработват и съхраняват по

контролиран начин. Следователно регулираният субект трябва да определи указания за „кой взема данни от къде и какво прави с тези данни“. Тези „дейности по движението на данни“ (член 58) са част от ПМ (или са определени в писмени процедури, когато е уместно (вж. раздел 6.6)). Диаграмата на потока от данни често е полезен инструмент за анализ и/или създаване на процедури за потока от данни. Примери за дейности, свързани с потока от данни, включват четене от инструменти, вземане и изпращане на проби в лабораторията и получаване на резултатите, преобразуване и обобщаване на данни, изчисляване на емисиите с помощта на различни параметри и съхраняване на цялата необходима информация за по-късна употреба.

Тъй като участват хора (и често различни информационни системи), могат да се очакват грешки в тези дейности. Следователно РМД изисква от регулирания субект да създаде ефективна система за контрол (член 59). Тя се състои от два елемента:

- Оценка на риска, и
- Контролни дейности за намаляване на установените рискове.

„Риск“ е параметър, който взема предвид както вероятността от инцидент, така и неговото въздействие. По отношение на мониторинга на емисиите рискът се отнася до вероятността от допусната неточност (пропускане, погрешно представяне или грешка) и нейното въздействие по отношение на окончателната стойност на годишните емисии.

Когато регулирания субект извършва оценка на риска, то анализира за всяка точка от потока от данни от мониторинга на емисиите на регулирания субект дали съществува риск от неточности. Обикновено този риск се изразява чрез качествени параметри (ниски, средни, високи), а не чрез опити за определяне на точни стойности. В него също така се оценяват потенциалните причини за неточности (като например копия на хартиен носител, които се транспортират от един отдел в друг, където могат да възникнат забавяния, или могат да бъдат въведени грешки при копиране и поставяне), и се определят мерките, които биха могли да намалят установените рискове, например изпращане на данни по електронен път и съхраняване на копие на хартиен носител в първия отдел; търсене на дубликати или пропуски в данните в електронни таблици, проверка за валидиране или контрол от независимо лице („принцип на четирите очи“)...

Предприети са мерки за намаляване на рисковете. След това оценката на риска се преоценява с новите (намалени) рискове, докато регулирания субект не прецени, че оставащите рискове са достатъчно ниски, за да може да изготви годишен доклад за емисиите, който не съдържа съществени неточности¹⁰⁰.

Контролните дейности са определени в писмени процедури и са посочени в ПМ. Резултатите от оценката на риска (като се вземат предвид контролните дейности) се представят като подкрепяща документация на компетентния орган, когато регулирания субект поиска одобрение на плана за мониторинг (член 75б, параграф 2).

¹⁰⁰Регулираният субект следва да се стреми да изготвя доклади за „безгрешни“ емисии (член 7: *Регулираните субекти „извършват надлежна проверка, за да гарантират, че изчисляването и измерването на емисиите показват най-високата постижима точност“*). Проверката обаче не може да даде 100 % гаранция. Вместо това проверката има за цел да осигури разумно ниво на увереност, че докладът не съдържа съществени неточности. За допълнителна информация вж. съответния документ с насоки относно Регламента за A&V (вж. раздел 1.3).

От регулираните субекти се изисква да установят и поддържат писмени процедури, свързани с контролните дейности, най-малко за (член 59, параграф 3):

- (а) осигуряване на качеството на измервателното оборудване;
- (б) осигуряване на качеството на информационната система, използвана за дейностите по движението на данни, включително компютърни технологии за контрол на процесите;
- (с) разделяне на задълженията в дейностите по движението на данни и контролните дейности и управление на необходимите компетенции;
- (д) вътрешни прегледи и валидиране на данни;
- (е) корекции и коригиращи действия;
- (ф) контрол на възложените на външни изпълнители процеси;
- (г) водене на документация и документация, включително управление на версиите на документите.

Регулирани субекти с ниски емисии: Член 75н, параграф 2 освобождава субектите с ниски емисии (раздел 6.3.2 и глава 7) от задължението да представят оценка на риска при изпращането на план за мониторинг за одобрение от компетентния орган. Въпреки това ще бъде полезно да се извърши оценка на риска за собствените им цели. Тя има предимството, че намалява риска от недостатъчно докладване-връщане на квоти и последващи санкции, както и свръхдокладване и свръхотдаване. Тя също така ще улесни доказването пред проверяващия орган, че регулирания субект има подходящ вътрешен контрол върху своята система за мониторинг на емисиите.

Отбелязва, че са публикувани специални документи,¹⁰¹ съдържащи по-подробна информация относно дейностите по потока от данни и системата за контрол (включително оценка на риска) (РД № 6 и 6а, инструмент за оценка на риска на операторите; за справка вж. раздел 1.3).

6.8 Поддържане на план за мониторинг в актуален вид

ПМ трябва винаги да съответства на текущото естество и функциониране на регулирания субект. Когато практическата ситуация в регулирания субект е променена, например поради промяна на технологии, процеси, горива, средства, чрез които горивата се освобождават за потребление, методи за коефициента на обхват, измервателно оборудване, информационни системи или организационни структури (т.е. назначения персонал) и т.н. (когато те са от значение за мониторинга на емисиите), методиката за мониторинг трябва да бъде актуализирана (член 14)¹⁰².

¹⁰¹Написано за инсталации по СТЕ1, но понятията са еднакво приложими за регулираните субекти.
¹⁰²Член 75б, параграф 3 се изброяват минимум ситуации, при които актуализацията на мониторинговия план е задължителна: а) промени в категорията на регулирания субект, когато тези промени изискват промяна в методиката за мониторинг или да доведе до промяна на приложимото ниво на същественост съгласно член 23 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067;
б) независимо от член 75н, промени по отношение на това дали регулирания субект се счита за „регулиран субект с ниски емисии“;
в) промяна в прилаганото ниво;
г) въвеждането на нови горивни потоци;
д) промяна в категоризацията на горивните потоци — между големи или *de-minimis* горивни потоци, когато такава промяна изисква промяна в методиката за мониторинг;
е) промяна в стойността по подразбиране за изчислителен коефициент, когато стойността трябва да бъде определена в мониторинговия план;
ж) промяна в стойността по подразбиране за коефициента на обхвата;

В зависимост от естеството на промените може да възникне една от следните ситуации:

- Ако елемент от самия ПМ се нуждае от актуализиране, може да се приложи една от следните ситуации:
 - Смяната на ПМ е важна. Тази ситуация е разгледана в раздел 6.8.1. В случай на съмнение регулираният субект трябва да приеме, че промяната е значителна.
 - Промяната в МП не е значителна. Прилага се процедурата, описана в точка 6.8.2.
- Елемент от писмената процедура трябва да бъде актуализиран. Ако това не засяга описанието на процедурата в ПМ, регулираният субект може да извърши актуализацията на своя отговорност, без да уведоми компетентния орган за това.

Същите ситуации могат да възникнат вследствие на изискването за непрекъснато подобряване на методиката за мониторинг (вж. раздел 6.9).

В член 16, параграф 3 от РМД се определят също така изисквания за водене на документация за всички актуализации на ПМ, така че да се поддържа пълна история на актуализациите на ПМ, което позволява напълно прозрачна одитна следа, включително за целите на проверяващия орган.

За тази цел се счита за най-добра практика регулираното лице да използва „дневник“, в който се записват всички незначителни промени в ПМ и процедурите, както и всички версии на подадените и одобрените ПМ. Това трябва да бъде допълнено с писмена процедура за редовна оценка на това дали ПМ е актуален (член 14, параграф 1 и точка 1, буква в) от раздел 1 от приложение I).

Бележка: Опростяването,¹⁰³ въведено в член 75д, параграфи 2 и 3, помага да се избегне потенциално голям брой актуализации на ПМ. По принцип всеки път, когато емисиите на регулирания субект надхвърлят прага за неговата категоризация (категория А, или регулирания субект с ниски емисии), регулираният субект ще трябва да оцени дали всички приложени нива все още отговарят на изискването (вж. раздел 6.2). Същото се отнася и за отделните потоци горива, ако техните емисии надхвърлят съответния праг за класифицирането им. Клаузите за опростяване в член 75д позволяват на регулирания субект да избегне такова прекласифициране на регулирания субект или на горивния поток, ако представи на компетентния орган доказателства, че съответният праг не е бил надвишен през петте години преди превишаването и че е малко вероятно отново да бъде надвишен.

Simplified!

6.8.1 Значителни изменения

Когато е необходимо значително изменение на ПМ, регулираният субект уведомява компетентния орган за актуализацията без неоправдано забавяне. След това компетентният орган трябва да прецени дали промяната действително е значителна. Член 75б, параграф 3 съдържа (неизчерпателен) списък на актуализациите на ПМ, които се считат за значимит¹⁰⁶. Ако промяната не е значителна, се прилага процедурата, описана в точка 6.8.2. За значителни промени компетентният орган

з) *въвеждането на нови методи или промени в съществуващите методи, свързани с вземането на проби, анализа или калибрирането, когато това има пряко въздействие върху точността на данните за емисиите.*

¹⁰³Опростяването на класификацията на субектите се съдържа в член 75д, параграф 2, трета алинея: „*Чрез дерогация от член 14, параграф 2 компетентният орган може да разреши на регулирания субект да не изменя мониторинговия план, когато въз основа на проверени емисии прагът за класификация на регулирания субект, посочен в първа алинея, е надвишен, но регулирания субект докаже по удовлетворителен за компетентния орган начин, че този праг не е бил надхвърлен в рамките на предходните пет отчетни периода и няма да бъде надхвърлен отново през следващите отчетни периоди.*“ Същата формулировка се съдържа в член 75д, параграф 3 за потоците горива.

след това извършва обичайния си процес на одобряване на ПМ¹⁰⁴.

Понякога процесът на одобрение може да се нуждае от по-дълъг срок от момента, в който се очаква да настъпи физическа промяна на регулирания субект (напр. когато се въвеждат нови горивни потоци за мониторинг). Освен това компетентният орган може да установи, че актуализацията на ПМ на регулирания субект е непълна или неподходяща и може да изиска допълнителни изменения на ПМ. По този начин мониторингът според стария ПМ може да бъде непълен или да доведе до неточни резултати, докато регулирания субект не е сигурно дали новият ПМ ще бъде одобрен, както е поискано. В РМД е предвиден прагматичен подход тук:

Съгласно член 16, параграф 1 регулираният субект незабавно прилага новия ПМ, когато може основателно да предположи, че актуализираният ПМ ще бъде одобрен, както е предложено. Това може да се прилага например когато се въвежда допълнително средство за въвеждане на освободеното за потребление гориво, което ще бъде наблюдавано, като се използват същите нива като сравнимите горива в този регулираният субект. Когато новият ПМ все още не е приложим, тъй като ситуацията в регулирания субект ще се промени едва след одобрението на ПМ от компетентния орган, мониторингът се извършва в съответствие със стария ПМ до одобряването на новия.

Когато регулирания субект не е сигурно дали КО ще одобри промените, то извършва паралелно наблюдение, като използва както новия, така и стария ПМ (член 16, параграф 1). След получаване на одобрение от компетентния орган регулираният субект използва само данните, получени в съответствие с одобрения нов ПМ (член 16, параграф 2).

6.8.2 Незначителни изменения на план за мониторинг

Въпреки че съществените актуализации на ПМ трябва да бъдат съобщавани без ненужно забавяне, компетентният орган може да позволи на регулирания субект да отложи уведомяването за незначителни актуализации с цел опростяване на административния процес (член 75б, параграф 1). Когато случаят е такъв и регулираният субект може основателно да предположи, че промените в ПМ са незначителни, те могат да бъдат събирани и представяни на КО веднъж годишно (до 31 декември), ако компетентният орган разреши този подход.

Окончателното решение дали промяната в ПМ е значителна, е отговорност на компетентния орган. Въпреки това регулирания субект може разумно да предвиди това решение в много случаи:

- Когато промяната е сравнима с някой от случаите, изброени в член 75б, параграф 3, промяната е значителна;
- Когато въздействието на предложената ПМ върху цялостната методика за мониторинг или върху риска от грешки е малко, то може да бъде незначително;

¹⁰⁴Този процес може да се различава в отделните държави членки. Обичайната процедура ще включва проверка за пълнота на предоставената информация, проверка за целесъобразността на новия мониторингов план по отношение на промененото положение на инсталацията и проверка за съответствие с РМД. Компетентният орган може също така да отхвърли новия мониторингов план или да изиска допълнителни подобрения. Компетентният орган може също така да стигне до заключението, че предложените промени не са съществени.

- В случай на съмнение приемете, че това е значителна промяна и следвайте точка 6.8.1.

Незначителни промени не се нуждаят от одобрението на компетентния орган. Въпреки това, за да се осигури правна сигурност, компетентният орган трябва да информира регулирания субект без неоправдано забавяне за решението си да счита промените за несъществени, когато регулирания субект ги е уведомило за значителни.

6.9 Принцип на подобрене

Докато предишният раздел разглежда актуализациите на ПМ, които са възложени вследствие на фактически промени в регулирания субект, в РМД също така се изисква от регулирания субект да проучи възможностите за подобряване на методиката за мониторинг, когато самото регулирания субект остане непроменено. За прилагането на този „принцип на подобрене“, освен предприемането на последващи действия във връзка с искания за подобрения от страна на КО, съществуват две изисквания:

- Регулираните субекти трябва да вземат предвид препоръките, включени в докладите от проверката (член 9 и член 75р, параграф 4), и
- Регулираните субекти трябва редовно да проверяват по собствена инициатива дали методиката за мониторинг може да бъде подобрена (член 14, параграф 1 и член 75р, параграфи 1—3).

Регулираните субекти трябва да реагират на тези констатации относно евентуални подобрения, като:

- Изпращане на доклад за подобренията до компетентния орган за одобрение,
- Актуализиране на ПМ по целесъобразност (като се използват процедурите, описани в раздели 6.8.1 и 6.8.2), и
- Прилагане на подобренията, ако е уместно, в съответствие с графика, предложен в одобрения доклад за подобренията.

„Доклад за подобряване“ има две различни правни основания и срокове. И двата доклада обаче могат да бъдат комбинирани, ако е възможно:

За доклада за подобрения съгласно член 75р, параграф 1 по собствена инициатива на регулирания субект (който може да бъде комбиниран с доклада относно констатациите на проверяващия орган — вж. следващия параграф) крайният срок е 31 юли. Тя трябва да бъде доставена:

- на всеки 3 години за субекти от категория Б;
- на всеки 5 години за субекти от категория А;
- за всеки регулиран субект, който използва коефициента на обхвата по подразбиране, посочен в член 75л, параграфи 3 и 4, до 31 юли 2026 г.

Крайният срок 31 юли може да бъде удължен от компетентния орган до 30 септември същата година. Тъй като мониторингът започва през 2025 г., това означава, че за първи път може да се дължи подобрене например за субект от категория Б през 2028 г.

Когато регулирания субект може да докаже, че причините за неоправдани разходи или за технически неосъществими мерки за подобряване ще останат валидни за по-дълъг период от време, компетентният орган може да удължи посочените по-горе периоди до максимум 4 или 5 години съответно за инсталации от

Simplified!

категория Б или А.

За **доклада за подобрения, който отговаря на препоръките на проверяващия орган (член 75р, параграф 4)**, крайният срок е 31 юли (или най-късно до 30 септември, ако КО определи такъв по-късен краен срок) за *годината, в която е издаден докладът от проверката*, независимо дали докладът за подобрение по член 75р, параграф 1 също трябва да бъде представен през същата година. Ако обаче регулирания субект вече е представило актуализиран ПМ за одобрение, който разглежда всички проблеми, докладвани от проверяващия орган, докладът за подобрения съгласно член 75р, параграф 4 може да бъде пропуснат (вж. член 75р, параграф 5).

Докладите за подобрения съгласно член 75р, параграф 1 трябва да съдържат по-специално следната информация:

- Подобрения за постигане на по-високи нива, ако „необходимите“ нива все още не са приложени. „Задължително“, тук означава „тези нива, които са приложими, ако не възникнат неразумни разходи и ако подреждането е технически осъществимо“.
- Докладът следва да съдържа, за всяко възможно подобрение, описание на подобрението и съответния график, или доказателства за техническа неосъществимост или неразумни разходи, ако е приложимо (секция 6.4).

Бележка: Комисията ще предостави хармонизирани образци за докладите за подобрения.

7 РЕГУЛИРАНИ ОБРАЗОВАНИЯ С НИСКИ ЕМИСИИ

За определението за регулирани субекти с ниски емисии вж. раздел 6.3.2. За тези субекти в член 75н от РМД се съдържат няколко опростявания. Това са:

- Те могат да се прилагат като минимум подреждане 1 за освободени количества гориво и изчислителни коефициенти за всички потоци горива, освен ако не е постижима по-висока точност без допълнителни усилия за регулирания субект (т.е. не се изискват обосновки относно неразумни разходи).
- От тях не се изисква да представят оценка на риска като част от системата за контрол, когато представят план за мониторинг за одобрение (но все пак се изисква да попълнят такъв).
- Те могат да определят освободените количества гориво, като използват налични и документирани документи за покупки и прогнозни промени в запасите, без да предоставят оценка на неопределеността.
- Където се използват анализи от неакредитиран лаборатория, опростени ¹⁰⁵необходими са доказателства за компетентността на лабораторията.

Трябва да се спазват всички други изисквания за регулирания субект. Въпреки това, тъй като субект с ниски емисии може да прилага по-ниски нива на изисквания, общите изисквания за мониторинг обикновено са сравнително лесни за изпълнение.

8 ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РЕГУЛИРАНИТЕ СУБЕКТИ ПО СТЕ2

Настоящата глава е адресирана до държавите членки, за да ги подпомогне при определянето на регулираните субекти по СТЕ2. Информацията в този раздел обаче може да бъде полезна и за регулираните субекти, въпреки че те не са основната целева аудитория на насоките, предоставени тук.

8.1 Общ подход

Подходът на държавите членки за определяне на регулираните субекти по СТЕ2 е определен в член 3, буква е), в¹⁰⁶ който регулираните субекти по

¹⁰⁵Регулираният субект може да използва „всяка лаборатория, която е технически компетентна и е в състояние да генерира технически валидни резултати, като използва съответните аналитични процедури, и предоставя доказателства за мерките за осигуряване на качеството, посочени в член 34, параграф 3“. За повече подробности вж. раздел 5.5.2.

¹⁰⁶Член 3, буква ее): „регулиран субект“ за целите на глава IVa означава всяко физическо или юридическо лице, с изключение на всеки краен потребител на горивата, което извършва дейността, посочена в приложение III, и което попада в една от следните категории:

- I) когато горивото преминава през данъчен склад съгласно определението в член 3, точка 11 от Директива (ЕС) 2020/262 на Съвета, лицензиран складодържател съгласно определението в член 3, точка 1 от същата директива, платец на акциза, станал изискуем съгласно член 7 от посочената директива;
- II) ако буква и) от настоящата буква не е приложима, всяко друго лице, задължено да плати акциза, което е станало изискуемо съгласно член 7 от Директива (ЕС) 2020/262 или член 21, параграф 5, първа алинея от Директива 2003/96/ЕО на Съвета по отношение на горивата, обхванати от глава IVa от настоящата директива;

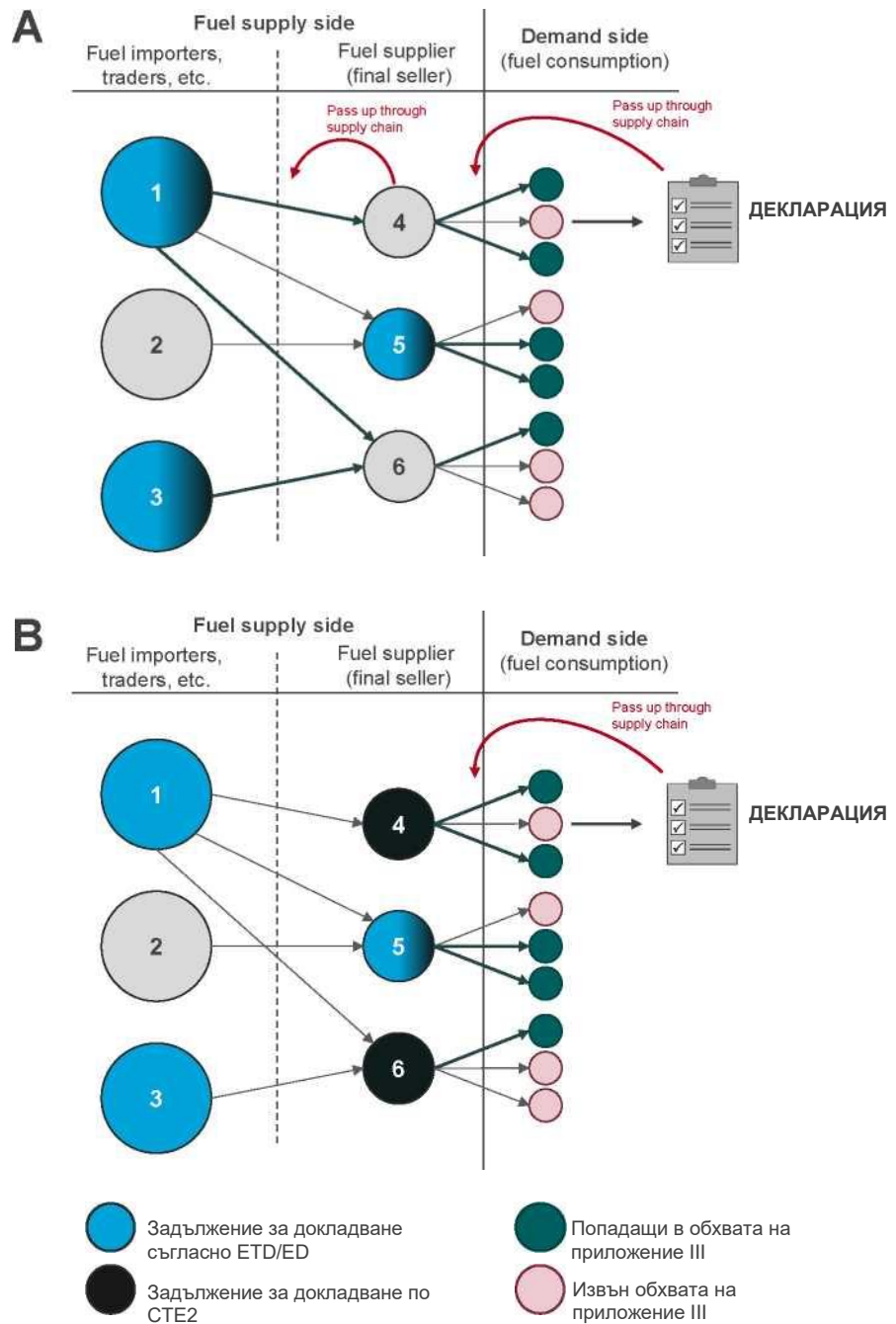
СТЕ2 се определят като:

- Лицензираният държател на **данъчен склад** (от значение за течните горива, по-специално транспортните горива) съгласно член 3, параграф 11 от ЕД, който е задължен да плати акциза съгласно член 7 от ЕД.
- Ако горното **не е приложимо, всяко друго лице, задължено да плати акциза** съгласно член 7 от ДЕ, член 21, параграф 5, първа и четвърта алинея от ДЕДО (от значение най-вече за природен газ и твърди горива, когато понятието за данъчен склад или не съществува, или се използва само в няколко държави членки), включително всяко лице, освободено от плащане на акциз. Последното трябва да бъде регистрирано от КО за целите на СТЕ, което може да е от особено значение за въглища, кокс и лигнитни въглища, използвани в домакинства, които са освободени от акциз в няколко държави членки, но доставчиците на тези горива все пак ще трябва да бъдат регистрирани от националните органи.
- Ако горното **не е приложимо**, което например може да бъде или ако няколко лица са солидарно отговорни за плащането на един и същ акциз, държавите членки могат да **посочат всяко друго лице**.

Поради това, въпреки че в Директивата за СТЕ на ЕС се дава ясно предпочитание задължението за докладване да се възлага на същите субекти, както при режима ETD/ED, когато е приложимо, в нея също така се предвижда държавите членки да се отклоняват от този принцип, когато това бъде сметнено за по-целесъобразно, за да стане прилагането на СТЕ2 приложимо. Ситуациите, при които това би могло да бъде по-подходящо, биха включвали например въглища, кокс и лигнитни въглища в зависимост от ситуацията в държавата членка или въвеждането на докладването задължение надолу по веригата за доставчиците, които разполагат с по-солидна информация за секторите на крайните потребители. За да се илюстрират последиците от такова решение, на фигура 8 е представена обща структура на предлагането, за да се покаже как това би могло да бъде приложено.

III) ако подточки i) и ii) от настоящата буква не са приложими, всяко друго лице, което трябва да бъде регистрирано от съответните компетентни органи на държавата членка с цел да бъде задължено да плати акциза, включително всяко лице, освободено от плащане на акциз, както е посочено в член 21, параграф 5, четвърта алинея от Директива 2003/96/ЕО;

IV) ако подточки i), ii) и iii) не са приложими или ако няколко лица са солидарно отговорни за плащането на един и същ акциз, всяко друго лице, посочено от държава членка;

Фигура 8: Илюстративен пример за определяне на регулираните субекти по СТЕ2. А: неизпълнение подход в член 3, буква е) от Директивата за СТЕ на ЕС; Б: алтернативен подход

Фигура 8 (А), подходът по подразбиране: участниците на пазара **1**, **2** и **3** могат да бъдат търговци например на мазут, които всички имат собствен данъчен склад и продават горивото на доставчици на горива (**4**, **5** и **6**), но не директно на крайни потребители. Сред доставчиците на горива, които продават на крайни потребители (**4**, **5** и **6**), само доставчик **5** разполага и със собствен данъчен склад. Участник **2** търгува гориво само изцяло под режим отложено плащане на акциз и не освобождава гориво за консумация. Вследствие на това участниците **1**, **3** и **5** имат задължения съгласно режимите на ETD/ED и като първа стъпка са регулираните субекти по СТЕ2 по подразбиране.

Без да се предопределят подробните насоки относно „фактора на обхвата„ (секция 5.4), за да се илюстрира значението, нека приемем, че информацията за крайните потребители се основава на метод на „верига на съхранение“, установен от ДЧ. Това ще започне например с лична декларация от крайните потребители по отношение на техния секторен обхват, която трябва да бъде предадена нагоре по веригата за доставки на горива на регулирания субект. Докато за участник **5**, който е пряко свързан с крайните потребители, това предаване на информация е лесно, положението е по-трудно за **1** и **3**, тъй като те зависят от предаването на **4** и **6** на информацията относно количествата горива, доставяни на освободените потребители.

Фигура 8 (Б), алтернатива: Изложената по-горе позиция по подразбиране би могла да доведе до разглеждане на алтернатива за определяне на регулираните субекти по СТЕ2. За да се избегне участието на междинни страни в този процес, държавите членки могат да решат да се позоват на член 3, буква а), подточка iv) и да въведат задължението за докладване за доставчиците на горива **4**, **5** и **6**, които са пряко свързани с крайните потребители. Това би гарантирало, че всички докладващи субекти са пряко свързани с крайните потребители. Този подход обаче вероятно ще доведе до много по-голям брой отчитащи се субекти, които също не могат да се основават на съществуващата инфраструктура за отчитане на ETD/ED. Освен това този пример подчертава възможните допълнителни трудности в случай на по-сложни структури за доставки. Например, ако задължението бъде прехвърлено само от **1** на **4**, съответните количества, търгувани между тях, ще трябва да бъдат приспаднати от годишния доклад за емисиите на **1** (те все пак ще трябва да докладват количествата, предоставени на **6**). Тази допълнителна административна тежест за проследяване на всички тези допълнителни потоци горива и междинни продукти би могла лесно да надхвърли всички подобрения на ефективността от по-нататъшното въвеждане на задължението надолу по веригата. Следователно член 3, буква а), подточка iv) може да представлява привлекателна алтернатива само когато има пряка верига на доставки без много клонове, или да се прехвърли задължението за всички търговци на този определен вид гориво надолу по веригата (напр. да се определят доставчиците на горива към крайните потребители). Последното обаче би увеличило и административната тежест, за да се гарантира, че нито един регулиран субект няма да бъде пропуснат.

8.2 Специален случай на биомаса

Съгласно приложение III към Директивата за СТЕ на ЕС освобождаването за потребление на горива, за които емисионният фактор е нула, не се разглежда в обхвата на СТЕ2. Емисионният фактор е нулев само за биомаса, която отговаря на критериите за устойчивост и за намаляване на емисиите на парникови газове, установени в RED II.

За да се определи дали субектите, доставящи горива, съдържащи биомаса, следва да бъдат определени като регулирани субекти по СТЕ2, може да се приложи следният поетапен подход:

- Ако субектът доставя смесени горива (изкопаеми/биогенни) или потоци от изкопаеми горива и биогенни потоци от горива, регулираният субект следва да подаде заявление за разрешително за емисии на парникови газове за СТЕ2 и да наблюдава и докладва всички потоци горива. Това включва задължението за доказване на съответствие с критериите на RED II, ако е приложимо.
- Ако всички горива, които даден субект доставя, могат да бъдат доказани като отговарящи на изискванията на RED II и следователно с нулева ставка по начин, удовлетворяващ компетентния орган, или ако няма задължение за доказване на съответствие с RED II за определено биогориво, нетранспортни течни горива от биомаса или газообразни и твърди горива от биомаса, тогава субектът не трябва да подава заявление за разрешително за емисии на парникови газове за СТЕ2.
Примери:
 - Производител на биогаз, който влиза в мрежата за природен газ. Тъй като точката на регулиране ETD/ED обикновено се отнася за доставчиците на горива (също и за природен газ от изкопаеми източници), производителят на биогаз може да няма задължения по СТЕ2 (както в ДЕЕ/ДЕДО), съответно. Ако обаче регулираните субекти надолу по веригата желаят да използват биогаз с нулева ставка, те ще се нуждаят от съответната информация съгласно член 39, параграф 4 от производителите на биогаз (раздел 5.6.5).
 - Производител на биогаз, който не постъпва в мрежата, а изгаря биогаз на място или в пряко свързани съоръжения, които са:
 - под 2 MW: в този случай няма задължение съгласно RED II и биогазът може да бъде с нулева ставка. Поради това не е необходимо производителят на биогаз да се включва в СТЕ2.
 - равна или по-голяма от 2 MW: същата процедура, както за потоците смесени или чисти биогорива, течни горива от биомаса или газообразни и твърди горива от биомаса по-горе.

9 ПРИЛОЖЕНИЕ

9.1 Акроними

AERГодишен доклад за емисиите	
AVRАкредитация и проверка	Регламент (Регламент за A & V)
CAКомпетентен орган	
ЕДДиректива за акцизите(2020/262/ЕС)	
EFЕмисионен фактор	
ETDДанъчно облагане на енергията	Директива (2003/96/ЕО)
СТЕ1СТЕ за стационарни инсталации, въздушен и морски транспорт	
СТЕ2СТЕ за сградите, автомобилния транспорт и допълнителни сектори	
СТЕ НА ЕС	Схема на ЕС за търговия с емисии (включително СТЕ 1 и СТЕ 2)	
ПМПлан за мониторинг	
МДГМаксимална допустима грешка (термин, който обикновено се използва в националното законодателство) метрологичен контрол)	
РМДРегламент относно мониторинга и докладването (Регламент относно мониторинга и докладването)	
МДПМониторинг, докладване и проверка	
ДЧДържава(и) членка(и)	
NCVНетна топлина на изгаряне	
Разрешително	Разрешително за емисии на парникови газове	
REDДиректива за енергията от възобновяеми източници	
UCFКоефициент на преобразуване на единицата	

9.2 Законодателни текстове

Директива за СТЕ на ЕС: Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета е изменена неколккратно. Изтегляне на консолидираната версия: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02003L0087—20230605](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02003L0087-20230605)

РМД: Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2066 на Комисията от 19 декември 2018 г. относно мониторинга и докладването на емисиите на парникови газове съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент (ЕС) № 601/2012 на Комисията. Изтегляне на: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj и последно изменение на адрес: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2122/oj, консолидирана версия: [HTTP://данни.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/2022-01-01](https://данни.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/2022-01-01)

AVR: Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2067 на Комисията относно проверката на данните и относно акредитацията на проверяващите органи съгласно Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета. Изтегляне на консолидирана версия: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/2021-01-01

RED II: Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (преработена). Изтегляне на: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/2001/2022-06-07>

ETD: Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно реструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията. Изтегляне на: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2003/96/2023-01-10>

ED: Директива (ЕС) 2020/262 на Съвета от 19 декември 2019 г. за определяне на общия режим на облагане с акциз (преработен текст). Изтегляне на: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2020/262/2022-04-26>

⁷¹ За използването на стандарти член 32, параграф 1 определя следната йерархия: „[Регулираният субект] гарантира, че всички анализи, вземане на проби, калибриране и валидиране за определяне на изчислението